

Visagino miesto vietas veiklos grupė

Kodas: 304077456;
Adresas:
Veteranų g.9, 31114 Visaginas;
El.paštas: visaginovvg@gmail.com,
<http://www.visaginas.lt>
Kont. tel.: +370 682 65423
A.s. LT57 7300 0101 4413 6374
Swedbank AB

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJAI

Regioninės politikos departamento Europos socialinio fondo skyrius

LYDRAŠTIS

2020 02 19

Visaginas

1. Pakeista Visagino m. vietas plėtros strategiją 2016-2022 m. pdf formate su parašu.

Pirmininkė

Eleonora Ogijenko

VISAGINO Miesto VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA 2016-2022 m.

Visagino miesto vietas veiklos grupė
2016 m.

Visagino miesto vietas plėtros strategija 2016-2022 m.

Turinys

Ivadas.....	3
I. Visagino miesto vietas veiklos grupė.....	5
Visagino miesto vietas plėtros strategijos 2016-2022 m. strategijos rengimo tikslai.....	6
Visagino miesto vietas plėtros strategijos 2016-2022 m. įgyvendinimo teritorija.....	8
Visagino miesto vietas plėtros strategijos 2016-2022 m. įgyvendinimo tikslinės grupės	9
II. Visagino miesto VVG teritorijos analizė	13
Visagino miesto VVG demografinė situacija	13
Bendrieji ekonominiai rodikliai.....	24
Svarbiausi Visagino miesto VVG teritorijos socialinei ir ekonominici būklei darantys įtaką veiksnių	32
Visagino m. VVG stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė	33
Vietos plėtros strategijos sąsaja su Visagino m. VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir integruotos teritorijos vystymo programa	33
III. Vietos plėtros strategijos tikslai, uždaviniai ir jų įgyvendinimo stebėsenos rodikliai bei integruoto ir novatoriško strategijos pobūdžio apibūdinimas	34
Visagino miesto vietas plėtros strategijos 2016-2022 m. veiklų pajegumas įsitraukti į ekonominos augimo ir inovacijų procesus	42
IV. Gyvenamosios vietovės bendruomenės dalyvavimo, rengiant vietas plėtros strategiją, apibūdinimas	44
V. Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo veiksmų planas.....	50
VI. Vietos plėtros strategijos valdymo ir stebėsenos tvarka.....	55
Atsakingi Visagino miesto VVG organai	55
Projektų atrankos kriterijai.....	59
Visagino miesto vietas plėtros strategijos 2016-2022 m. įgyvendinimo procedūra.....	61
Visagino miesto vietas plėtros strategijos 2016-2022 m. stebėsenos tvarka	63
Visagino miesto vietas plėtros strategijos 2016-2022 m. stebėsenos rodikliai	65
Visagino vietas plėtros strategijos 2016-2022 m. strategijos pakeitimų inicijavimo tvarka	71
VII. Vietos plėtros strategijos finansinis planas	71

Ivadas

Visagino miesto vienos veiklos grupės strategija parengta siekiant išsavinti 2014-2020 m. Europos socialinio fondo investicijų veiksmų programoje numatytas lėšas bendruomenių inicijuotai vienos plėtrai (2014-2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto Socialinės įtrauktiems didinimas ir parama kovai su skurdu 8.6 investicinio prioriteto „Bendruomenės inicijuojamų vienos plėtros strategijų įgyvendinimas“ 8.6.1 konkretus uždavinys. Pagerinti vietines įsidarbinimo galimybes ir didinti bendruomenių socialinę integraciją, išnaudojant vienos bendruomenių, verslo ir vienos valdžios ryšius). Parengtos strategijos tikslas - parinkti ir užfiksuoti bendruomenės inicijuojamas Visagino miesto plėtros strategines kryptis ir prioritetus bei sukurti Visagino savivaldybės strategiją ir Regiono plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Utenos apskrities skyriaus parengtą Utenos regiono plėtros planą papildančių bendruomenės jėgomis bei iniciatyva įgyvendinamų priemonių spektrą, kuris užtikrintų aktyvų bendruomenės narių dalyvavimą formuojant ir įgyvendinant ilgalaikę Visagino savivaldybės vystymo strategiją.

2014-2020 m. laikotarpiu Visaginas nėra priskirtas tikslinių teritorijų grupei, tačiau prisideda prie integruotos teritorijos vystymo programos uždavinio įgyvendinimo, nes Visagino miesto VVG vykdo veiklą pereinamojo laikotarpio susietoje teritorijoje.

Atsižvelgiant į esamą situaciją ir ES išgyvenamus iššūkius pabégelių klausimui, nuspresta į Visagino miesto vienos plėtros strategiją 2016-2022 m. įtraukti papildomus pabégelių socialinei integracijai skirtus veiksmus antrojoje strategijos įgyvendinimo laikotarpio pusėje.

Visagino miesto vienos plėtros strategijoje 2016-2022 m. numatytas aktyvus bendradarbiavimas bei bendrai įgyvendinami veiksmai kartu su Zarasų-Visagino regiono vienos veiklos grupe, kurios teritorija riboja su Visagino miesto VVG veiklos teritorija ir kuri apima kaimiškąją Visagino savivaldybės teritoriją.

Rengiant Visagino vienos plėtros strategiją pagal BIVP metodą, miesto VVG ypatingą dėmesį skyrė plačiam atstovaujamoje teritorijoje veikiančių nevyriausybinių organizacijų, verslo įmonių ir miesto gyventojų įtraukimui bei jų dalyvavimui visose vienos plėtros strategijos rengimo etapuose, kai pasitelkus ITI metodiką stengiamasi vertinti miesto plėtrą kaip integruotai valdomą ir plėtojamą visumą, specifines atskirų sričių problemas sprendžiant kaip visumos dalis.

Visagino miesto VVG teritorija - visiškai urbanizuota (tai išskirtinis Visagino miesto VVG teritorijos bruožas), todėl nemaža dalis strategijoje numatytių veiksmų atitinka naujojo urbanizmo principus, kuriais siekiama pritaikyti esamą infrastruktūrą smulkiam ir vidutiniams verslui, atgaivinti centrines ir arti centro esančias miesto dalis, turinčias didelį augimo potencialą ir privačių investicijų pritraukimo galimybes.

Visagino miesto VVG numatė tokius strateginius vienos plėtros prioritetus, tikslus ir priemones, kurie atitinka Visagino, kaip socialiai izoliuotas vietovės, darnios plėtros poreikius ir galėtų būti suprasti bei įgyvendinti pačių miesto gyventojų. Tokiu būdu siekiama skatinti gyventojų iniciatyvumą, verslumą, didinti jų gebėjimą aktyviai ir lygiaverčiai dalyvauti plėtros procesuose, kurti ir įgyvendinti inovacijas bei didinti gyvenimo kokybę Visagine.

Visagino miesto VVG išskyre tris strateginius miesto plėtros 2014-2020 m. prioritetus, kurie atitinka Visagino savivaldybės bei Utenos regiono plėtros planus:

1. Socialinės atskirties mažinimas;
2. Visagino miesto gyventojų įsidarbinimo galimybių gerinimas;
3. Gyventojų verslumo skatinimas.

Visagino miesto vienos plėtros strategiją 2016-2022 m. sudaro ivadas, septynios dalys bei papildomai pateikiami strategijos priedai.

Visagino miesto vietas plėtros strategija 2016-2022 m.

I skyriuje apibūdinama Visagino vietas veiklos grupė, jos struktūra bei veiklos istorija, nusakomi pagrindiniai grupės veiklos tikslai, išskiriamos strategijos tikslinės grupės ir apibūdinama Visagino miesto VVG veiklos teritorija.

II skyriuje pateikiama Visagino miesto VVG teritorijos analizė, socialinės ir demografinės miesto būklės įvertinimas, bendrieji ekonominiai rodikliai, nusakomi svarbiausi socialinei ir ekonominėi situacijai įtaką darantys veiksnių (atlikta PEST analizė) bei Visagino m. VVG SSGG analizės metu suformuotos įžvalgos.

III skyriuje apibrėžiami Visagino m. VVG strategijos tikslai, uždaviniai bei strategijos įgyvendinimo stebėsenos rodikliai, nusakoma, kokį efektą Visagino plėtrai ir gyvenimo kokybei mieste duos įgyvendinti strategijoje numatyti veiksmai. Šiame skyriuje nurodomos pagrindinės inovatyvios, Lietuvos regionuose dar nepaplitusios veiklos bei jų pajėgumas įsitraukti į ekonomikos augimo ir inovacijų plėtojimo procesus tiek visoje Lietuvoje, tiek ir perduodant sukauptą gerąjį praktiką kitoms ES šalims. Strategijos įgyvendinimui numatyti veiksmai sprendžia konkretias Visagino gyventojų problemas, buvo svarstyti ir įvertinti kelios alternatyvios galimybės. Visiems tikslams nurodomas planuojamas efekto rodiklio kiekybinis pokytis bei planuojami rezultato rodiklių kiekybiniai pokyčiai.

IV skyriuje nurodoma, kaip į Visagino miesto vietas plėtros strategijos 2016-2022 m. rengimo procesus buvo įtraukti vietas gyventojai, nevyriausybinės organizacijos, verslo įmonių atstovai bei Visagino m. VVG atliliki veiksmai, susiję su strategijos viešinimo procedūra.

V skyriuje pateikiamas konkretus strategijos įgyvendinimo pagal uždavinius išdėstyti veiksmų planas bei numatoma, kada konkretūs veiksmai bus pradėti ir baigtini, kokiais atrankos kriterijais vadovaujantis bus atrenkami konkretūs veiksmus įgyvendinančios organizacijos bei veiksmams įgyvendinti reikalingi finansai ir jų šaltiniai.

VI skyriuje yra Visagino miesto vietas plėtros strategijos 2016-2022 m. valdymo ir stebėsenos tvarka, apibrėžianti, kaip bus organizuojamas strategijos įgyvendinimo koordinavimas, nurodoma, kokie Visagino m. VVG organai ir kokia tvarka užtikrins, kad strategija būtų įgyvendinta laiku ir tinkamai. Atsakingi Visagino m. VVG sudarytų darbo grupių ir komisijų nariai užtikrins, kad nuolat būtų renkama ir sisteminama informacija apie planuotas ir pasiektais efekto, rezultato ir produkto rodiklių reikšmes, kurias vėliau būtų galima perduoti Vidaus reikalų ministerijai kaip strategijos įgyvendinimo ataskaitą bei kaip minėtieji rezultatai prisideda prie programos rodiklių įgyvendinimo. Šioje dalyje taip pat nurodoma, kokiais principais vadovaujantis ir kokiais atvejais galés būti inicijuojami vietas plėtros strategijos pakeitimai.

VII skyrius skirtas Visagino vietas plėtros strategijos finansiniams planui, kuris užtikrina, kad visiems strategijos rėmuose suplanuotiemis uždaviniams įgyvendinti (rezultatui pasiekti ir produktams sukurti) pakanka vietas plėtros strategijoje suplanuotų finansinių išteklių. Finansiniame plane nurodomi finansavimo šaltiniai bei reikalingų lėšų poreikis, paskirstytas pagal atitinkamus strategijos įgyvendinimus metus.

Strategijos prieduose pateikiama didesnės apimties statistinė informacija, būtina apibūdinant vietas plėtros strategijos įgyvendinimo teritoriją, bei kiti strategijos įžvalgoms bei sėkmingesniam įgyvendinimui reikalingi dokumentai.

Visagino miesto vietas plėtros strategija 2016-2022 m. yra dokumentas, kuris sudaro galimybę Visagino gyventojams, nevyriausybinėms organizacijoms, verslo atstovams bei viešojo sektoriaus institucijoms kartu kryptingai veikti ir užtikrinti ilgalaikei bei inovatyvių Visagino miesto plėtrą, užtikrinančią, jog išnaudojamos visos miesto stipriosios pusės, stengiantis maksimaliai sumažinti galimas grėsmei ir teritorijai būdingas silpnybes. Visagino mieste tikslinai investavus viešasias lėšas ir esamus vietas išteklius bus sukurta papildoma vietas plėtros pridėtinė vertė ir suteiktas naujas impulsas vietas iniciatyvoms, spendžiančioms įsisenėjusias specifines vietas problemas.

I. Visagino miesto vietas veiklos grupė

Praėjusio 2007–2013 m. ES laikotarpio kompleksinės plėtros programos ir jas įgyvendinantys projektai turėjo būti privalomai derinami su bendruomenė ir verslu. Tačiau bendruomenė iš esmės negalėjo įgyvendinti savo iniciatyvą ir papildyti valdžios inicijuojamų priemonių, tokiu būdu užtikrinant efektyviausią investicijų sukurtos infrastruktūros panaudojimą. Nebuvo užtikrintas verslo, gyventojų ir valdžios institucijų interesų derinimas ir miestų plėtra labiausiai atitiko vietas valdžios interesus. Planuojant 2014-2020 laikotarpio ES finansinius instrumentus nuspręsta pažangų BIVP metodą 2014–2020 m. ES investicijų laikotarpiu taikyti ir miesto teritorijoje, kurios ankstesniuoju laikotarpiu tokios galimybės neturėjo. Su šio naujo ES finansuojamų programų laikotarpiu ir miestuose atsirado naujos perspektyvos iniciatyvai „iš apačios“ ir bendruomenės galės spręsti, kur ir kokius projektus įgyvendinti. Norint pasiekti didžiausią miestų plėtrai skirtų viešujų investicijų efektyvumą ir rezultatų tvarumą, siekiama derinti du miestų plėtros būdus – bendruomenės inicijuojamą vietas plėtrą ir integruotas teritorines investicijas.

2015 m. sausio 22 d. Vidaus reikalų ministro įsakymu dėl „Vietos plėtros strategijų rengimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta, kad miesto vietas veiklos grupė (miesto VVG), galinčia rengti vietas plėtros strategiją, yra laikomas Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo nustatyta tvarka įsteigtas viešasis juridinis asmuo. Jo nariais yra toje teritorijoje veiklą vykdantys trijų šalių partneriai – bendruomeninės ir (ar) kitos nevyriausybinės organizacijos, asocijuotos verslo struktūros ir (ar) įmonės, savivaldybės tarybos arba kelių savivaldybių tarybų atstovai.

Vadovaujantis minėtojo įstatymo gairėmis, 2015 m. liepos 10 d. įvykusio steigiamojo susirinkimo metu įsteigta Visagino vietas veiklos grupė. Vietos veiklos grupės Juridinių asmenų registre buvo registruota 2015 m. rugpjūčio 4 d. Visagino m. VVG steigiamajame susirinkime dalyvavo ir steigėjais tapo 23 juridiniai asmenys: 1 valstybės įstaiga (Visagino savivaldybės administracija, įgaliota Visagino savivaldybės tarybos 2015-03-26 d. sprendimu Nr. TS-66), 11 verslo įmonės bei 11 Visagino mieste veikiančių nevyriausybinių organizacijų (viešųjų įstaigų, asociacijų, jaunimo organizacijų ir pan.).

Visagino m. VVG steigimo sutartyje numatyta, kad asociacijos valdymo organas - visuotinis narių susirinkimas, vienasmenis valdymo organas - asociacijos pirmininkas, o asociacijos kolegialus valdymo organas - asociacijos valdyba. Asociacijos valdymo organų kompetencija nustatyta asociacijos įstatuose. 2015 m. rugpjūčio 14 d. įvyko pirmasis visuotinis asociacijos narių susirinkimas, kurio metu 4 metų kadencijai buvo išrinkta Visagino miesto VVG valdyba, kurią sudaro 9 nariai. Visagino m. VVG valdyba yra kolegialus Asociacijos valdymo organas, susidedantis iš vienodo skaičiaus bendruomeninių ir (ar) nevyriausybinių organizacijų, asocijuotos verslo struktūros ir (ar) įmonės ir savivaldybės atstovų, ir yra abiejų lyčių asmenys ir nė vienos iš lyčių atstovų néra daugiau kaip 60 procentų, o bent vienas atstovas yra jaunesnis negu 29 metų ir (arba) deleguotas jaunimo nevyriausybinės organizacijos.

Visagino miesto VVG valdybos nariai:

- nuo bendruomeninių ir nevyriausybinių organizacijų: Dmitrij Chrečkov (yra jaunesnis nei 29 amžiaus), Asta Sieliūnienė ir Irina Vytiene;

- nuo asocijuotų verslo struktūrų ir (ar) verslo įmonių: Viktor Abaškin, Dmitrij Podčernin ir Irina Keizo;

- nuo Visagino savivaldybės tarybos: Viktorija Abaravičienė, Nataliya Rukosueva ir Vytautas Šlaustas.

Valdybos pirmininkas: Vytautas Šlaustas.

Valdybos pirmininko pavaduotoja: Asta Sieliūnienė.

Pagrindiniai Visagino m. VVG veiklos tikslai: pagal savo veiklos kompetenciją ir galimybės skatinti Visagino miesto plėtrą, aktyviai dalyvauti rengiant ir įgyvendinant miesto plėtros planus bei programas

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

Visagino miesto teritorijoje. Tuo tikslu siekti Asociacijos narių veiklos koordinavimo ir jos narių interesų atstovavimo ir tenkinti kitus viešuosius interesus pagal šias išvardytas veiklos sritis:

- telkti suinteresuotų vienos valdžios, verslo, nevyriausybinių ir kitų įstaigų bei organizacijų pastangas, ieškant tinkamiausių sprendimų Visagino miesto ekonominėi ir socialinei gerovei kelti;
- siekti pagerinti vienos įsidiarbinimo galimybes ir didinti bendruomenės socialinę integraciją, išnaudojant vienos bendruomenės, verslo ir vienos valdžios ryšius;
- ieškoti naujoviškų ir efektyvių būdų vienos gamtiniams, kultūriniam, žmonių ir kitiems materialiems bei nematerialiems ištakliams panaudoti Visagino miesto plėtrai;
- skatinti ir palaikyti gyventojų iniciatyvas verslo, gamtos apsaugos, švietimo, kultūros, socialinės paramos ir kitose srityse;
- teikti pasiūlymus vienos ir nacionalinėms institucijoms bei organizacijoms dėl miesto plėtros planų ir priemonių kūrimo bei įgyvendinimo;
- organizuoti miesto plėtros dalyvių švietimą bei mokymą, organizuoti ir teikti paramą miesto bendruomenės projektams ir iniciatyvoms įgyvendinti;
- inicijuoti jaunimo ir kitų nevyriausybinių organizacijų programų ir projektų rengimą miesto bendruomenėse orientuojantis į partnerystės grupės veiklos tēstinumą.
- organizuoti ir teikti paramą miesto plėtros projektams ir iniciatyvoms įgyvendinti;
- skatinti bendradarbiavimą su kitomis visuomeninėmis nacionalinėmis ir tarptautinėmis organizacijomis bei kitomis įstaigomis ir organizacijomis Lietuvoje ir užsienyje.

Faktinė Visagino miesto VVG veikla pradėta 2015 07 10. Visagino m. VVG, įregistravusi įstatus, suformavusi valdymo organus, numačiusi atskirų jos narių funkcijas, pradėjo savo organizacinę veiklą. Minėta veikla buvo nukreipta pačios organizacijos struktūros formavimui, partnerystės ryšių sistemos kūrimui ir stiprinimui. Visagino m. VVG darbas grindžiamas pilietiniu aktyvumu, lygių galimybių, atsakingumo, pagarbos bei sažiningumo principais.

Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. strategijos rengimo tikslai

Pagrindinis Visagino VVG strategijos 2016-2022 metų laikotarpiui tikslas - parinkti ir užfiksuoti bendruomenės inicijuojamas Visagino miesto plėtros strategines kryptis ir prioritetus bei sukurti Visagino savivaldybės strategiją papildančią bendruomenės jėgomis bei iniciatyva įgyvendinamą priemonių spektrą, kuris užtikrintų aktyvų bendruomenės narių dalyvavimą formuojant ir įgyvendinant ilgalaikę Visagino savivaldybės vystymo strategiją. Be to, strategija leis suinteresuotiems išorės subjektams bei Visagino miesto pramonės, statybos, transporto, informacinių technologijų, sveikatos apsaugos, švietimo, socialinės srities ir kitų sektorius atstovams, nevyriausybinėms organizacijoms aiškiau suvokti miesto plėtros prioritetenės sritis bei numatyti savo galimybes aktyviai dalyvauti tiek rengiant ir tobulinant bendrają Visagino savivaldybės strategiją, tiek ir papildant ją bendruomenės inicijuotomis veiklomis, kurių įgyvendinimą užtikrins Visagino miesto VVG.

Atsižvelgiant į 2014-2020 m. Europos Sajungos fondų investicijų veiksmų programos 8.6 investicinių prioritetą (Bendruomenės inicijuojamų vienos plėtros strategijų įgyvendinimas), Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m. siekiama pagerinti vietinės įsidiarbinimo galimybes ir didinti bendruomenės socialinę integraciją, išnaudojant vienos bendruomenės, verslo ir vienos valdžios ryšius. Visagino miesto vienos plėtros strategijai 2016-2022 m. įgyvendinti reikalingą lėšų tikimasi gauti iš Europos socialinio fondo lėšų.

Papildomas finansavimas Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. įgyvendinimui bus formuojamas iš papildomų projektus įgyvendinančią organizacijų lėšų bei Visagino savivaldybės biudžeto.

Visagino miesto vietas plėtros strategija 2016-2022 m.

Šis planas yra aktyvaus bendruomenės narių darbo rezultatas, kuriame atskleidžia nemažą ankstesnių projektų įgyvendinimo ir daugelio suinteresuotų žmonių vizijų kūrimo patirtis. Kuriant šią strategiją stengtasi nepraleisti anksčiau sugeneruotų idėjų ir pasinaudoti sukaupta patirtimi bei skirtingų sričių miesto VVG veiklose dalyvaujančių organizacijų ankstesnės sėkmingos veiklos pavyzdžiais. Plano kūrėjai tikisi, kad jis turės ilgalaikę naudą, leis užtikrinti pasirinktų strateginių krypčių tēstinumą, bendruomenės narių, verslo atstovų bei nevyriausybinių organizacijų įtraukimą į strateginio planavimo bei strategijos įgyvendinimo procesus, tačiau planas išlieka imlus patobulinimams ir papildymams.

Strateginis Visagino miesto plėtros planas parengtas vadovaujantis Valstybės pažangos strategija „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“¹, Lietuvos regioninės politikos principais ir gairėmis, tai reglamentuojančiais Lietuvos Respublikos dokumentais². Šio plano kūrimo metodikos pagrindu, rengiant sričių plėtros viziją, tikslus ir prioritetus, imamas plačiai ES praktikoje naudojamas bendro visų socialinių partnerių dalyvavimo³ principas. Kuriant strategiją atsižvelgta į Utenos regiono plėtros planą 2014-2020 metams, 2013 spalio 15 d. patvirtintą Utenos regiono plėtros tarybos sprendimu⁴, strategijos regimo metu prieinamus Visagino savivaldybės 2016-2022 metų strateginio plėtros plano dokumentus bei kitus Lietuvos Respublikos bei vietas savivaldos strateginio planavimo dokumentus.

Stengiantis užtikrinti partnerystės, išsamumo ir atvirumo principų laikymąsi į strategijos rengimą įtraukti ne tik Visagino m. VVG nariai, bet ir jos veiklose aktyviai nedalyvaujančių miesto bendruomenės socialinių partnerių, verslo įmonių, viešojo sektoriaus institucijų atstovai. Aktyvus bendruomenės dalyvavimas rengiant plėtros planą, užsienio ekspertų nuomone, svarbi bendruomenės vienijimo sąlyga, kuri garantuoja jų aktyvų dalyvavimą įgyvendinant rengiamą plėtros planą. Rengiant Strateginį Visagino miesto plėtros planą naudota „tikslinių grupių anketavimo“ metodika patikslinant gautus kiekvieno sektoriaus SSGG analizės rezultatus. Svarbus momentas rengiant plėtros planą yra vertikalių ryšių užtikrinimas. Tai buvo pasiekta laikantis Vyriausybės priimtų metodikų, numatančių, kad bus atlikta išorinių faktorių (PEST analizė) analizė ir užtikrinti ryšiai su nacionaliniais, Vyriausybės ir regiono plėtros planais. Visagino miestas yra pakankamai vienalytė teritorija (beveik 100 % urbanizuota), o tai palengvina horizontalių ryšių tarp esamos ekonominės ir socialinės situacijos analizės sektorių užtikrinimą.

¹ Valstybės pažangos strategija „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ (Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimas Nr. XI-2015)

² Vietos plėtros strategijų rengimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2015 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. IV-36 „Dėl Vietos plėtros strategijų rengimo taisyklių patvirtinimo“

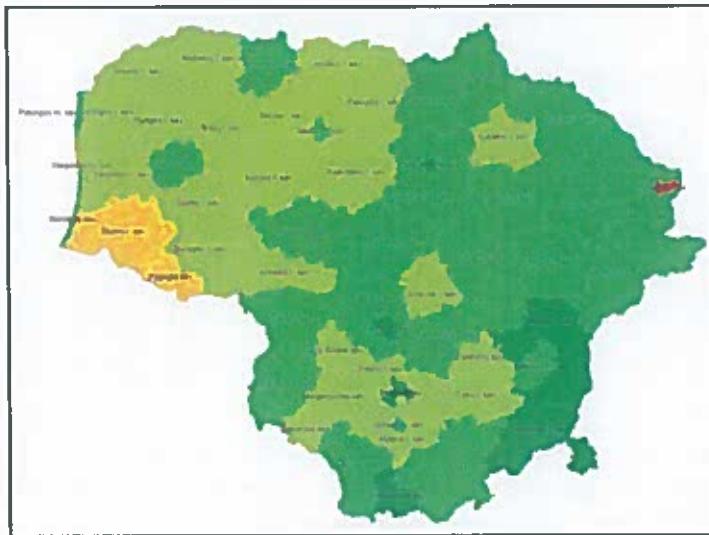
³ Relevant elements for the elaboration of regional development vision (RDV): proposal of methodology for integrated territorial planning, A.Arzeni, R.Esposti, F.Sotte, Ancona University, Italy.

⁴ <http://www.lietuvosregionai.lt/wp-content/uploads/2013/05/2014-2020-planas-1-3.pdf>

Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. įgyvendinimo teritorija

Bendroji Visagino m. VVG teritorijos charakteristika. Atkurtoje nepriklausomoje Lietuvoje vienos savivaldos pirmoji kadencija prasidėjo 1990 m. balandžio pradžioje. Tuo metu Sniečkaus energetikų gyvenvietė priklausė Ignalinos rajonui ir savo atstovus rinko į Ignalinos rajono savivaldybės tarybą. 1992 m. rugsėjo 22 d. Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimu, atsižvelgiant į Ignalinos rajono tarybos pasiūlymą dėl Visagino kaimo pavadinimo gražinimo, pakeistas Sniečkaus gyvenvietės pavadinimas į Visagino gyvenvietę. 1994 m. liepos 19 d. Visagino gyvenvietei buvo suteiktas miesto statusas. Visagino savivaldybė (iki 2002-12-31 Visagino miesto savivaldybė) įsteigta 1995 metais.

I pav. Visagino m. VVG teritorija Lietuvoje

Visaginas – jauniausias Lietuvos miestas. Pradėjus Ignalinos atominės elektrinės statybas, pradėti kurti ir naujo miesto planai. Gražus, šiuolaikinis miestas užaugo toje pačioje vietoje, kur anksčiau buvo Paliaudanės ir Visagino kaimai. 1975 m. vasarą jégainės statybininkai atvežė ir prie pirmųjų daugiaubučių namų pamatų pastatė didžiulį riedulį, kurio kontūrai daug kam primena Lietuvą. Šis riedulys tapo kertiniu miesto akmeniu, o jo pastatymo diena – miesto gimimo diena.

2 pav. Visagino VVG teritorija

apskrities teritorijos ploto.

Šiaurės rytuose Visagino savivaldybės teritorija ribojasi su Baltarusijos Respublikos Vitebsko sritimi, šiaurės vakaruose – su Zarasų rajonu, pietuose – su Ignalinos rajonu. Visagino padėtis kitų didžiųjų Lietuvos miestų atžvilgiu nėra palanki. Atstumas iki Vilniaus yra 141 km, Kauno – 306 km, Klaipėdos – 400 km. Visaginas yra netoli Latvijos ir Baltarusijos pasienio, tačiau Baltarusijos pusėje šaliai Visaginė dideliu

Visagino miesto vienos veiklos grupė

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

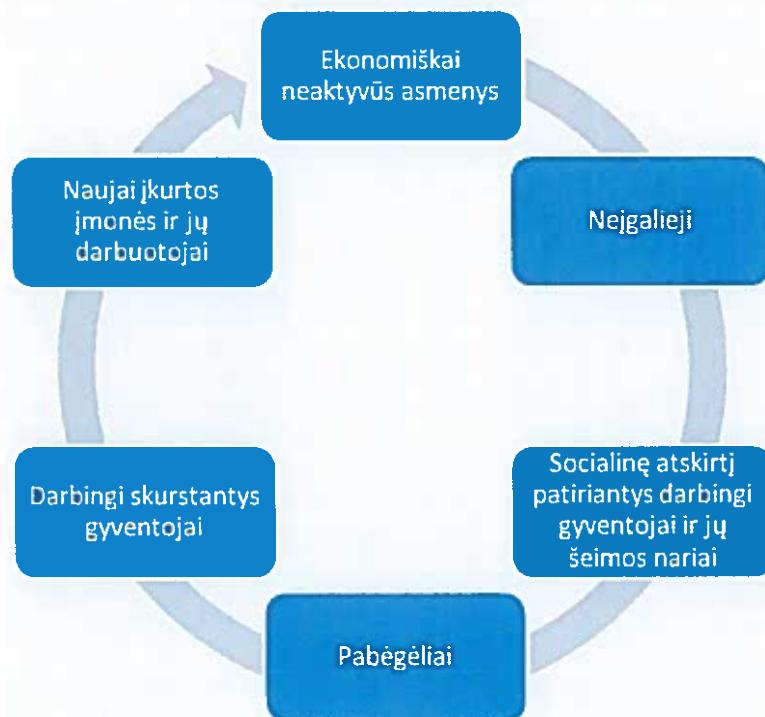
spinduliu nėra miestų, kurie galėtų būti strategiškai svarbūs prekybiniai centrai. Tuo metu Latvijos pusėje yra Daugpilis, antras pagal gyventojų skaičių Latvijos miestas. Jis nuo Visagino nutolęs 52 km.

Ignalinos ir Zarasų rajonų teritorijoje išsidėstęs Aukštaitijos nacionalinis parkas. Yra daugiau kaip 100 ežerų ir ežerėlių, telkšo Visagino ežeras. Žemės ūkio naudmenos sudaro 5,9 % visos savivaldybės teritorijos, miškai – 56 %, keliai – 3,2 %, užstatyta teritorija – 14 %, vandenys – 5,8 %, kita žemė – 15 %.

Savivaldybės teritorijoje 1983-2009 veikė vienintelė Lietuvos atominė elektrinė. Pastatytas ir plėtojėsis kaip IAE miestas palydovas, Visaginas turi unikalią Lietuvai 25-erių metų monoindustrinio miesto plėtros patirtį. Vykdant Vyriausybės nutarimus pirmasis IAE blokas buvo sustabdytas 2004 m. gruodžio pabaigoje, antrasis blokas - 2009 m. gruodžio 31 d. Šiandien tai teritorija, kurioje susiklosčiusi socialinė ir ekonominė sistema, valdymo struktūros dirba pagal parengtas metodikas, sukurta valdymo sprendimų priėmimo modelis. Lietuvos Respublikos Vyriausybės priimtas sprendimas dėl pirmalaikio IAE uždarymo stipriai paveikė susiklosčiusią stabilią socialinę ir ekonominę situaciją Visagine. Pastarujų metų pasikeitimai, vykstantys svarbiuose sektoriuose (ekonomikos, socialiniame) liudija, kad Visaginas įžengia į pereinamąjį laikotarpį. Miesto bendruomenės nuomone, tik valdoma, planuojama Visagino plėtra laikantis partnerystės principų yra vienintelis būdas išvengti socialinės ir ekonominės krizės Visagino mieste.

Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. įgyvendinimo tikslinės grupės

Atsižvelgiant į Visagino m. VVG teritorijos specifinius poreikius, atliktą SSGG analizę bei įvertinus pagal 2014-2020 m. Europos Sajungos fondų investicijų veiksmų programos 8.6 investicinių prioritetą (Bendruomenės inicijuojamų vienos plėtros strategijų įgyvendinimas) numatytais finansuoti veiklas bei remiamas tikslines gyventojų grupes, išskirtos šios pagrindinės Visagino m. VVG strategijos tikslinės grupės:

3 pav. Visagino miesto vienos plėtros strategijos tikslinės grupės

Ekonomiškai neaktyvūs asmenys. Ekonomiškai neaktyvių asmenų statistika nepateikiama, tačiau tokiai asmenų grupei priskiriami darbingo amžiaus niekur nedirbantys, nesimokantys ir dėl vienokių ar kitokių priežasčių nedalyvaujantys visuomeniniam darbe. Gyventojai, kurie turi pragyvenimo šaltinius ir savo noru atsisako dalyvauti ūkinėje veikloje, yra eliminuojami iš darbo jėgos ištaklių ir tampa ekonomiškai neaktyviais gyventojais. Ekonomiškai neaktyvių gyventojų grupei priskiriami nedirbantys moksleiviai ir studentai (jeigu

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

nedirba ir neieško darbo), nedirbantys pensininkai, darbingo amžiaus neigalieji, darbingo amžiaus piliečiai, nedirbantys dėl jvairių priežasčių (namų šeimininkės, kaliniai, asocialūs asmenys, rentininkai).

Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. viena iš tikslinių grupių pasirinkta ekonomiškai neaktyvių gyventojų grupė. Kadangi šiai gyventojų kategorijai priskiriami gyventojai labai jvairūs, išskiriamaios šios sukonkretiltos ekonomiškai neaktyvių gyventojų grupės, į kuriuos nukreipiami strategijoje numatyti veiksmai:

- Priešpensijinio amžiaus Visagino gyventojai (iki senatvės pensijos amžiaus likus penkeriems metams), besinaudojantys galimybe gauti išankstinę pensiją ar planuojantys pasinaudoti šia galimybe;
- Jaunos, mažamečius vaikus auginančios moterys, laikinai nedalyvaujančios darbo rinkoje ir prarandančios anksčiau turėtą kvalifikaciją bei gebėjimus;
- 16-29 metų nedirbantys jaunuoliai.

Priešpensijinio amžiaus Visagino gyventojai. Visagino miesto gyventojų, gaunančių socialines išmokas analizė parodė, kad mieste kaip niekur kitur Lietuvoje gausu galimybe gauti išankstinę senatvės pensiją pasinaudojusių ar planuojančių pasinaudoti žmonių. Visagino m. VVG teritorijoje išankstinę pensiją gaunančių asmenų skaičius 2014 m. buvo 211 (27,7% visų Utenos apskrityje išankstines pensijas gaunančių asmenų). Kaip rodo tyrimai, didelė dalis anksčiau į senatvės pensiją išėjusių asmenų norėtų ir toliau dirbti, tačiau dėl esamos nedarbo situacijos, profesinių ar asmeninių barjerų pasirenka gaunamas socialines išmokas, garantuojančias bent minimalų pragyvenimą. Nedirbančių ir išankstinę senatvės pensiją gaunančių asmenų grąžinimą į darbo rinką galėtų teigiamai paveikti didesnės profesinio mokymo galimybės (sudarytos sąlygos tobulinti kvalifikaciją), platesnis atipinio užimtumo formų pasirinkimas bei darbo vietų pritaikymas prie pakitusių vyresnio amžiaus žmonių fizinių galimybių. Tokių asmenų grąžinimas į darbo rinką padėtų efektyviai mažinti socialinių išmokų naštą bei suteiktų galimybę žmonėms patiemis užsidirbti.

Visuomenės senėjimo fone ši anksčiau laiko iš darbo pasitraukiančių asmenų problema tampa vis aktualesnė, todėl vis dažniau kalbama apie jvairias priemones, padedančias reintegruoti šiuos asmenis į socialinį gyvenimą.

Jaunos, mažamečius vaikus auginančios moterys. Vertinant Visagino demografinę situaciją matyti, jog Visagino savivaldybėje naujagimių skaičius 1000 gyventojų buvo didžiausias Utenos apskrityje (11,8 naujagimiai 1000 gyventojų), ir gerokai viršijo Lietuvos Respublikos vidurkį. Užfiksuotas ir didžiausias naujagimių skaičiaus pokytis lyginant 2014 ir 2013 metus - 2014 metais gimė 39 naujagimiais daugiau (teigiamas rodiklis). Ši statistika rodo, jog laikinai pasitraukusių iš darbo rinkos moterų skaičius yra pakankamai didelis, tačiau tuo pačiu svarbi tampa ir jaunų mamų grįžimo į darbą problema (58,1% visų Utenos darbo biržos Visagino skyriuje 2015 m. registruotų bedarbių sudaro būtent moterys). Auginančioms vaikus moterims motinystė ir šeimos pareigos yra svarbi kliūtis, trukdanti išlaikyti darbo vietą ir ieškotis kitos. Daug moterų dėl motinystės yra patyrusios jvairių sunkumų darbe. Dažnai paaiškėja, jog moterų teises ginantys įstatymai apeinami arba atsigréžia prieš pačias moteris. Statistikos departamentas nepateikia informacijos apie tai, kas labiausiai trukdo moterims, grįžtančioms po motinystės atostogų, adaptuotis darbe, bet pateikia kitą informaciją, kad Lietuvos demografinė padėtis žada niūrią ateitį.

Susidarius šiandieninei demografinei ir ekonominėi situacijai Lietuvoje, iškyla būtinybė inicijuoti papildomus projektus, kuriais būtų siekiama ne tik sukurti darbo vietas mamoms ar jas įdarbinti, bet ir suteikti joms visapusišką paramą, palaikymą, palydėjimą įsitvirtinti darbo rinkoje ar verslo kūrimosi procese, nuolat skatinti jų motyvaciją aktyviai dalyvauti visuomeniniame gyvenime. Būtinas bendradarbiavimas su jvairių sričių specialistais, jvairiomis verslo grupėmis, lyderiais, tuo siekiant padidinti bedarbių ir ekonomiškai neaktyvių mamų motyvaciją, galimybes kurti ekonominę vertę.

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

16-29 metų nedirbantys jaunuoliai. Bendrieji demografiniai statistikos duomenys rodo, jog Visagine jaunimo skaičius mažėja sparčiau, nei bendras gyventojų skaičius (14-29 m. amžiaus grupėje Visagino gyventojų skaičius 2015 m. pradžioje lyginant su 2014 m. sumažėjo 6,03%, tuo tarpu kai bendras gyventojų skaičiaus pokytis buvo -1,8%). Jaunų žmonių (14-29 m. amžiaus) skaičius savivaldybėje mažėja ir Visaginas iš jaunimo miesto palaipsniui tampa mažiausią jaunimo procentą turinčia Lietuvos savivaldybe. Statistikos departamento paskelbtais duomenimis, 2013 m. rugpjūčio mėnesį Visagino savivaldybėje jaunimas sudarė mažiausią jaunų gyventojų procentą visoje šalyje (~18,0 proc.), 2014 m. paskelbtais analogiškais duomenimis jaunimo skaičius buvo dar mažesnis (17,1 proc.). Faktinis ir oficialiai skelbiamas jaunimo skaičius savivaldybėje nesutampa ir, galimai, yra dar mažesnis (daug prisiregistravusių, bet faktiškai negyvenančių Visagino savivaldybėje).

Pagrindinės jaunimo problemos savivaldybėje: ilgalaikė jaunų žmonių emigracija į užsienį; darbo vietų su patraukliu jauniems žmonėms darbo užmokesčiu stoka; mažėjanti jaunų žmonių motyvacija įsitrukti į savanorišką veiklą; ribotos vietinės finansinės galimybės remti nevyriausybinių sektorių; jaunimo organizacijų pasyvumas, inertiskumas. Nepakankamos valstybinės kalbos žinios sukuria jauniems žmonėms diskomfortą stojant į Lietuvos mokymosi įstaigas arba įsidarbinant už savivaldybės ribų, todėl jie mokosi užsienio kalbos ir palankiau vertina galimybes mokytis / įsidarbinti užsienyje.

Dėmesys ir parama vaikų, paauglių integracijai į miesto socialinį gyvenimą, motyvacijos grįžti į gimtajį miestą kūrimas bei jaunuolių skatinimas įsitruksti į darbo rinką, kurti savarankiškus verslus yra prioritetinis dalykas kaip prevencija sprendžiant socialinės atskirties problemas (kad kuo mažesnė dalis vaikų dėl šios priežasties patektų į socialinę atskirtį).

Neigalieji. 2015 m. rugėjo mėnesį Visagino savivaldybėje gyveno 277 neįgalūs asmenys, beveik pusė jų (49,8%) - darbingo amžiaus, ir tik 13 neigaliųjų dirbo. Palyginus menkas dirbančių neigaliųjų skaičius savivaldybėje rodo, jog esamos Darbo biržos taikomos programos néra efektyvios, todėl būtina ieškoti kitų alternatyvių sprendimų. Fizinę negalią turintiems žmonėms atsiranda didesnės galimybės pradėti aktyvią veiklą virtualioje erdvėje, nes elektroninio verslo veiklai nesvarbi jo dalyvių būvimo vieta, tačiau neretai jiems stokoja paskatinimo bei informacijos, kuri padėtų pradėti savo verslą ar imtis darbo. Įvertinus statistikos informaciją, jog pagal kompiuterinį gyventojų raštingumą, kompiuterių skaičių namų ūkiuose bei elektroninių paslaugų naudojimą Visaginas yra pirmaujantis Lietuvoje, potencialas vystyti tokio pobūdžio veiklas šioje teritorijoje yra didžiulis.

Dar viena papildoma galimybė neigaliuose grįžti į darbo rinką yra ir socialinis verslas, kuris taip pat dažnai įdarbina žmones iš labiausiai socialiai pažeidžiamų grupių, todėl ženkliai prisideda prie socialinės sanglaudos didinimo, naujų darbo vietų kūrimo ir socialinės nelygybės mažinimo. Europos Sajungoje daugiausiai tokų organizacijų veikia trijose srityse: integracija į darbo rinką (mokymai bedarbiams ir reintegravimas į darbo rinką); asmeninės paslaugos (pvz., vaikų priežiūra, paslaugos senjoram, „nuotolinės“ paslaugos, pagalba socialiai atskirtiems žmonėms ir t.t.) ir socialiai atskirtų vietovių vystymas (pvz., socialiniai verslai labai nutolusiose kaimo vietovėse, gyvenamųjų rajonų vystymas/reabilitacinių programas kaimo vietovėse ir t.t.). Dėl savo geografinės padėties (savivaldybė nutolusi nuo apskrities centro, izoliuota transporto požiūriu), demografinių iššūkių (gyventojai senėja, sparčiau auga socialines paslaugas gaunantių asmenų skaičius) bei gyventojų mentaliteto Visaginas galiapti vienu iš socialinio verslo inkubatorių Lietuvoje bei socialinių inovacijų kūrėju bei pritraukti socialinių fondų investicijas. Socialinių verslų investiciniai fondai remia verslus, kurie padeda savo bendruomenėms, teikdami joms reikalingas socialines paslaugas, remia tokius verslus ne tik investicijomis, bet ir ekspertų patarimais bei parama tam, kad šios įmonės taptų stabiliomis ir ilgalaikėmis. Socialinių verslų investicijų tikslas – skatinti efektyvesnę ir veiksmingesnę socialinę veiklą, paremti bendruomenės aktyvistų, savanorių ir verslininkų, vykdančių socialinę veiklą, darbą.

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

Socialinę atskirtį patiriantys gyventojai bei jų šeimos nariai. Socialinė atskirtis yra kompleksinis reiškinys, atspindintis tam tikrų asmenų ar grupių negalėjimą ar nesugebėjimą naudotis visuomenės sukuriamaomis gėrybėmis, dalyvauti darbinėje veikloje, bendruomenės gyvenime. Jos atsiradimo priežastys siejamos su daugybe priežasčių ar aplinkybių: nepakankamą pajamą dydžiu, ligos, neįgalumo, ilgalaikio nedarbo išmokomis, priklausomybės nuo psichotropinių medžiagų, kalbos nemokejimo ir pan.

Dažniausiai išskiriamos asmenų kategorijos, patiriančios socialinę atskirtį: neįgalieji, pagyvenę asmenys, neturintys pakankamos darbinės kvalifikacijos, šeimos su vaikais, grįžę iš įkalinimo, turintys priklausomybių asmenys, tautinės mažumos, smurto, prekybos žmonėmis aukos, ilgalaikiai bedarbiai. Prie minėtos socialinės atskirties rizikos grupės priskiriami ir vienišos motinos/tėvai, vaikų namų auklėtiniai ir kt.

Pabėgėliai. Lietuva yra palyginti jauna prieglobsčio valstybė - pabėgelius priima nuo 1997 metų. Lietuva nuo pabėgelių priėmimo pradžios suteikė prieglobstį kiek daugiau nei 1 tūkst. žmonių. Dalis jų itin sekmingai integravosi į visuomenę: puikiai kalba lietuviškai, dirba, kuria verslą, moka mokesčius ir yra naudingi šalai. Į Lietuvą atvažiavę pabėgėliai pirmiausia apgyvendinami Užsieniečių registracijos centre Pabradėje. Vėliau pabėgėliai perkeliami į Pabėgelių priėmimo centrą Rukloje, trečiajame integracijos etape pabėgėliai važiuoja gyventi į konkrečias savivaldybes. Lietuvą turėtų pasiekti 505 pabėgėliai iš karinių konfliktų apimtų zonų Artimuosiuose Rytuose ir Šiaurės Afrikoje, 2017-aisiais – dar 600. Neturėdama laiko patikrintos pabėgelių integracijos sistemos, valstybė susiduria su dideliais pabėgelių integracijos iššūkiais - tiek finansiniais, socialiniai, tiek ir moraliniai.

Visaginas, kaip unikali Lietuvoje savivaldybė, kurioje darniai gyvena 43 tautybių gyventojai, turi įvairų kultūrinį ir tautinį mentalitetą turinčių gyventojų integravimo patirties. Nemaža dalis nenaudojamų gyvenamosios paskirties patalpų, valstybinės kalbos mokymo metodikos, pritaikyto užsieniečiams, bei pačių miesto gyventojų tolerancija yra pagrindinės priežastys, lemiančios Visagino m. VVG sprendimą dalyvauti pabėgelių integracijos procesuose ir teikti atvykusiems reikalingą socialinę pagalbą.

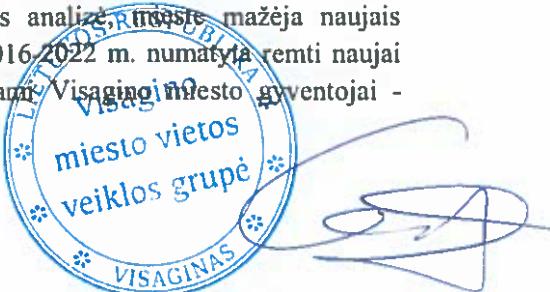
Darbingi skurstantys asmenys. Remiantis Lietuvos Statistikos departamento duomenimis, 2014 m. Lietuvoje skurdo rizikos riba buvo 241 euras per mėnesį vienam gyvenančiam asmeniui ir 506 eurai šeimai, susidedančiai iš dviejų suaugusių asmenų bei dviejų vaikų iki 14 metų amžiaus. Nors 2008–2014 m. vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokesčis Visagine ir sumažėjo (arba auga ne tokiu tempu kaip Lietuvoje), tačiau vis tiek išliko didesnis negu vidutiniškai Lietuvoje. Statistikos departamento duomenimis, 2015 m. 1 ketv. vidutinis mėnesinis neto darbo užmokesčis Visagino savivaldybėje buvo 578,5 Eur (1997 Lt) bei viršijo šalies vidurkį (543,6 Eur), taip pat ir kitų Utenos apskrities savivaldybių vidutinio neto darbo užmokesčio vidurkius, tačiau Visagino savivaldybės darbo užmokesčio vidurkį daugiausia lėmė darbuotojų, dirbančių Ignalinos AE, darbo užmokesčis.

Nepaisant aukštėsnių nei Lietuvos vidurkis darbo užmokesčio rodiklių, 2014 m. Statistikos departamento atlikta apklausa rodo, kad 28 proc. Utenos apskrities gyventojų savo namų ūki priskiria prie labai sunkiai arba sunkiai besiverčiančių. Bendrieji Statistikos departamento pateikiami duomenys rodo, kad 8,3% dirbančių ir 24,2% ekonomiškai neaktyvių gyventojų patenka į skurdo rizikos grupę.

Apibréžiant darbingų skurstančių Visagino gyventojų priklausymą šiai tikslinei grupei bus naudojama Statistikos departamento pateikiama skurdo rizikos riba, kuri 2014 m. vienam gyvenančiam asmeniui sudarė 241 EUR/mén., o dviejų suaugusių ir dviejų vaikų šeimai - 506 EUR/mén. Ši skurdo rizikos riba bus tikslinama kiekvienais metais, Statistikos departamento pateikus naujus duomenis.

Naujai įkurtos įmonės ir jų darbuotojai.

Kadangi, kaip rodo tolesnė Visagino miesto ekonominės situacijos analizė, Visagino mieste mažėja naujais steigiamų įmonių skaičius, Visagino miesto vienos plėtros strategijoje 2016-2022 m. numatytą remti naujai besisteigiančias įmones ir jų darbuotojus. Šiai tikslinei grupei priskiriama Visagino miesto gyventojai -

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

verslininkai, kurie yra pradėję vykdyti ūkinę komercinę veiklą Visagino mieste ne anksčiau kaip prieš 1 metus iki pradėjimo dalyvauti projekto veiklose. Pagal verslo liudijimą, kuris galioja vienerius metus ar trumpiau, dirbantis asmuo priskiriamas šiai tikslinei grupei, jei jam verslo liudijimas atitinkamai veiklai yra išduotas pirmą kartą arba yra praėję ne mažiau kaip 3 metai nuo anksčiau jam šiai veiklai išduoto verslo liudijimo galiojimo pabaigos.

Tiksliems grupėms skirtos strategijos veiklos, pagal 2014-2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtrauktiems didinimas ir kova su skurdu“ įgyvendinimo priemonę Nr. 08.6.1-ESFA-V-911 pateikiama žemiau esančioje lentelėje.

Priemonės 3.1. veiklos	• Socialinę atskirtį patiriantys darbingi gyventojai ir jų šeimos nariai (rizikos šeimos, neįgalieji)
Priemonės 3.2. veiklos	• Ekonomiškai neaktyvūs gyventojai (jaunos mamos, auginančios vaikus, priešpensiūnijos amžiaus gyventojai, 16-29 metų nedirbantys jaunuoliai)
Priemonės 3.3. veiklos	• Ekonomiškai neaktyvūs gyventojai (jaunos mamos, auginančios vaikus, priešpensiūnijos amžiaus gyventojai, 16-25 metų nedirbantys jaunuoliai) • Darbingi skurstantys asmenys • Naujai įkurtos įmonės ir jų darbuotojai.

4 pav. Visagino miesto vienos plėtros strategijos tiksliems grupės pagal Nr. 08.6.1-ESFA-V-911 priemonės veiklos.

II. Visagino miesto VVG teritorijos analizė

Visagino miesto VVG demografinė situacija

2015 m. pradžioje Lietuvos Statistikos departamento duomenimis Visagino savivaldybės teritorijoje gyveno 20249 gyventojai. Statistikos departamento duomenys pateikiama visos savivaldybės mastu, todėl nėra galimių atskirai išskirti Visagino m. VVG teritorijoje (t.y. Visagino mieste) gyvenančių gyventojų skaičiaus, o tolesnėje analizėje bus naudojami bendri Visagino savivaldybės duomenys, kadangi kaimiškojoje teritorijoje gyvena apie 260 gyventojų, kurie sudaro 1,2% visų savivaldybės gyventojų. 2015 m. pradžioje Visagine gyveno 14,45% visų Utenos apskrities gyventojų, ir pagal gyventojų skaičių Visagino savivaldybė yra viena didžiausių savivaldybių apskrityje (gyventojų skaičius didesnis nei Visagino savivaldybėje yra tik Utenos ir Anykščių rajonų savivaldybėse).

Utenos apskrities gyventojų skaičius 2015-ujų metų pradžioje sumažėjo labiausiai lyginant su kitu apskritių gyventojų skaičiaus pokyčiais (-10,99%). Lyginant 1996 ir 2014 m. pradžios duomenis, sparčiausiai gyventojų skaičius mažėjo nuo didžiųjų miestų nutolusiose savivaldybėse: Visagine (-34,2 proc.), Akmenės (-31,8 proc.), Ignalinos (-30,8 proc.) ir Skuodo (-30,2 proc.) rajonuose. Šis rodiklis yra daugiau kaip 8 proc. didesnis, nei bendras Lietuvos rodiklis, ir nemažą įtaką šiam rodikliui daro būtent Visagino savivaldybės gyventojų skaičiaus pokyčiai, kadangi Visagino savivaldybėje gyventojų skaičius mažėjo labiausiai (-15,60%) (Žr. Priedą „Statistinė informacija“, 1 lentelė).

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

Visaginas išsiskiria itin didele darbingo amžiaus gyventojų dalimi. 2015 m. pradžioje darbingo amžiaus gyventojų Visagino savivaldybėje buvo 13302. Šios grupės gyventojų dalis Utenos apskrityje yra viena mažiausių Lietuvos Respublikoje (2015 m. pradžioje ji sudarė 60,62% visų gyventojų, ir buvo mažiausias Respublikoje), tačiau Visagino savivaldybėje darbingo amžiaus gyventojų 2015-ujų metų pradžioje buvo 65,69 proc., ir tai didžiausia dirbančiųjų dalis Utenos apskrityje. Rodiklis 3,7 proc. viršija Lietuvos Respublikos vidurkį, ir daugiau darbingo amžiaus asmenų Lietuvoje gyvena tik Neringos savivaldybėje (68,01%).

Visagine gyvenančių darbingo amžiaus gyventojų skaičius 2015 m. pradžioje sumažėjo 3,51% (0-15 metų amžiaus gyventojų skaičius mažėjo 0,13%, pensinio amžiaus gyventojų dalis augo 2,86%). Įvertinus bendrą Lietuvos tendenciją, kad darbingo amžiaus žmonių skaičius pastaruosius kelerius metus nors ir nesparčiai, bet auga (po 0,14% 2014 ir 2015 m.), Visagino miesto situacija nėra teigiamą, nors ir turėtų būti vertinama gančtinai palankiai. Didėjanti pensinio amžiaus gyventojų dalis ir mažėjantis darbingo amžiaus ir vaikų skaičius bendroje gyventojų sudėtyje, salygoja tolimesnę neigiamą natūralios gyventojų kaitos tendenciją ir gyventojų skaičiaus mažėjimą. Darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus mažėjimas daro neigiamą įtaką ekonominei situacijai, nes nėra poreikio kurti naujas darbo vietas, o tai savo ruožtu trukdo siekiant pritraukti naujas investicijas į regioną (Žr. Priedą „Statistinė informacija“, 2 lentelę).

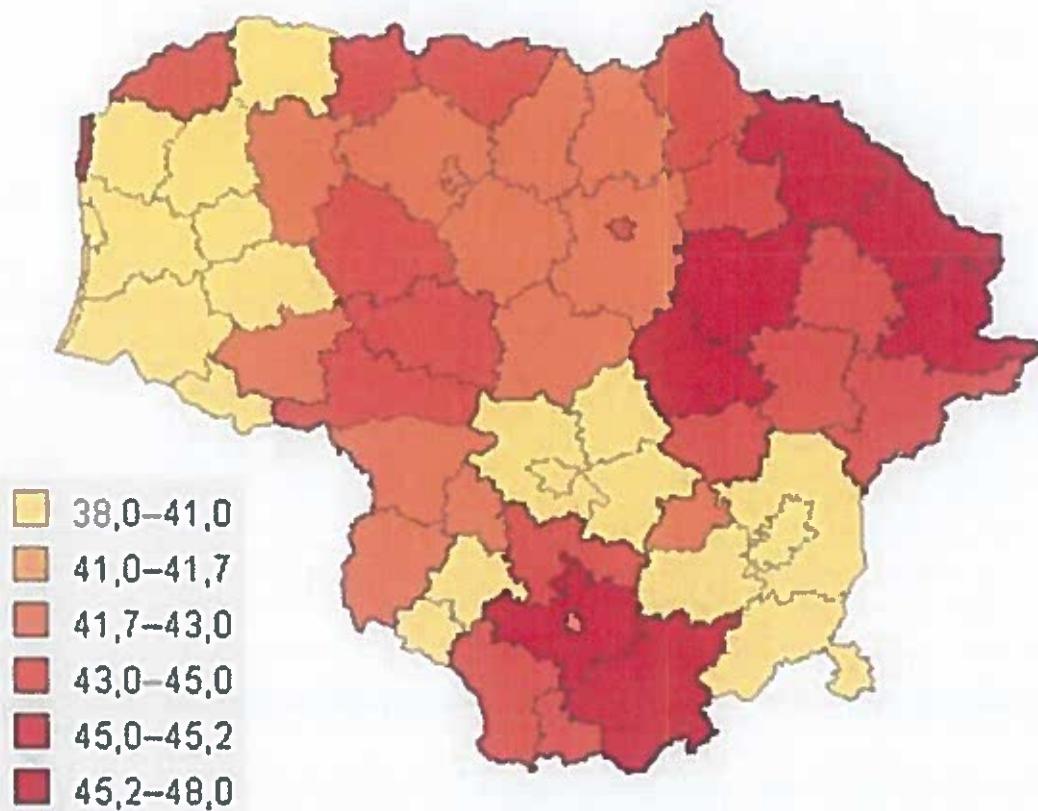
Vertinant darbingo amžiaus gyventojų skaičių ir gyventojų struktūrą pagal amžių, Visagino savivaldybėje pravartu atskirai išskirti ir dar vieną Statistikos departamento naudojamą kriterijų - demografinės senatvės koeficientą. Šis rodiklis – tai pagyvenusių (60 metų ir vyresnio amžiaus) žmonių skaičius, tenkantis šimtui vaikų iki 15 metų amžiaus. Demografinės senatvės koeficientas Utenos apskrityje yra didžiausias Lietuvos Respublikoje (188, kai Lietuvos Respublikos rodiklis - 129). Tai rodo, kad apskrityje gyvena santykinai didesnė dalis vyresnio amžiaus žmonių, kurie jau esamu momentu yra arba artimiausiu metu taps nedarbingi ir kuriems greičiausiai artimiausiu metu prireiks ir vienokios ar kitokios rūšies socialinės rūpybos ir globos paslaugų.

Visagino savivaldybės demografinės senatvės rodiklis (105) yra geriausias Utenos apskrityje ir geresnis, nei bendras Lietuvos Respublikos rodiklis (teigiamas rodiklis). Šis koeficientas Visagino savivaldybėje stabiliai auga nuo 2010-ujų, ir didžiausias augimas užfiksuotas 2015 m. pradžioje (padidėjo 7 punktais). Statistikos departamento pateikti duomenys rodo, kad nepaisant to, jog Visagino savivaldybės gyventojai yra gančtinai jauni, darbingo amžiaus, savivaldybės gyventojų struktūra gančtinai sparčiai keičiasi, o gyventojai sensta (Žr. Priedą „Statistinė informacija“, 3 lentelę).

Medianinis gyventojų amžius (gyventojų amžiaus reikšmė, kuri atitinka gyventojų variacinės eilutės vidurinę reikšmę, t. y. dalija gyventojus į dvi vienodas dalis taip, kad pusė jų yra jaunesni nei medianinio amžiaus, kita pusė – vyresni) visoje Lietuvoje didėja, tačiau Visagine 2014 m. jis buvo vienas iš didžiausių – 48 metai (šalyje – 42 metai, apskrityje – 47 metai).

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

5 pav. Savivaldybių pasiskirstymas pagal vidutinį gyventojų amžių 2014 m. pradžioje (Šaltinis - oficialioji Statistikos departamento informacija)

Vieni reikšmingiausių kriterijų, lemiančių gyventojų skaičių, yra gyventojų gimstamumas ir mirtingumas. Utenos apskrities gimstamumo rodikliai yra vieni mažiausiai visoje Lietuvos Respublikoje (8,2 naujagimiams 1000 gyventojų, kai tuo tarpu Lietuvos Respublikos vidurkis - 10,4), nors lyginant 2014 ir 2013 metais gimusiųjų skaičių pastebimas gimstamumo didėjimas apskrityje (2014 metais gimė 32 naujagimiais daugiau). Visagino savivaldybėje naujagimų skaičius 1000 gyventojų buvo didžiausias Utenos apskrityje (11,8 naujagimiai 1000 gyventojų), ir gerokai viršijo Lietuvos Respublikos vidurkį. Užfiksuotas ir didžiausias naujagimų skaičiaus pokytis lyginant 2014 ir 2013 metus - 2014 metais gimė 39 naujagimiais daugiau (teigiamas rodiklis).

Visagino m. VVG teritorijoje 2014 m. gimusiųjų skaičius buvo tik šiek tiek mažesnis, nei mirusiųjų: 239 naujagimiai ir 251 mirusieji. Vertinant tai, jog Lietuvos Respublikoje 100 gimusiųjų tenka 132 mirusieji (Utenos apskrityje ši tendencija dar prastesnė: 100 gimusiųjų tenka 216 mirusieji), Visagino mieste gimstamumo situacija vertintina teigiamai (Žr. Priedė „Statistinė informacija“, 4 lentelė).

Mirusiųjų skaičius, tenantis 1000 gyventojų, Utenos apskrityje yra didžiausias Lietuvos Respublikoje - 17,79 mirusieji 1000 gyventojų, tuo tarpu kai Lietuvos vidurkis - 13,78 (neigiamas rodiklis). Visagino savivaldybėje mirusiųjų skaičius 1000 gyventojų yra mažiausias Utenos apskrityje (12,40), ir mažesnis nei Lietuvos vidurkis. 2014 metais mirusiųjų skaičius Visagino savivaldybėje mažėjo lyginant su 2013-aisiais (mirė 26 gyventojais mažiau).

Vertinant natūralios gyventojų kaitos rodiklius (natūrali gyventojų kaita - tai gyventojų skaičiaus, sudėties pakitimai, susiję su gimimais ir mirimais), dėl didesnio nei vidutinis gimstamumo bei mažesnio mirusiųjų skaičiaus Visagino rodiklis geriausias Utenos apskrityje (-12 gyventojų) (Žr. Priedė „Statistinė informacija“, 5 lentelė).

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

Dar vienas ne mažiaus svarbus kriterijus - gyventojų migracija. Utenos apskrityje 2014 metais imigrantų skaičius augo labiausiai visoje Lietuvos Respublikoje (+18,2%) ir viršijo Lietuvos Respublikos rodiklį (10,4%). Atvykusiųjų į Visagino savivaldybę skaičius 2014 metais augo 11 proc., ir sudaro 34 proc. visų atvykusiųjų į Utenos apskritį gyventojų.

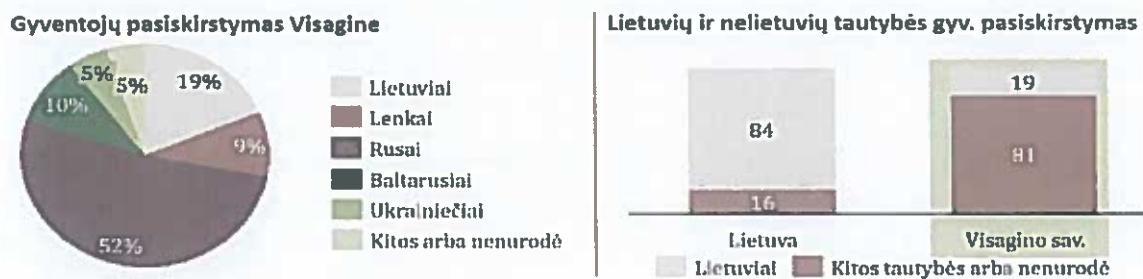
Visagino savivaldybės imigracijos rodiklis atitinka bendrą vidurkį, tačiau vertinant imigravusių asmenų skaičių savivaldybėje, Visagino savivaldybės rodiklis (363 atvykę asmenys 2014 metais) yra vienas didžiausių (didesnis rodiklis (721 atvykę asmenys) yra tik Vilniaus rajono savivaldybėje, kuri beveik keturis kartus yra didesnė pagal bendrą gyventojų skaičių).

Lyginant 2013 ir 2014 metus emigravusiųjų gyventojų skaičius Utenos apskrityje mažėjo labiausiai (-12,1 proc.). Emigravusių iš Visagino savivaldybės skaičius 2014 metais mažėjo 14,3%, tačiau vis dar sudarė žymią dalį (38%) emigravusių iš Utenos apskrities gyventojų dalį. Atsižvelgiant į tai, jog atvykusiųjų į Utenos apskritį skaičius 2014 metais buvo didesnis, o emigravusiųjų iš apskrities pokytis buvo didžiausias Lietuvos Respublikoje, tarptautinės migracijos rodikliai apskrityje yra pakankamai geri - turėdama -577 neto migracijos rodiklį apskritis užima trečią vietą Lietuvoje.

Tarptautinės migracijos rodiklis Visagino savivaldybėje yra -268, ir Visaginas vis dar lieka daugiausiai gyventojų prarandančia savivaldybe tiek Utenos apskrityje, tiek ir bendrame lyginamų savivaldybių sąraše. (Žr. Priedą „Statistinė informacija“, 6 lentelė).

Visagino m. VVG veiklos teritorijos gyventojų pasiskirstymas pagal lyti su mažais nukrypimais atitinka tiek Lietuvos Respublikos, tiek ir Utenos apskrities statistiką: 2015 m. pradžioje Visagine gyveno 9 522 vyrai ir 10 727 moterys (atitinkamai 47,02% ir 52,98%). Lietuvos Respublikos gyventojų pasiskirstymas pagal lyti yra 46,08% vyru ir 53,92% moterų, Utenos apskrityje - 46,84% vyru ir 53,16% moterų.

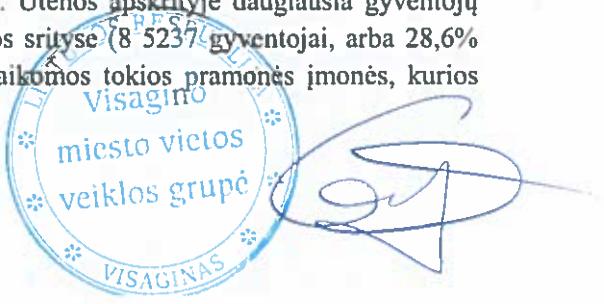
Remiantis 2011 m. visuotinio gyventojų surašymo duomenimis, Visaginas išsiskiria dideliu ne lietuvių tautybės gyventojų dalimi. 52 proc. gyventojų buvo rusai, tuo metu lietuviai sudarė tik 19 proc. Pastebima tendencija, kad gyvendami gana uždaroje Visagino bendruomenėje, gyventojai nemato poreikio bei paskatos mokytis lietuvių kalbos. Atliekant apklausas, dalis respondentų ši bruožą nurodė kaip neigiamą siekiant pritraukti investicijas. Taip pat, remiantis darbo biržos duomenimis, dauguma darbo ieškančių gyventojų neturi gerų lietuvių kalbos žinių ir tai trukdo jems kelti arba įgyti naują kvalifikaciją.

6 Pav. Gyventojų pasiskirstymas pagal tautybę 2011 m. visuotinio gyventojų surašymo duomenimis (Šaltinis - oficialioji Statistikos departamento informacija).

Dirbantieji pagal EVRK

Pagal pateikiamus Statistikos departamento duomenis, 2013 m. Utenos apskrityje daugiausia gyventojų dirbo kasybos ir karjerų eksploatavimo bei apdirbamosios gamybos srityje (8 523 gyventojai, arba 28,6% visų dirbančiųjų). Visagino miesto plane prioritetiškai laikomos tokios pramonės įmonės, kurios

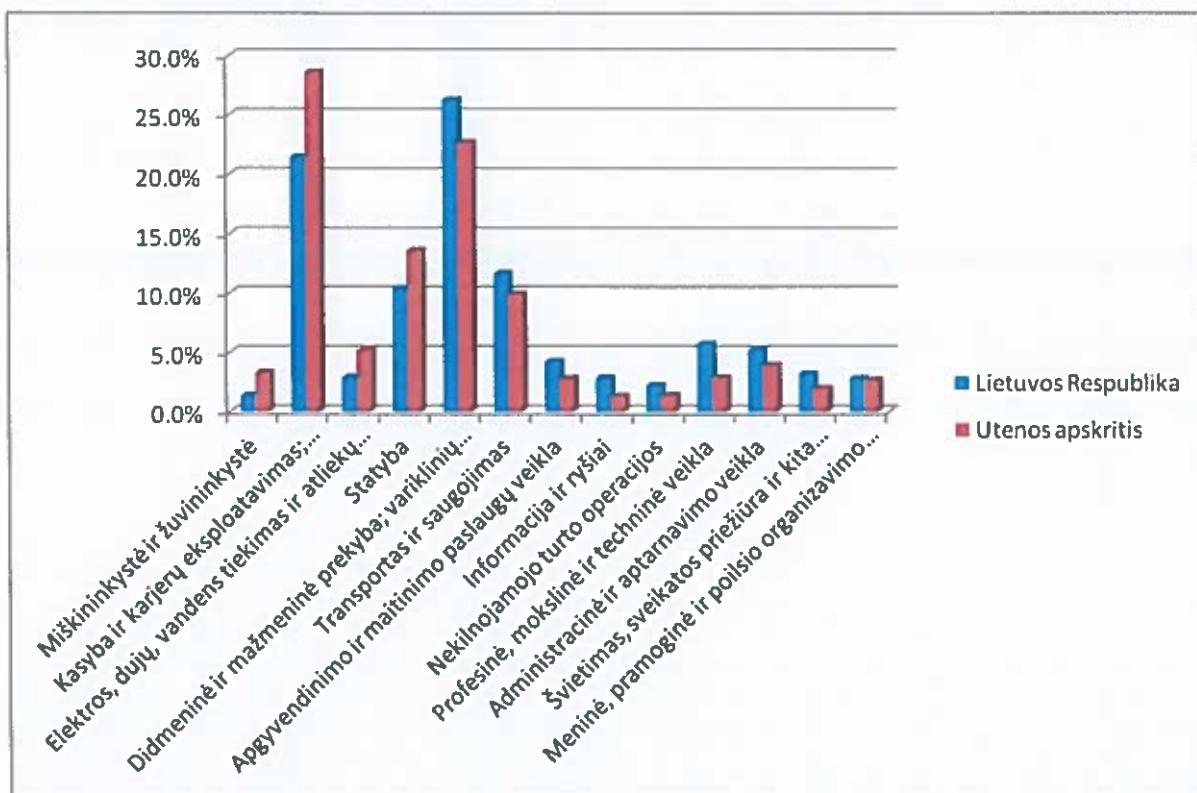

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

nereikalauja labai didelių energetinių išteklių, tačiau kurių veiklose dalyvaujantys darbuotojai turi turėti aukštą kvalifikaciją. Plėtros plane įvardintos ir pagrindinės vystytinos veiklos kryptys: energetikos įrenginių remontas ir aptarnavimas; energiją taupančios technologijos; medžio apdirbimas; metalo apdirbimas.

Kita labai svarbi regionui veiklos sritis - didmeninė ir mažmeninė prekyba bei variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas. Šiose srityse dirba 22,7 proc. darbuotojų, tačiau įvertinus tai, jog Lietuvos Respublikos mastu šiose srityje dirba daugiau nei ketvirtadalis visų dirbančiųjų, galima teigti, jog srities potencialas regione nėra išnaudojamas iki galo.

Daugiau nei Lietuvos Respublikos vidurkis Utenos apskrityje yra dirbančių statybos, elektros, dujų, vandens tiekimo ir atliekų tvarkymo srityse. Didesnį nei vidutinis dirbančiųjų skaičių miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuose lemia regiono gamtinė situacija.

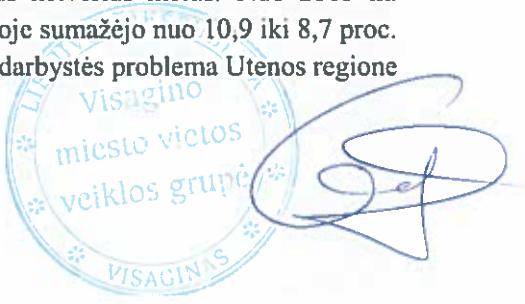

7 Pav. Dirbantieji pagal EVRK (Šaltinis - oficialioji Statistikos departamento informacija)

Statistikos departamento duomenimis, 2015 m. 1 ketv. vidutinis mėnesinis neto darbo užmokesčis Visagino savivaldybėje padidėjo, palyginus su 2011 m. 1 ketv., ir buvo 578,5 Eur (1997 Lt) bei viršijo šalies vidurkį (543,6 Eur), taip pat ir kitų Utenos apskrities savivaldybių vidutinio neto darbo užmokesčio vidurkius. Visagino savivaldybės darbo užmokesčio vidurkį daugiausia lémė darbuotojų, dirbančių Ignalinos AE, darbo užmokesčis. Be to, padidėjimui galėjo turėti įtakos minimaliojo darbo užmokesčio padidinimas 2012–2015 m. (Žr. Priedą „Statistinė informacija“, 7 lentelę).

Bedarbystė

Nepaisant vis gerėjančių šalies ekonomikos rodiklių bedarbystės problema išlieka viena aktualiausių, skaudžiausiai paliečiančią atskirų regionų gyventojus. 2014 metais ir Lietuvos Respublikoje, ir Utenos apskrityje registruotų bedarbių skaičius buvo mažiausias per pastaruosius ketverius metus. Nuo 2013 m. vidutinis metinis bedarbių skaičius nuo darbingo amžiaus gyventojų Lietuvoje sumažėjo nuo 10,9 iki 8,7 proc. (2,2 proc.), Utenos apskrityje - nuo 14,6 iki 12,2 proc. (2,4 proc.), tačiau bedarbystės problema Utenos regione

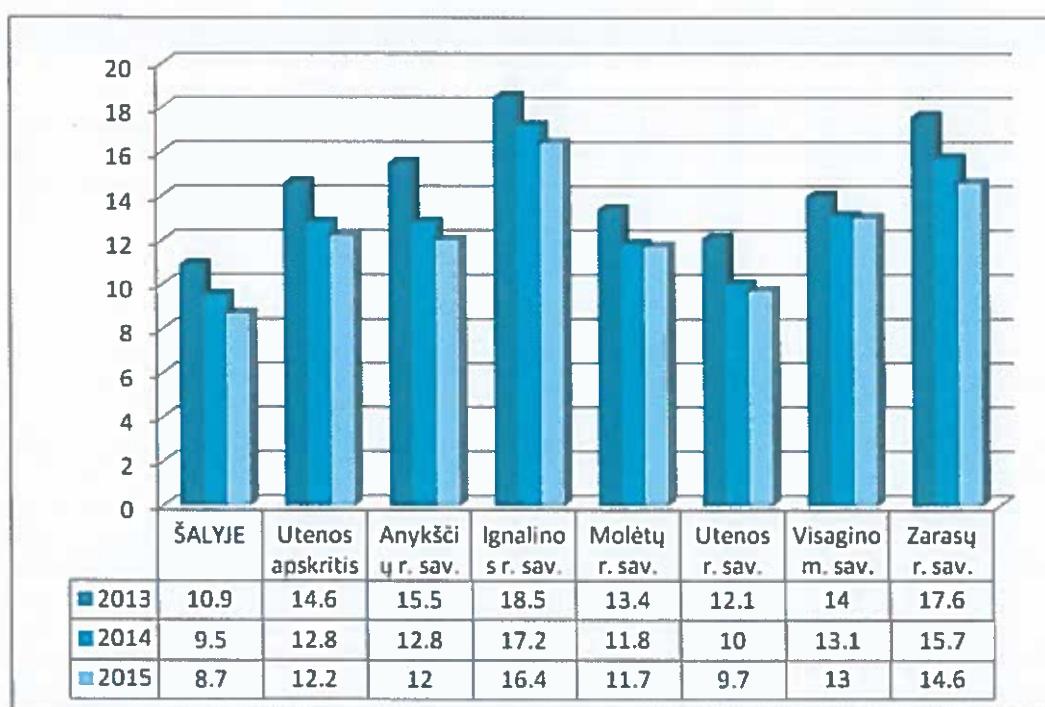

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

lieka viena opiausiu Lietuvoje. Utenos apskrityje registruotų bedarbių skaičius 2014 m. sumažėjo 14% ir atitinka bendrą Lietuvos Respublikos bedarbių skaičiaus mažėjimo tendenciją (14,1%).

2014 m. pabaigoje vidutinis bedarbių skaičius nuo darbingo amžiaus asmenų sudarė 12,8% (prastesnis rodiklis užfiksotas tik Alytaus apskrityje - 13,7%), kai tuo tarpu Lietuvos to laikotarpio vidurkis yra 9,5%. 2014 m. registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus asmenų santykis (Vidutinio metinio registruotų bedarbių skaičiaus ir vidutinio metinio darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus santykis, išreikštasis procentais) Utenos rajone buvo vienas didžiausių Lietuvos Respublikoje (12,8%) ir gerokai viršijo bendrą Respublikos vidurkį (9,5%). Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus asmenų santykis Visagino savivaldybėje yra vienas nepalankiausiu visoje Utenos apskrityje (13,1%), ir šiek tiek viršija ši Utenos apskrities rodiklį (12,8%). Prastesni rodikliai 2014 m. Utenos apskrityje užfiksoti tik Ignalinos (17,2%) ir Zarasų (15,7%) savivaldybių teritorijose.

2014 m. pabaigoje Lietuvoje buvo registruota 169 228 bedarbiai, Utenos apskrityje - 11 287 (6,6% visų Lietuvoje registruotų bedarbių), o Visagino mieste - 1901 bedarbiai (16,8% Utenos apskrityje registruotų bedarbių). Visagino savivaldybėje registruotų bedarbių skaičius Utenos apskrityje yra vienas didžiausių, be to, Visagino savivaldybėje registruotų bedarbių skaičiaus mažėjimas 2014 m. yra mažiausias visoje apskrityje (10 proc.) ir gerokai mažesnis, nei Utenos apskrities rodiklis (14%) (neigama tendencija).

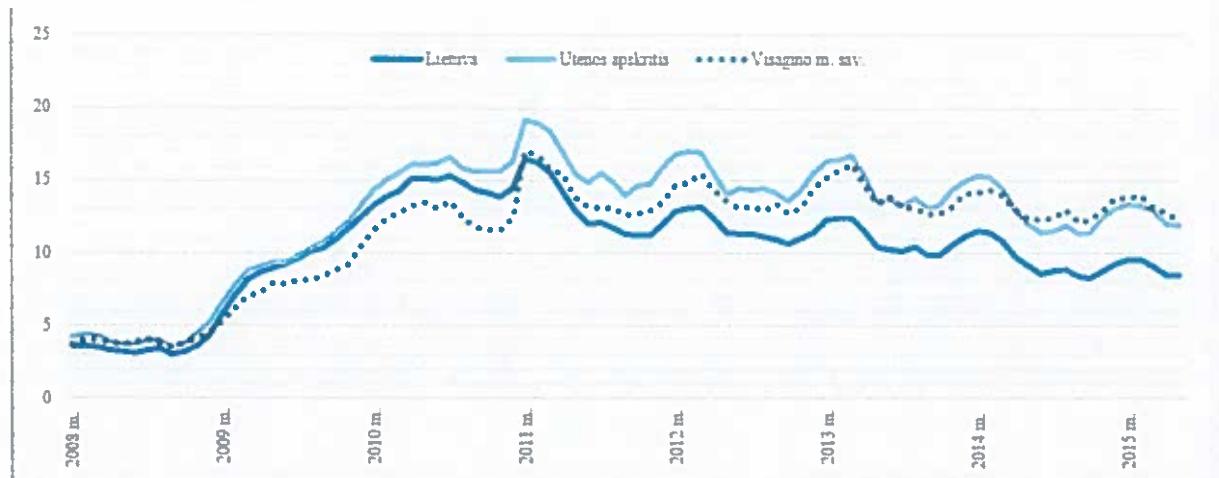

8 Pav. Vidutinis metinis bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų (Šaltinis - oficialioji Statistikos departamento informacija)

Utenos teritorinės darbo biržos duomenimis, 2015 m. birželio 1 d. buvo registruoti 10226 bedarbiai – tai 11,9 proc. visų teritorijos darbingo amžiaus gyventojų. Jaunimo iki 29 metų – 1535 asm. 2015 m. birželio 1 d. daugiausiai bedarbių regisruota Ignalinos r. – 16,2 proc. ir Zarasų r. – 14,4 proc. Mažiausiai – Utenos r. savivaldybėje – 9,3 proc. Lietuvos darbo biržos duomenimis, 2015 m. birželio 1 d. Visagino savivaldybėje buvo užregisruoti 1678 bedarbiai, kurie sudarė 12,2 proc. visų darbingo amžiaus savivaldybės gyventojų, ir tai yra daugiau už šalies bei Utenos apskrities vidurkį.

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

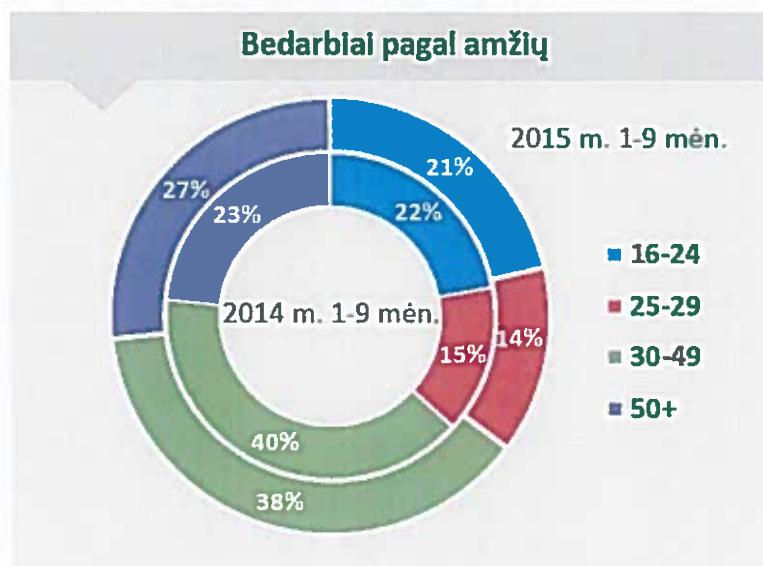

9 Pav. Registruotų bedarbių dalis nuo darbingo amžiaus gyventojų, proc. (Šaltinis - oficialioji Statistikos departamento informacija)

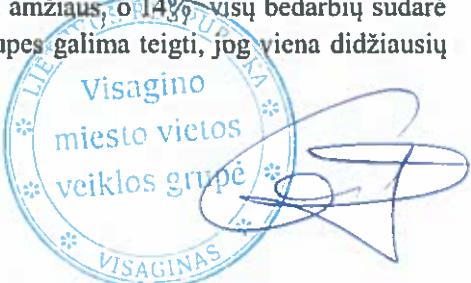
2014 m. pabaigoje Lietuvos darbo biržos duomenimis, Lietuvoje vidutinis metinis laisvų darbo vietų skaičius buvo 5844,8, Utenos apskritie - 191,5 (3,27% visų Lietuvoje vidutiniškai registruotų darbo vietų), o Visagine - 48,9 (25,5% visų laisvų darbo vietų Utenos apskritie). Nepaisant Visagine esančios didesnės laisvų darbo vietų pasiūlos, bedarbystės problema šiame mieste tebelieka neišspręsta problema. (Žr. Priedą „Statistinė informacija“, 8 lentelė).

Jaunimo bedarbystė

Jaunų žmonių (14-29 m. amžiaus) skaičius savivaldybėje mažėja, ir Visaginas iš jaunimo miesto palaiptiniui tampa mažiausią jaunimo procentą turinčia Lietuvos savivaldybe. Statistikos departamento paskelbtais duomenimis, 2013 m. rugpjūčio mėnesį Visagino savivaldybėje jaunimas sudarė mažiausią jaunų gyventojų procentą visoje šalyje (~18,0 proc.), 2014 m. paskelbtais analogiškais duomenimis jaunimo skaičius dar buvo mažesnis (17,1 proc.). Faktinis ir oficialiai skelbiamas jaunimo skaičius savivaldybėje nesutampa ir, galimai, yra dar mažesnis (daug prisiregistravusių, bet faktiškai negyvenančių Visagino savivaldybėje).

10 Pav. Utenos apskrities bedarbių pasiskirstymas pagal amžių (Teritorinės darbo biržos pateikiama oficiali informacija)

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

bedarbystės problemų yra tarp asmenų nuo 16 iki 29 metų amžiaus (38%). Ir nors šios amžiaus grupės bedarbių skaičius pastaruojančiu metu mažėja, darbo biržoje registruotų jaunų žmonių skaičius kelia nerimą.

Bedarbystė jaunimo (asmenų nuo 15 iki 24 metų amžiaus) tarpe Utenos apskrityje yra didžiausia Lietuvos Respublikoje ir siekia 29 proc., nors pastaruosius penkerius metus stebima pastovi mažėjimo tendencija. Didesnė bedarbystė stebima jaunų moterų tarpe (nors 2014 metų duomenyse nėra jaunų moterų bedarbystės lygio duomenų, tačiau atsižvelgiant į tai, jog bendras jaunimo nedarbas sudaro 29%, o nedarbas jaunų vyrų tarpe sudaro 26,8%, galima teigti, jog moterų tarpe nedarbas yra didesnis).

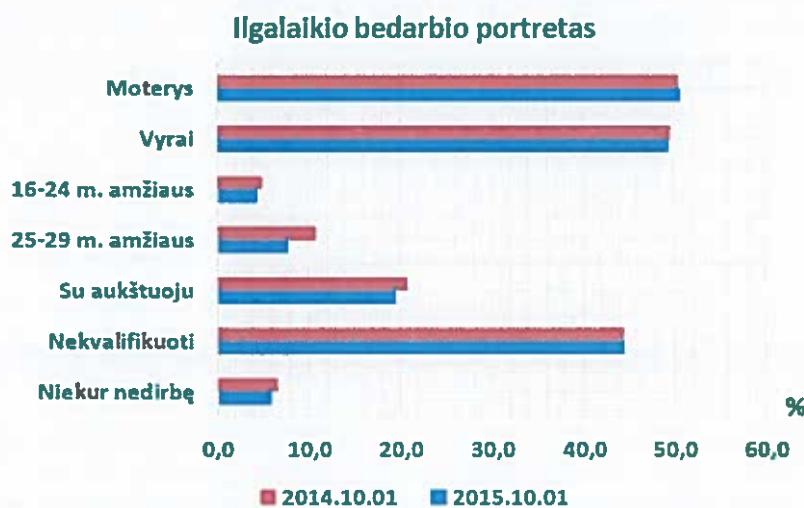
Kaip rodo Utenos teritorinės darbo biržos pateikiama analizė, jaunimo grupė sudaro nemažą dalį ilgalaikių bedarbių tarpe (išskiriama kaip viena svarbių ilgalaikio bedarbio portreto dalis). Tai rodo, jog dar tik kuriantys savo gyvenimą asmenys susiduria su sunkiai sprendžiamu bedarbystės problema ir laiku neįgyja reikalingų darbo įgūdžių bei patirties.

2015 m. rugėjo mėnesį Utenos teritorinė darbo birža atliko jaunų asmenų ir absolventų integravimo į darbo

rinką tyrimą, kurio metu buvo vertinama jaunimo motyvacija ir įsidarbinimo galimybės apskrityje. Kaip rodo gautieji tyrimo rezultatai, Visagino teritorinės darbo biržos respondentų tarpe beveik kas trečias (31%) bedarbis neturi jokios darbo patirties, o 33% turi iki vienerių metų patirtį.

Vertinant darbo ieškančio jaunimo Visagine išsilavinimą matyti, jog kas trečias darbo ieškantis jaunuolis ne tik neturi reikalingos darbo patirties, ir turi vidurinį išsilavinimą su profesine kvalifikacija. Kas trečias Visagine registruotas jaunas bedarbis yra įgijęs aukštajį universitetinį arba neuniversitetinį išsilavinimą (bendra aukštajį išsilavinimą turinčių jaunuolių dalis darbo biržoje yra viena didžiausių apskrityje). Įvertinus faktą, jog bendrame bedarbių skaičiuje asmenys su aukštuoju išsilavinimu sudaro 23 proc., galima teigti, kad ką tik aukštąsias mokyklas baigę ir išsilavinimą įgiję jaunuoliai sudaro nemažą dalį aukštajų mokslų įgijusių, bet darbo nerandančių asmenų.

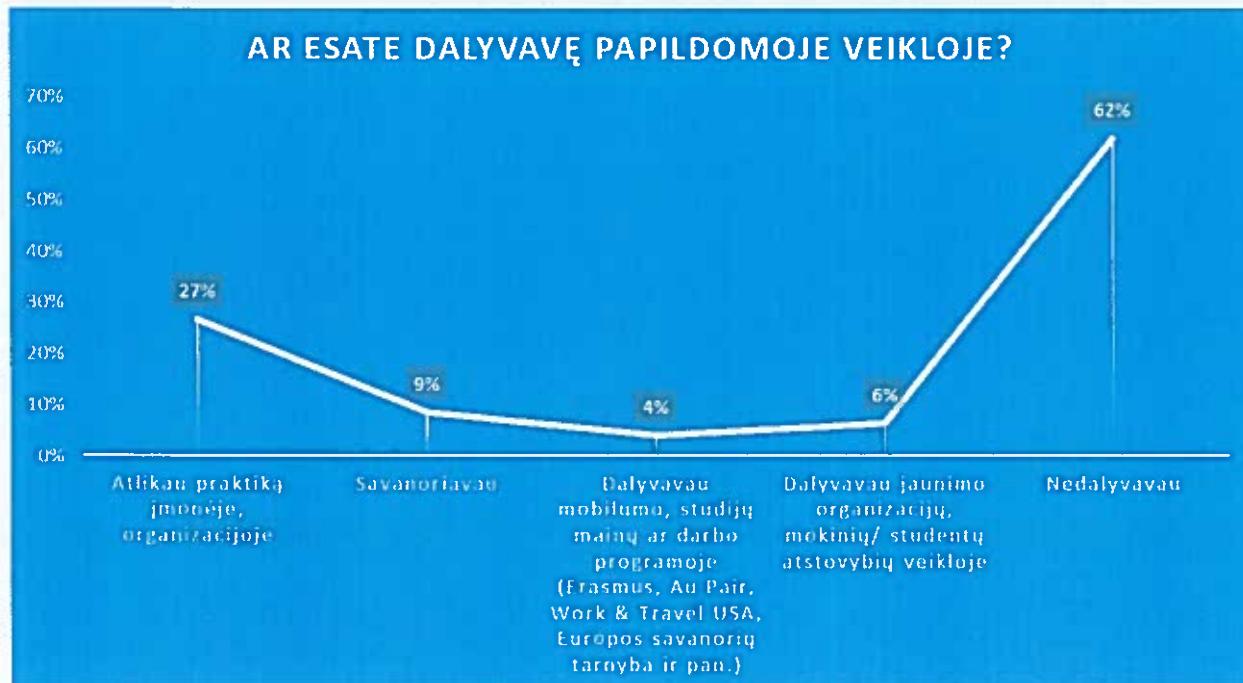
Galimybes sėkmingai įsidarbinti užtikrina ne tik reikalinga darbo patirtis bei įgytas tinkamas išsilavinimas, tačiau ir papildomos savanoriškos veiklos, kurių imasi darbo ieškantys jaunuoliai, tačiau net 62% visų apklausoje dalyvavusių jaunuolių niekada nėra dalyvavę papildomose veiklose, ir tik beveik kas dešimtas (9%) turi patirties savanorystėje. Savanorystė yra vienas iš būdų, galinčių padėti jaunuoliui įgyti trūkstamus darbo įgūdžius ir sėkmingai įsidarbinti. Savanoriška veikla yra puiki galimybė jaunuoliui ugdyti darbo rinkai reikalingus gebėjimus ir įgyti darbo patirties konkrečioje įstaigoje/organizacijoje. Žinias ir darbo patirtį, įgytą savanorystės metu, asmuo gali panaudoti darbo paieškoje. Be to į asmenis, savo gyvenimo aprašyme įtraukusius informaciją apie savanorišką veiklą, darbdaviai žiūri palankiau ir jų galimybės susirasti darbą tampa didesnės. Vienas iš pagrindinių savanorystės tikslų yra ugdyti jauno asmens asmenines, socialines ir profesines kompetencijas ir taip prisdėti didinant jo užimtumo galimybes, tačiau kaip rodo aukščiau pateikiami apklausos duomenys, šia galimybe jaunuoliai naudojasi pakankamai retai.

11 Pav. Utenos apskrities ilgalaikio bedarbio portretas (Teritorinės darbo biržos pateikiama oficiali informacija)

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

Pažymėtina, kad jaunimo nedarbo problema sprendžiasi savaimė jauniems žmonėms išvykstant (i kitus šalies miestus, į užsienį), tačiau darbo vienos nesukuriamos pačioje savivaldybėje. Nesukuriamos jaunimui darbo vienos viešiesiems darbams (Visagino savivaldybė nesukūrė nei vienos darbo vienos jaunimui viešiesiems darbams, palyginti Zarasų savivaldybė 2014 m. tokį darbo vietų jaunimui pasiūlė net 30).

12 Pav. Jaunų bedarbių dalyvavimas papildomose veiklose (Teritorinės darbo biržos 2014 m. atliktos apklausos duomenys)

Šalinant jaunimo nedarbo problemas, svarbiausia yra užtikrinti sisteminius ir kompleksinius sprendimus, tiek tobulinant jaunimo darbo potencailo formavimo, tiek jo įdarbinimo priemones – lanksti kompleksinė jaunimo nedarbo prevencijos ir jo mažinimo sistema turėtų pradeti veikti bendrojo lavinimo mokykloje ir baigtis mokesčių lengvatų įvairove darbdaviams, įdarbinantiems atitinkamų grupių jaunimą bei specialiai į jaunimo grupes orientuotomis verslumo programomis.

Ekonomiškai neaktyvūs gyventojai

Ekonomiškai neaktyvūs gyventojai – tai įvairaus amžiaus asmenys, kurie nedirba ir neieško darbo (vaikai, nedirbantys mokiniai ir studentai, namų šeimininkės ir šeimininkai, neįgalieji, nedirbantys pensinio amžiaus žmonės, nuteistieji, asmenys, praradę viltį rasti darbą ir jo nebeieškantys, kiti asmenys, kurie nenori dirbti). 2011 m. visuotinio gyventojų surašymo duomenimis, Utenos apskritijoje buvo 62 245 ekonomiškai neaktyvūs asmenys (5,54% visų ekonomiškai neaktyvių Lietuvos gyventojų). Visagino mieste tokį asmenų buvo 6 721 (10,79% apskrities ekonomiškai neaktyvių gyventojų). Ivertinus tai, jog 2011 m. Visagine gyveno 22708 gyventojai, ekonomiškai neaktyvūs gyventojai sudarė 29,59% visų Visagino gyventojų (Lietuvos vidurkis - 36,78%, Utenos apskrities - 40,79%).

Nemažą dalį ekonomiškai neaktyvių gyventojų tarpe sudaro pensinio amžiaus žmonės arba asmenys, nusprendę anksciau laiko išeiti į pensiją. Statistikos departamentas 2012 m. atliko perėjimo nuo darbinės veiklos prie pensijos tyrimą, kurio rezultatai rodo, kad kas dešimtas (10,2 proc.) 50–69 metų nedirbantis ir senatvės pensiją gaunantis vyras ir kas devinta (8,5 proc.) nedirbanti ir senatvės pensiją gaunanti šio amžiaus moteris norėtų tapti darbinę veiklą. Kaip rodė Utenos teritorinės darbo biržos duomenys, šios amžiaus grupės bedarbiai bendrame bedarbių skaičiuje sudaro 27%. Nedirbančių ir senatvės pensiją gaunancių asmenų grąžinimą į darbo rinką galėtų teigiamai paveikti didesnės profesinio mokymo galimybės (sudarytos sąlygos tobulinti kvalifikaciją), platesnis atipinio užimtumo formų pasirinkimas bei darbo vienų pritaikymas prie

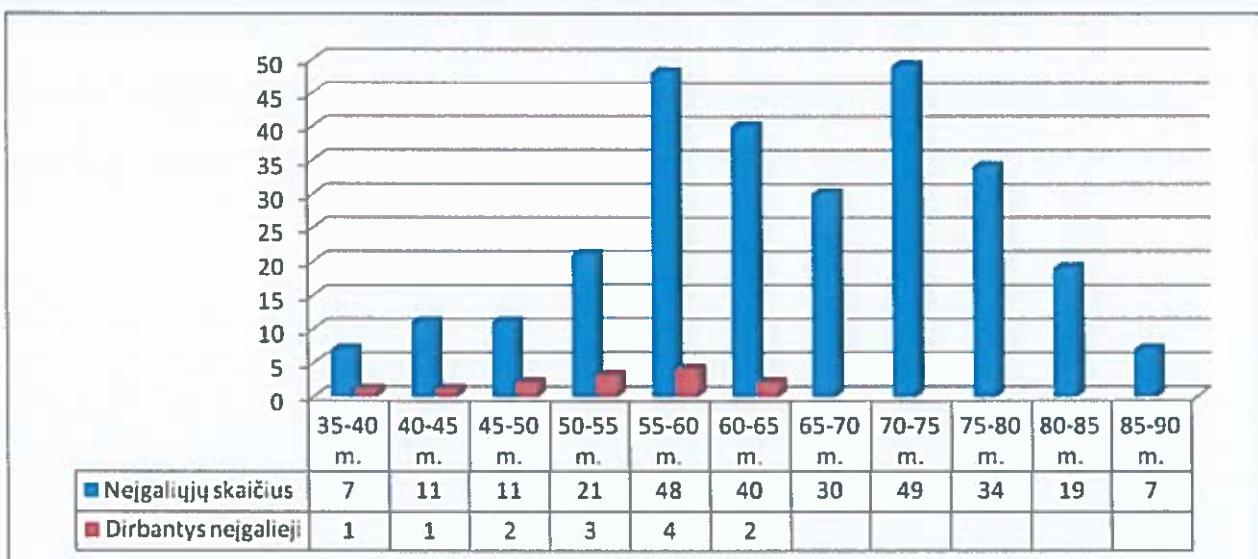
Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

pakitusių vyresnio amžiaus žmonių fizinių galimybių. Tokių asmenų grąžinimas į darbo rinką padėtų efektyviai mažinti socialinių išmokų naštą bei suteiktų galimybę žmonėms patiemis užsidirbtį.

Visagino savivaldybėje didžioji dalis gyventojų (virš 80%) yra atvykę iš kitų šalių, savivaldybėje gyvena 43 tautybių žmonės. Dėl to miestas išsiskiria specifiškumu, tautiniu ir kultūriniu išskirtinumu, gyventoju mentalitetu ir gyvenimo būdu – todėl kyla pakankamai daug įvairių socialinių ir integracijos į šalies gyvenimą problemų. Viena esminių šio amžiaus Visagino gyventoju problema - nepakankamas valstybinės kalbos mokėjimas, apribojantis jų galimybes tiek įsibartinti viešajame sektoriuje, tiek ir dirbtini prekybos ar paslaugų teikimo srityse.

Neįgalūs ir riboto darbingumo asmenys

Siekiant įgyvendinant Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatas, didesnis dėmesys turės būti skiriamas specialioms priemonėms, sudarančias galimybę gerinti neįgaliųjų padėti įvairose srityse. Lietuvoje 2013 m. neįgalieji sudarė 8,6 proc. visų gyventojų – tai santykiai net šiek tiek mažiau nei Europos vidurkis (Jungtinių Tautų Organizacijos duomenimis, Europoje neįgaliųjų yra 10–15 proc.). Tačiau pagal netekto darbingumo pensijų gavėjų skaičių žemyno vidurkį lenkiame daugiau nei dvigubai: Eurostato duomenimis, palyginti su visų darbingų gyventojų skaičiumi, Lietuvoje jas gauna 11,6 proc., o Europoje – 5,2 proc. asmenų. Lietuvoje dirba tik 18 proc. neįgaliųjų, o, pavyzdžiu, Skandinavijos šalyse – apie pusę.

13 Pav. Neįgaliųjų skaičius pagal amžių ir dirbančių neįgaliųjų skaičius (SODROS pateikiami oficialūs duomenys)

Neįgalių asmenų skaičius Utenos apskrityje 2015 m. rugsėjo mėnesį buvo 3390 asmenys (arba 5,51% visų Lietuvos neįgaliųjų). Visagino savivaldybėje neįgaliųjų skaičius šiuo laikotarpiu buvo 277 asmenys – mažiausias skaičius iš visų apskrities savivaldybių. Visagine gyvenančių neįgaliųjų skaičius, tenkantis tūkstančiui gyventojų, taip pat mažiausias visoje apskrityje (13,68) ir gerokai mažesnis nei apskrities (24,18) ar Lietuvos (21,05) (Žr. Priedą „Statistinė informacija“, 9 lentelė).

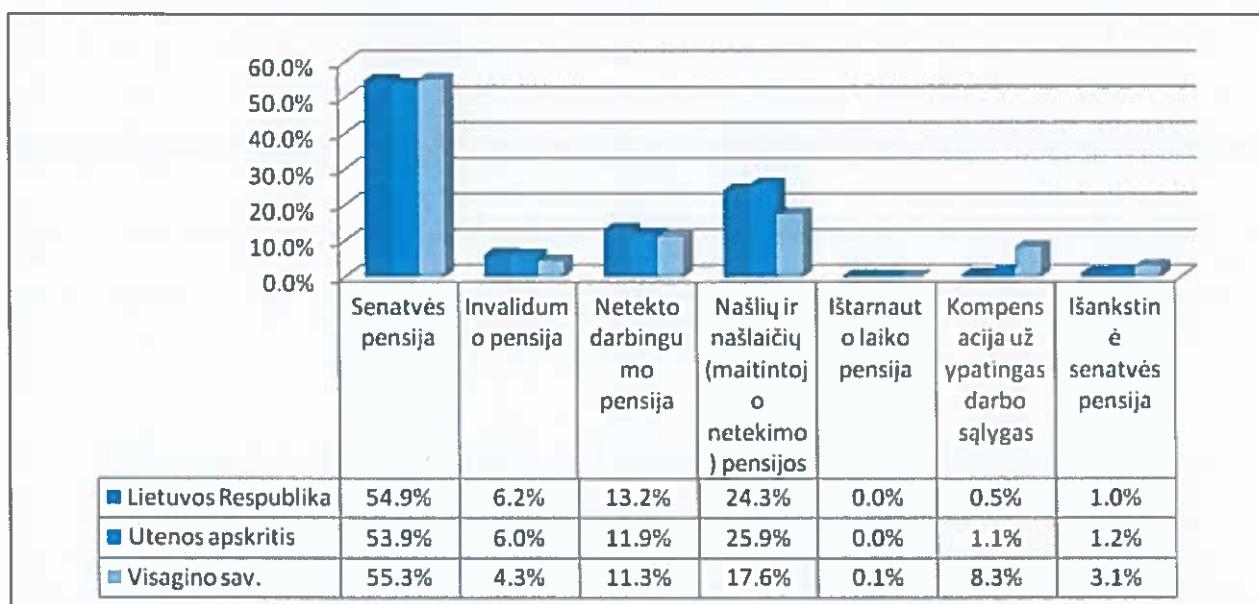
2015 m. rugsėjo mėnesį Utenos apskrityje dirbusių neįgalių asmenų buvo 144, ir daugiau nei 30% dirbančių neįgaliųjų gyveno Utenos savivaldybėje. Visagino savivaldybėje nagrinėjamu laikotarpiu dirbo 13 neįgaliųjų (tik 4,7% savivaldybėje gyvenančių neįgaliųjų). Tokie statistikos rodikliai rodo, jog neįgaliųjų atskirtis Visagino savivaldybėje yra gerokai didesnė, nei Lietuvoje bendrai (kur dirba 6,3% neįgaliųjų), nors ir šiek tiek mažesnė, nei Utenos apskrityje (dirba 4,25% neįgaliųjų). Analizuojant neįgaliųjų asmenų grupes pagal amžių matyti, jog beveik pusė (49,8%) visų Visagine gyvenančių neįgaliųjų yra darbingo amžiaus, tačiau tik maža jų dalis dar yra likę aktyvūs darbo rinkoje.

Valstybinio socialinio draudimo pensijas gaunantys asmenys

Valstybinio socialinio draudimo pensijas gaunančių asmenų skaičius Utenos apskrityje 2014 m. mažėjo 1,3% (daugiau, nei LR vidurkis - 0,9%). Mažėjimo tendencija stebima pastaruosius ketverius metus, tačiau Visagino savivaldybėje (vienintelėje visoje Utenos apskrityje) pensijas gaunančių asmenų skaičius 2014 m. augo 2,7%, ir augimo tendencija (priešingai nei bendroje LR situacijoje ir Utenos apskrityje) stebima pastaruosius ketverius metus (Žr. Priedą „Statistinė informacija“, 12 lentelę).

Daugiau nei pusė Valstybinio socialinio draudimo pensijas gaunančių asmenų Visagine gauna senatvės pensijas (LR dalis - 54,9%, Utenos apskrities - 53,9%, ir rodiklis mažesnis už LR rodiklį). Antroje vietoje pagal gaunančių asmenų skaičių yra našlių ir našlaičių (maitintojo netekimo) pensijas gaunančių asmenų grupė, kuri Utenos apskrityje yra didesnė (25,9%), nei LR (24,3%).

Visagino savivaldybėje senatvės pensijas gaunančių asmenų dalis (55,3%) yra didesnė, nei Utenos apskrities vidurkis, ir viena didžiausių tarp apskrities savivaldybių (didesnė tik Ignalinos rajone - 56,1%).

14 Pav. Vidutinė metinė valstybinio socialinio draudimo pensijų gaunančių asmenų struktūra 2014 m. | %
(Šaltinis - oficialioji Statistikos departamento pateikiamą informaciją)

Visagino savivaldybė Utenos apskrities savivaldybių kontekste išsiskiria didesne dalimi asmenų, gaunančių socialinio draudimo kompensacijas už ypatinges darbo sąlygas (8,3%) bei išankstines senatvės pensijas gaunančių asmenų (3,1%) dalimi. Šie abu rodikliai yra gerokai didesni nei apskrities vidurkiai (atitinkamai 1,1% ir 1,2%), o asmenų, gaunančių kompensacijas už ypatinges darbo sąlygas bei išankstines pensijas gaunančių asmenų dalis bendrame pensijas gaunančių asmenų skaičiuje didžiausia visoje LR. Šie statistikos rodikliai parodo, jog priešpensijinio amžiaus Visagino gyventojai yra linkę savo noru anksčiau pasitraukti iš aktyvios darbo rinkos ir žymiai dalimi papildo ekonomiškai nektyvių gyventojų dalį.

Socialines paslaugas namuose gaunantys gyventojai

Senstant visuomenei, vis didesnė dalis gyventojų patiria senatvės ir negalios riziką, todėl socialines paslaugas gaunančių asmenų skaičius turi bendrą didėjimo tendenciją. Socialines paslaugas namuose gaunančių gyventojų skaičius Utenos apskrityje pastaruosius ketverius metus nuolat auga, ir 2014 m. pasiekė 1182 gyventojų. Vertinant socialines paslaugas namuose gaunančių gyventojų skaičių, tenkantį 1000 apskrities gyventojų, Utenos apskrities rodiklis yra didžiausias visoje Respublikoje (8,4% kai tuo tarpu LR vidurkis - 6,2). (Žr. Priedą „Statistinė informacija“, 10 lentelė).

Visagino miesto vietas plėtros strategija 2016-2022 m.

Visagino savivaldybėje socialines paslaugas namuose gaunančių gyventojų skaičius 2014 m. mažėjo 14%, ir 1000 apskrities gyventojų teko 4,9 paslaugų gavėjai. Geresnį rodiklį apskrityje turi tik Utenos savivaldybė (3,7). Kaip pažymima Utenos regiono integruotų teritorijų vystymo programoje 2015-2020 metams, dėl demografinių tendencijų ir nepakankamo socialinio paslaugų tinklo išvystymo bei teikiamų socialinių paslaugų jvaivės, Utenos regiono gyventojai susiduria su iššūkiu suderinti įsipareigojimus šeimai bei aktyvų dalyvavimą darbo rinkoje. Neretai šeimos narys privalo aukoti savo profesinę karjerą ir slaugyti ligonį ar prižiūrėti pagyvenusi šeimos narį.

Socialinių paslaugų plėtra sudarytų galimybę ne tik padidinti socialinių paslaugų prieinamumą, kompleksiškumą, tėstinumą bet ir vykdyti nuoseklią neigaliųjų bei pagyvenusių asmenų socialinę integraciją, tačiau taptų ir papildoma galimybė kurti naujas darbo vietas bei sudaryti galimybes šeimos nariams sėkmingesnai derinti įsipareigojimus šeimai su savo profesine karjera.

Socialinės rizikos šeimos

Socialinės rizikos šeima laikoma šeima, kurioje auga vaikų iki 18 metų ir kurioje bent vienas iš tėvų piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, yra priklausomas nuo azartinių lošimų, dėl socialinių įgūdžių stokos nemoka ar negali tinkamai prižiūrėti vaikų, naudoja prieš juos psichologinę, fizinę ar seksualinę prievertą, gaunamą valstybės paramą panaudoja ne šeimos interesams ir todėl iškyla pavojuς vaikų fiziniams, protiniams, dvasiniams, doroviniams vystymuisi bei saugumui. Socialinės rizikos šeimai priskiriama ir šeima, kurios vaikui įstatymu nustatyta tvarka yra nustatyta laikinoji globa (rūpyba).

2013 m. Utenos apskrityje gyveno 770 socialinės rizikos šeimos, jose augo 1505 vaikai. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, Utenos apskrityje kas 17 vaikas auga socialinės rizikos šeimoje (šalyje – kas 29). Blogiausia padėtis Zarasų rajono savivaldybėje – kas 11 vaikas, Ignalinos rajono savivaldybėje – kas 12 vaikas, Molėtų rajono savivaldybėje – kas 13 vaikas auga socialinės rizikos šeimose.

Visagino savivaldybėje 2014 m. pradžioje buvo registruota 81 socialinės rizikos šeima, kuriose augo 141 vaikas (4,1% visų vaikų). Lyginant su bendrais Lietuvos Respublikos duomenimis, vaikų, augančių socialinės rizikos šeimose, dalis Visagine yra šiek tiek didesnė (Lietuvos vidurkis 2014 m. - 3,7%), tačiau viena geriausią apskrityje (mažiau - 3,9% - vaikų socialinės rizikos šeimose gyvena tik Utenos savivaldybėje). Lietuvos statistikos departamento duomenimis, per paskutinius trejus metus vaikų skaičius Lietuvoje sumažėjo beveik 24 000. Tačiau vaikų, augančių socialinės rizikos šeimose, ir bendras vaikų skaičius šalyje santykis nekito – 2011 m., 2012 m. ir 2013 m. jis buvo 3,8 %. Girtavimas ir psichotropinių medžiagų vartojimas (46,3%) bei šeimų socialinių įgūdžių stoka (41,5%) išlieka pagrindinėmis priežastimis, dėl kurių daugiausia šeimų įrašoma į apskaitą visoje Lietuvoje.

Socialinės rizikos šeimoms, auginančioms vaikus, teikiamos tiek bendrosios (informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, aprūpinimo būtiniausias drabužiais, avalyne bei kt.), tiek specialiosios (socialinių įgūdžių ugdomo ir palaikymo) socialinės paslaugos.

Bendrieji ekonominiai rodikliai

	Utenos apskrities reikšmės	Apskrities vieta šalyje	Visagino savivaldybės reikšmės	Visagino dalis apskrityje
Plotas, km ²	7 201	5	58	0,8%
Gyventojų skaičius 2015 m. sausio 1 d.	140 170	9	20 249	14,45%

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

Gyventojų tankis 2015 m. sausio 1 d.	19,46	10	349,12	-
Bendrasis vidaus produktas, mln. EUR 2013 m.	1 118,8	9	ND	ND
Apskrities sukurta BVP dalis, % 2013 m.	3,2	9	ND	ND
BVP vienam gyventojui, tūkst. EUR 2013 m.	26,8	7	ND	ND
BVP vienam gyventojui, palyginti su šalies vidurkiu, % 2013 m.	65,8	7	ND	ND
Materialinės investicijos, tūkst. EUR 2013 m.	209 266	7	91 827	43,88%
Materialinės investicijos vienam gyventojui EUR, 2013 m.	1 492	5	4 323,92	-
Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, 2014 m.	458,0	7	555,3	-
Bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų 2014 m.	12,8	9	13,1	-
Užimtuju skaičius, tūkst. 2014 m.	58,3	8	9,5	16,28%
Vidaus ir tarptautinė migracija 2014 m. (Neto migracija)	-1 052	3	-366	34,79%

Bendrasis vidaus produktas

Bendrasis vidaus produktas, sukurtas Utenos apskrityje 2013 m. pasiekė 3 870,4 mln. Lt ir bendroje vidaus produkto struktūroje sudarė 3,21 proc. Bendrasis vidaus produktas vienam gyventojui 2013 m. sudarė 26,8 tūkst. Lt. BVP rodiklio pagal savivaldybes oficialioji Statistikos departamento informacija nepateikia dėl nepatvirtintos tokio skaičiavimo metodikos.

Materialinės investicijos

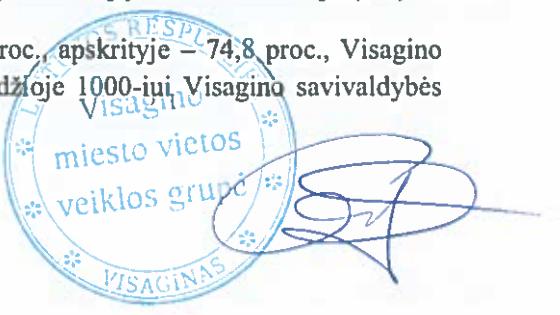
Utenos apskrityje materialinių investicijų suma 2013 m. siekė 209 266 tūkst. EUR. Tarp apskričių - 7 vietoje (mažiau yra Alytaus, Marijampolės ir Tauragės apskrityse). Materialinės investicijos vienam gyventojui apskrityje 2013 m sudarė 1435,69 EUR, arba 74,76 proc. šalies vidurkio. Visagino savivaldybės materialinės investicijos sudaro 43,9% visų Utenos apskritys investicijų. Vertinant investicijų dydžius, tenkančius vienam gyventojui, Visagino gyventojams tenka didžiausia materialinių investicijų suma Lietuvoje - 4323,92 EUR, kai tuo tarpu Lietuvos vidurkis - 1996,65 EUR. Šią situaciją iš esmės lemia investicijos į Ignalinos atominę elektrinę, tačiau tuo pačiu tai tampa ir akivaizdžiu Visagino svarbos bendrame Lietuvos kontekste įrodymu.

Verslas ir pramonė

Paskutiniai metais Visagino savivaldybėje mažėja veikiančių įmonių skaičius (per paskutinius 5 metus daigiausiai veikiančių įmonių (338) buvo 2011 m., mažiausiai – 2014 m. pradžioje (290), tuo tarpu Lietuvoje paskutiniai metais ryškėja veikiančių įmonių augimo tendencija. 2015 m. pradžioje Visagino savivaldybėje buvo įregistruoti 1 212 ir veikė 426 ūkio subjektai (arba 35,1 proc.). Daugiausia tai uždarosios akcinės bendrovės (221) ir individualios įmonės statusą turinčios įmonės (67). 2015 m. pradžioje dauguma Visagino savivaldybėje veikusių ūkio subjektų veiklą vykdė didmeninės ir mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto (24,65 proc.), statybos (11,5 proc.) ir kitose aptarnavimo srityse (17,37 proc.). (Žr. Priedą „Statistinė informacija“, 11 lentelė).

2015 m. pradžioje 299 (arba 70,2 proc.) Visagino savivaldybėje veikusių ūkio subjektų buvo mažos ir vidutinės įmonės, kuriuose dirba 2 983 darbuotojai (lyginant su 2014 m. pradžia, veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius savivaldybėje padidėjo (+12 vnt.), tačiau jose dirbančių darbuotojų skaičius sumažėjo (-82).

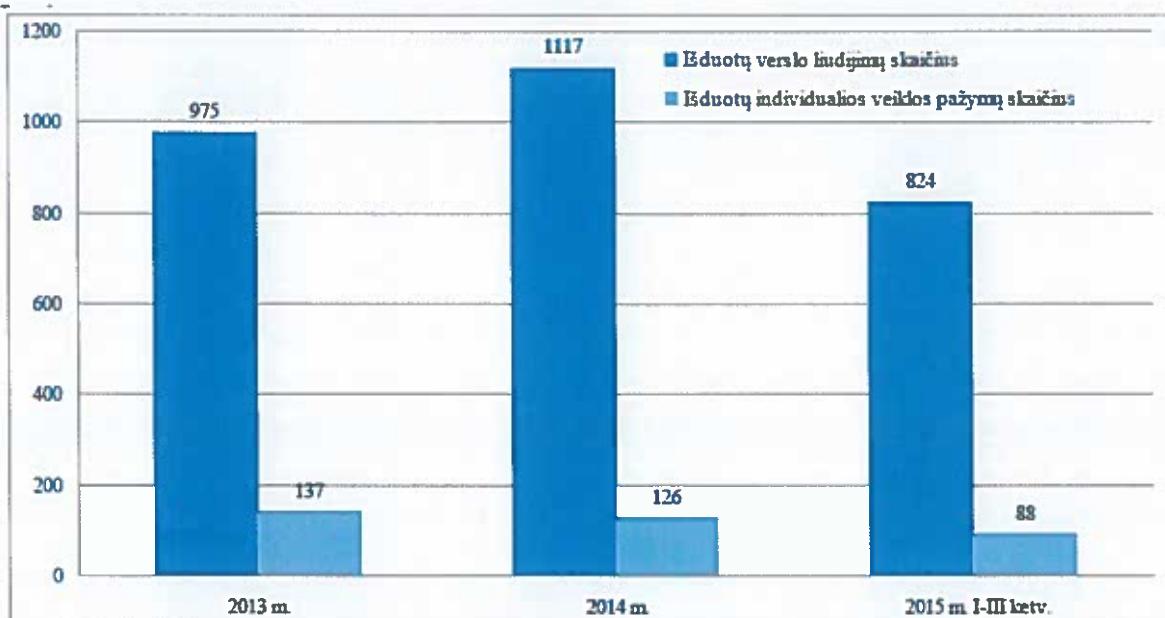
2015 m. pradžioje šalyje mažos ir vidutinės įmonės sudarė 81,8 proc., apskrityje – 74,8 proc., Visagino savivaldybėje – 70,2 proc. visų veikusių ūkio subjektų. 2015 m. pradžioje 1000-iui Visagino savivaldybės

Visagino miesto vietas plėtros strategija 2016-2022 m.

gyventojų vidutiniškai teko 14,77 veikiančios mažos ir vidutinės įmonės (šalyje – 26,04; Utenos apskrityje – 13,52).

Didžiausios įmonės (be Ignalinos AE) UAB „Visagino linija“ (baldu gamyba), UAB „Kogus“ (maisto pramonė), UAB „Visatex“ (tekstilės pramonė), UAB „Vilstata“ (statybos pramonė), UAB „Monrema“ (statybos pramonė), UAB „Visagino tiekimas ir statyba“ (statybos pramonė), UAB „Evikonas“ (statybos pramonė), UAB „Specialus montažas“ (statybos pramonė).

15 Pav. Išduotų verslo liudijimų ir individualios veiklos pažymų skaičius (VMĮ oficialioji informacija)

Remiantis Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenimis, pagal verslo liudijimus iki 2015 m. rugpjūto mėn. pabaigos Visagino savivaldybėje buvo išduota 824 verslo liudijimai, pagal individualios veiklos pažymas dirbo 88 fiziniai asmenys.

Pagal Visagino savivaldybės atliktą verslininkų apklausą (2015 m.) dėl SVV vystymo galimybių ir perspektyvų Visagino savivaldybėje, pagrindinės (pažymėtos kaip turinčios labai didelę ar didelę reikšmę) verslininkų problemos yra pagrindinio kapitalo verslui stoka, sudėtingas verslui tinkamos vietas, patalpų suradimas, kvalifikuotų darbuotojų trūkumas, maža rinka, maža perkamoji galia, biurokratizmas, didelis verslų kontroliuojančių institucijų skaičius, dideli verslo mokesčiai, sudėtingos teritorijų planavimo ir statybos procedūros. Respondentų nuomone, Visagino savivaldybės administracijos šiuo metu taikomos verslo skatinimo priemonės yra naudingos, bet taip pat reikia paramos naujų darbo vietų kūrimui, supaprastinti mokesčių administravimą, taikyti mokesčių lengvatas labai mažoms ir mažoms įmonėms, teikti metodinę paramą verslininkams, kurie rengia paraiškas ES paramai gauti, ir daugiau nemokamos verslo informacijos.

Ignalinos AE regiono verslo inkubatorius

Pagrindinis Visagino mieste įkurto Ignalinos AE regiono verslo inkubatoriaus tikslas – sumažinti pradedančių veikti ir jau veikiančių įmonių veiklos riziką, padėti inkubuojamiems ūkio subjektams pasiekti tokį lygi, kad jie galėtų savarankiškai užsiimti ūkine-komercine veikla ir konkuruoti rinkoje bei tokiu būdu skatinti naujų darbo vietų regione steigimą; teikti informacines, konsultacines ir mokymo paslaugas regiono verslininkams, skatinti naujų technologijų diegimą versle. Teikiamas paslaugos: patalpų, techninės ir biuro įrangos nuoma; verslo informacijos, konsultavimo ir mokymo paslaugų teikimas.

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

Dabartinė Ignalinos AE regiono verslo inkubatoriaus situacija gana sudėtinga: turimų patalpų nebepakanka. Pigesne inkubatoriaus siūloma patalpų nuona naudojasi nemažai ilgesnį laiką dirbančių įmonių, todėl naujiems verslams ir neseniai įsteigtos įmonėms patalpų stokoja.

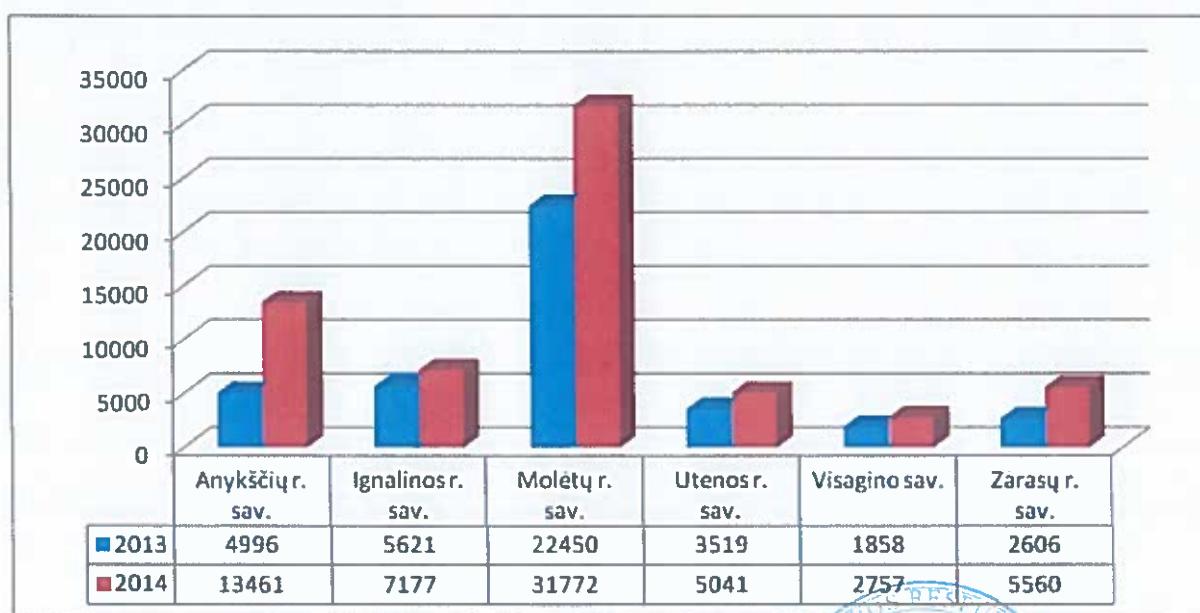
Transporto infrastruktūra

Visaginas yra nutolęs nuo pagrindinių šalies transporto koridorių, todėl nepaisant pakankamai geros geografinės padėties (savivaldybės teritorija yra šalia Lietuvos Respublikos sienos su Latvija ir Baltarusija) padėtis tarptautinių transporto koridorių atžvilgiu yra nepatogi. Dėl tokio geografinio išsidėstymo Visagino, kaip logistikos centro, potencialas yra žemas. Atitinkamai žemas ir Visagino potencialas pritraukti tas pramonės šakas, kurios yra stipriai priklausomos nuo logistikos.

Visagino savivaldybė turi patogų susisiekimą geležinkelio transportu su Vilniumi ir Latvija. Visaginą kerta geležinkelio linija Vilnius–Turmantas, tačiau 2015 m. Visagino gyventojai prarado galimybę tiesiogiai geležinkelio pasiekti Daugpili ir Sankt-Peterburgą, nes atsisakyta keleivinių maršrutų. Šiuo metu planuojama Visagino miesto strategijoje numatyti galimybę atnaujinti šiuos maršrutus, tačiau Latvijos geležinkelio atstovai skaičiuoja, ar toks maršutas būtų ekonomiškai naudingas. Linija Vilnius–Turmantas susijungia su atšaka, einančia iki Ignalinos AE. Ši atšaka taip pat nutiesta pro Visagino pramoninę zoną. Nepaisant to, jog geografiškai Visagino savivaldybė ribojasi su Baltarusijos Respublika, susisiekimas su Baltarusija geležinkelio transportu yra komplikuotas, todėl norint krovinius vežti į šią šalį, susidarytų apylanka. Iki 2007 m. buvusioje karinių dalinių teritorijoje veikė Visagino užkarda, kurią uždarius Visaginas neteko praėjimo į Baltarusijos teritoriją.

Turizmo paslaugos ir infrastruktūra

Iki 2013 m. infrastruktūra nebuvo pakankamai išplėtota, kad būtų pritaikyta turistų poreikiams. Per 2007-2013 m. laikotarpį miesto infrastruktūrai gerinti buvo skirtamos didelės investicijos: sutvarkytos viešosios erdvės, ženkliai pagerinta gyvenimo kokybė ir suplanuotos vienos paslaugų verslui plėtotis: sukurta poilsio ir sporto zona Visagino ežero pakrantėje, sutvarkyta miesto infrastruktūra, įrengta informacinė infrastruktūra. Tačiau šiuo metu turizmo ir pramogų paslaugų pasiūla yra nepakankama. Privačios iniciatyvos ir investicijos labai atsilieka nuo viešojo sektoriaus investicijų. Todėl būtina finansinė parama smulkiam ir vidutiniams verslui šiam paslaugų sektoriui plėtoti.

16 Pav. Apgyvendintų turistų skaičius. (Šaltinis - oficialioji Statistikos departamento informacija)

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

Nepaisant itin tinkamų turizmui gamtinių sąlygų, Statistikos departamento duomenimis 2014 m. iš viso Utenos regione buvo 74 apgyvendinimo įstaigos (be kaimo turizmo sodybų), tai sudarė 5,3 proc. visų šalies apgyvendinimo įstaigų skaičiaus. Visagino savivaldybėje 2014 m. apgyvendinimo paslaugas teikiančių įmonių skaičius buvo vienas mažiausiai apskrityje - 6. Nors ir Anykščių savivaldybėje veikiančių apgyvendinimo paslaugas teikiančių įmonių skaičius yra toks pat, jų lankytų skaičius daugiau kaip keturis kartus didesnis, nei Visagine. Tai rodo, jog Visagino teritorijoje esančios apgyvendinimo įstaigos neatitinka turizmo paslaugomis besinaudojančių lūkesčių, o nemažai daliai jų reikalingos ir papildomas investicijos renovacijai. Atsižvelgiant į stabilių jau kelerius metus auganti turistų, apsistojančių apgyvendinimo paslaugas teikiančiose įmonėse, skaičių, galima teigti, jog Visagine neišnaudojamos turizmo galimybės ir nesudaromos sąlygos plėtoti šios srities verslą.

Atsižvelgiant į šią situaciją, 2014 m. parengta Visagino savivaldybės įvaizdžio formavimo ir investicijų pritraukimo galimybių studija, kurioje buvo nustatyta potencialiausia strateginė kryptis investicijoms pritraukti: Visaginas – energetikos kompetencijų centras. Tikslinai įgyvendindamas pasirinktą strateginę kryptį, Visaginas turi visas galimybes tapti energetikos kompetencijų centru, kuriame glaudžiai bendradarbiaus mokslas ir verslas, kartu su ES ir pasaulio energetikos lyderiais bus kuriamos technologijos ir vystomos inovacijos. Įgyvendinant šiuos tikslus, apgyvendinimo paslaugų poreikis bei turizmo paslaugoms vystytis reikalinga infrastruktūra neginčytinai augs.

2014 m. Visagine veikė 2 viešbučiai ir kelios privačios apgyvendinimo paslaugas teikiančios įmonės. Pačiame Visagino centre yra viešbutis „Aukštaitija“ - išskirtinis turizmo infrastruktūros objektas, neturintis analogų Lietuvoje ir aplinkiniuose miestuose. Viešbutis skirtas apgyvendinti 200 žmonių, tačiau dėl didelės tuščių gyvenamųjų patalpų pasiūlos (tai galimybė ilgesniams laikui atvykusiems statybininkams ar kitiems darbininkams apsistoti privačiame sektoriuje mokant tik už komunalines paslaugas) ypač žiemos sezono metu nėra pilnai užpildytas. 2015 m. Visagino meno galerijos iniciatyva miesto centre buvo įrengta konferencijų salė.

Apie 42 proc. apklaustų gyventojų Visagino savivaldybės turizmo informaciją ir teikiamų paslaugų kokybę vertina blogai ir labai blogai, apie 45 proc. vertina vidutiniškai. Jų manymu, savivaldybėje labiausiai trūksta vandens pramogų (17,8 proc.), turizmo maršrutų (14,6 proc.) bei edukacinių turizmo aplinkų ir programų (14,4 proc.).

Inžinerinė ir energetinė infrastruktūra

Kompaktiška miesto infrastruktūra, suprojektuota gyvenamiesiems rajonams Ignalinos AE darbuotojams. Išvystytas gatvių ir privažiavimų tinklas (atskiros atkarpos reikalauja modernizavimo dėl nusidėvėjimo). Išvystyta inžinierinė požeminė infrastruktūra: apšvietimo, lietaus nuotekų, vandens tiekimo ir nuotekų sistemos. 100 % gyventojų prijungti prie centralizuoto šildymo, vandens tiekimo ir nuotekų sistemas. Mieste didelis skaičius aplieštų (nenaudojamų)/nebaigtų statyti pastatų: buvusių visuomeninių ir daugiaubčių (5,9 a.). Dėl didelės migracijos iš miesto, kasmet išvykstant keliems šimtams gyventojų, mieste daugėja tuščių ir nenaudojamų buvusių vaikų darželių pastatų.

VĮ Ignalinos atominė elektrinė (Ignalinos AE)

Ignalinos atominė elektrinė yra vienintelė Baltijos šalyse veikusi branduolinė jégainė. 2009 m. gruodžio 31 d. elektrinės veikla buvo nutraukta. Nors abu reaktoriai ir sustabdyti, tačiau vyksta eksploatacijos nutraukimo darbai, kurie reikalauja kompetencijos branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir panašiose srityse (2013 m. darbuotojų skaičius siekė 2053, planuojama, kad 2029 m. darbuotojų skaičius bus apie 1100 žmonių). Stambūs branduoliniai objektai esantys Visagino savivaldybės teritorijoje (kietujų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo kompleksas, panaudoto branduolinio kuro laikinai saugykla, labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų kapinynas ir saugykla, Ignalinos AE) - savivaldybės teritorija socialiai ir

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

ekonomiškai pažeidžiama, todėl būtini netradiciniai sprendimai dėl šios teritorijos urbanizuotumo išsaugojimo ir šalies saugumo užtikrinimo.

Nepriklasomai nuo to, jog Ignalinos atominė elektrinė nėra Visagino miesto teritorijoje, jos veiklos turi tiesioginės įtakos Visagino miesto gyventojams, kurių didžioji dalis yra pačios elektrinės arba ją aptarnaujančių įmonių darbuotojai. Ivertinus socialinį Visagino m. vienos plėtros strategijos pobūdį, ignoruoti Ignalinos atominės elektrinės veiklą ar ją išimti iš strategijos įgyvendinimo teritorijos būtų neteisinga. Uždarant elektrinę atleidžiami jos darbuotojai papildo būtent Visagino miesto bedarbių gretas, o elektrinės veiklos daro ir darys bene didžiausią įtaką ir visaginiečių socialiniam gyvenimui.

Švietimas ir neformalus ugdymas

Visagine veikia 5 bendrojo lavinimo mokyklos (iš jų 1 pagrindinė, 2 vidurinės, 2 gimnazijos), 5 ikimokyklinės įstaigos, 4 neformaliojo ugdymo įstaigos (Kūrybos namai, Č.Sasnausko meno mokykla, Sporto centras (su Akrobatikos centru), Sporto kompleksas.

Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centras (VTVPMC)

Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centras buvo įsteigtas 1989 m. kaip profesinė technikos mokykla, visų pirma turėjusi rengti Ignalinos atominei elektrinei reikalingus specialistus. Šiuo metu Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centre rengiami: automatinių sistemų eksploatavimo mechatronikai, jėgos ir apšvietimo tinklų elektrikai, elektros įrenginių priežiūros ir taisymo elektromonteriai, elektros ir automatikos įrenginių derintojai, elektros įrenginių elektromechanikai, automatinių sistemų eksploatavimo mechatronikai bei kt. Nuo 2014 m. Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centre pradėjo veikti Energetikos sektorinio praktinio mokymo centras, kurio įkūrimas sudarė sėlygas teikti naujas, paklausias darbo rinkoje profesijas ne tik pagal pirminio, bet ir pagal tėstinių profesinio mokymo programas, perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą, gerinti mokymo kokybę, mokinii pasirengimą praktinei veiklai. VTVPMC aprūpintas nauja, modernia įranga praktinio mokymo laboratorijose – elektros instaliacijos, elektros įrenginių, elektrotechnikos ir elektronikos, valdymo sistemų, elektrohidraulikos ir elektropneumatikos bei dirbtuvėmis: suvirinimo elektra, suvirinimo pusautomaciais, suvirinimo dujomis ir metalo apdirbimo. Centras bendradarbiauja su universitetais, kolegijomis, gimnazijomis, bendrojo lavinimo ir profesinėmis mokyklomis.

Sveikatos ir socialinė apsauga

Socialinių paslaugų poreikis Visagine auga, kadangi Visagino gyventojai senėja, vis didesnė jų dalį sudaro vyresniojo amžiaus gyventojai, kuriems reikalingos papildomos ne tik sveikatos priežiūros, tačiau ir socialinės paslaugos. Bendrąsias ir specialiasias socialines paslaugas pagyvenusiems asmenims, žmonėms su negalia, be tėvų globos likusiems vaikams, socialinės rizikos šeimoms savivaldybėje teikia dvi savivaldybės socialinių paslaugų įstaigos – Visagino socialinių paslaugų centras ir Visagino paramos vaikui centras. (Žr. Priedą „Statistinė informacija“, 12 lentelė)

Kaip pažymima Utenos regiono integruotų teritorijų vystymo programe 2014-2020 metų laikotarpiui, būtina plėtoti ir populiarinti žymiai patrauklesnes žmonėms bei jų šeimos nariams nestacionarias socialinių paslaugų formas, tokias kaip savarankiško gyvenimo namai, socialinė globa namuose, dienos socialinės globos centralai ir kiti.

Visagino savivaldybėje veikia dar nemažai socialinės paskirties savivaldybės biudžetinių arba nevyriausybinių organizacijų, jų padalinių: Visagino pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai centras, Visagino ligoninės Vaikų raidos sutrikimų ankstyvosios rehabilitacijos tarnyba, Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Visagino Viltis“, Visagino miesto neįgalųjų sporto klubas „Visaggalis“, Visagino šeimos židinio bendrija „Draugiška šeima“, Labdaros ir paramos fondas „Atgaivos sala“, visuomeninė organizacija „Būkime kartu“, visuomeninės organizacijos „Tėvai prieš narkotikus“ Visagino padalinys, visuomeninės

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

organizacijos „Vilties žingsniai“ Visagino filialas, onkologinių ligonių draugija „Kovok ir nugalėk“, Visagino šeimos krizių centras, Maltos ordino pagalbos tarnyba, Visagino pensininkų klubas, Visagino neįgaliųjų draugija, Černobyliečių draugija, tačiau šios jstaigos ar organizacijos nėra socialinių paslaugų teikėjai, iš kurių Visagino savivaldybės administracija galėtų pirkti socialines paslaugas ar nusiųsti savivaldybės gyventojus užtikrindama jiems kokybišką socialinių paslaugų teikimą.

Pažymėtina, jog vis dar nemaža dalis nestacionarių socialinių paslaugų (aprūpinimas būtiniausiais drabužiais ir aalyne, maitinimo organizavimo, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugos, apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose) savivaldybės gyventojams nėra teikiamos. Paslaugoms teikti savivaldybei nepakanka lėšų, nevyriausybiniame sektoriuje naujos socialinių paslaugų rūšys taip pat menkai plėtojamos.

Atsižvelgiant į savivaldybės gyventojų apklausos rezultatus (2015 m.), didžioji respondentų dalis (65 proc.) socialinių paslaugų kokybę Visagino savivaldybėje vertina vidutiniškai. Ketvirtadalis respondentų (24,62 proc.) šias paslaugas vertina gerai ir labai gerai, 10,38 proc. – blogai ir labai blogai. Aktualiausiomis savivaldybėje tyrimo dalyviai išskyrė ilgalaike socialinę globą (senelių globos namus), vaikų su negalia dienos socialinės globos paslaugas bei integralios (slaugos ir globos) pagalbos namuose paslaugas.

Visuomenės saugumo užtikrinimas

Visagino m. VVG teritorijoje gyvenančių gyventojų saugumą užtikrina Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Visagino rajono policijos komisariatas. Visagino savivaldybės teritorijoje priešgaisrinę apsaugą organizuoja Visagino priešgaisrinė gelbėjimo valdyba.

Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Visagino policijos komisariato duomenimis, 2014 m. Visagino policijos komisariate buvo užregistruota 5119 įvykių (2013 m. – 5565, 2012 m. – 5720), tai yra pastebimas užregistruotų įvykių mažėjimas (- 8,01 proc.). 2013 m. Visagino policijos komisariate 2014 m. buvo užregistruota 395 nusikalstamos veikos (2013 m. – 411, 2012 m. – 357), tai yra pastebimas užregistruotų nusikalstomų veikų skaičiau mažėjimas (- 4 proc.).

Visagino savivaldybėje gerėja ištirtų nusikalstamų veikų dalis. 2014 m. Visagine ištirta 328 arba 79 proc. užregistruotų nusikalstamų veikų (daugiau nei Lietuvos vidurkis (56 proc.) ir apskrities vidurkis (67 proc.)), iš jų nusikaltimų – 281 (79 proc.), baudžiamujų nusižengimų – 47 (78 proc.).

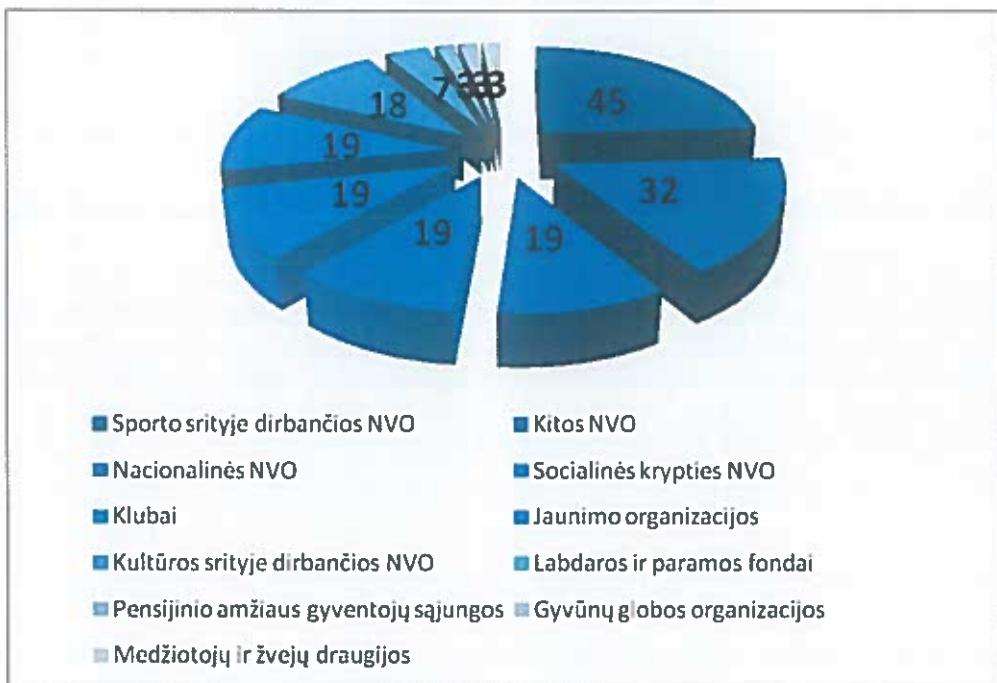
Visagino priešgaisrinės gelbėjimo valdybos pareigūnai, vykdydami savo veiklą, gesina gaisrus bei atlieka gelbėjimo darbus. 2014 m. buvo išgelbėti 3 žmonės. Deja, 2014 m. gaisre žuvo 1 žmogus, traumuotų nebuvo (2013 m. – 1 žuvo, traumuotų nebuvo). 2014 m. Visagino savivaldybėje kilo 95 gaisrai (2013 m. – 50, 2012 m. – 64, 2011 m. – 90, 2010 m. - 64). Pagrindinės gaisrų kilimo priežastys, kaip ir anksčiau, yra žmonių neatsargus elgesys su ugnimi, neatsargumas rūkant, padegimai. Gyvenamuosiuose daugiabučiuose pastatuose kilo 19 gaisrų. 10 gaisrų kilo sodininkų ir sodybų pastatuose (3 pastatai sunaikinti ir 7 statiniai apgadinti). 59 gaisrai kilo savivaldybės atvirose teritorijose.

Bendruomenės ir nevyriausybinės organizacijos

Pirmosios asociacijos (tada vadinosi visuomeninės organizacijos) susikūrė 1991 m. 2003 m. jų buvo 108, 2015 m. jų jau yra daugiau nei 180. Daugiausia savivaldybėje yra sporto, kūno kultūros ir aktyvaus sportavimo asociacijų (45), socialinės krypties nevyriausybinių organizacijų, nacionalinių NVO atstovybių, klubų ir jaunimo organizacijų (po 19).

Visagino miesto vietas plėtros strategija 2016-2022 m.

17 Pav. Visagino m. VVG teritorijos NVO struktūra (Visagino m. VVG atliktos apklausos duomenys)

Stengiantis įvertinti Visagino m. VVG teritorijoje veikiančių nevyriausybinių organizacijų potencialą bei galimybes aktyviai dalyvauti įgyvendinant parengtą Visagino miesto vietas plėtros strategiją 2016-2022 m. 2015 m. spalio-lapkričio mėnesiais atlikta detali Visagino mieste veikiančių nevyriausybinių organizacijų analizė: pasitelkti ir išanalizuoti juridinių asmenų registro duomenys, atlikta nevyriausybinių organizacijų apklausa, įvertinta viešai skleidžiama informacija apie nevyriausybinių organizacijų veiklą. Tyrimo rezultatai parodė, kad nemaža dalis Visagino m. VVG teritorijoje veikiančių nevyriausybinių organizacijų téra tik formalios, realiai nevykdančios savo veiklą, tačiau registruose rodomas kaip veikiančios. Nepaisant to, jog Juridinių asmenų registro duomenimis Visagino mieste veikia 187 nevyriausybinių organizacijos, tik 60 jų (32%) yra aktyvios, ir tik apie 130 NVO veiklą galima rasti bent minimalios viešai prieinamos informacijos.

Nevyriausybinių organizacijų veiklas vykdo ir kai kurios visuomeninės organizacijos ar viešosios įstaigos, kurios propaguoja ir organizuoja labdaringą veiklą, masinius viešuosius renginius, labdaros koncertus ir pan. Daugiau nei 50 Visagino m. VVG teritorijoje veikiančių organizacijų turi sukaupusios teigiamos projektinės veiklos patirties tiek rengiant, tiek ir įgyvendinant ar viešinant ES bei kitų finansavimo šaltinių remiamus projektus. Nors kai kurių respublikinių nevyriausybinių organizacijų skyriai Visagine atskirai neregistraruoti, jos taip pat aktyviai vykdo savo veiklą. Tokiu pavyzdžiu reikėtų laikyti „Maisto banką“, kuris nuo 2009 m. jau yra sukūręs efektyviai veikiančią akcijų organizavimo sistemą, geba pritraukti savanorių iš kitų nevyriausybinių organizacijų ar vyresniųjų klasių moksleivių.

Visuomeninio sektoriaus finansavimo nutraukimas (nuo 2005 m.) neigiamai atsiliepė asociacijų veiklos kokybei: trūkstant būtiniausių kompetencijos ugdymo mokymų, sustojo lyderių rengimo programos, susilpnėjo partnerystės ryšiai su šalies savivaldybėmis, dalis asociacijų iš viso išsaldė veiklą. Tuo pačiu labai susilpnėjo ne tik asociacijų vaidmuo viešajame gyvenime, bet ir jų motyvacija dalyvauti savivaldybės viešajame gyvenime. Pastebimai kritus asociacijų kompetencijoms (projektinių paraiškų rengimo, projektų valdymo), tik nedaugelis iš jų dalyvauja regioniniuose (Ignalinos AE regiono) ir tarptautiniuose konkursuose. Kaip pažymima Utenos regiono integruotų teritorijų vystymo programe 2014-2020 metų laikotarpiui, siekiant didinti visuomeninio sektoriaus vaidmenį viešajame savivaldybės gyvenime yra tikslinga atnaujinti vietinių iniciatyvų konkurso (finansuojamo savivaldybės lėšomis) organizavimą.

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

Visagino m. VVG organizuotoje nevyriausybinių organizacijų apklausoje dalyvavo 20 įvairiose srityse dirbančių organizacijų (11 proc.), daugiausia veikiančių kultūros, socialinių reikalų srityse ar atstovaujančių respublikos mastu veikiančias NVO. Tik 2 organizacijos (abi veikiančios socialinėje srityje) nurodė, kad turi etatinių darbuotojų. Kas trečia apklausoje dalyvavusi organizacija teigė šiuo metu dirbanti su konkrečiais projektais. Didžioji dauguma nevyriausybinių organizacijų (85 proc.) teigė, jog jų veiklose dalyvauja savanoriai, tačiau tik 6 proc. visų apklaustų organizacijų sudaro savanoriškos veiklos sutartis su jų veiklose dalyvaujančiais savanoriais. Apklausa atskleidė ir kai kurias savanoriškos veiklos plėtojimo Visagino mieste neigiamas tendencijas: jei 2014 m. nevyriausybinių organizacijų veiklose dalyvavo 3 procentais daugiau savanorių nei prieš tai buvusiais metais, tai 2015 m. savanorių skaičius organizacijose sumažėjo 6 proc.

Vertinant NVO veiklose dalyvaujančių savanorių struktūrą, verta pastebėti, jog apklaustujų organizacijų teigimu didžiąją dalį savanorių sudaro darbingo amžiaus dirbantys asmenys. Nemažai savanorių gali būti priskirti ir aktyvių senjorų kategorijai, tačiau nė viena iš organizacijų nepateikė duomenų, jog jų veiklose dalyvauja niekur nedirbantys ir nesimokantys 16-29 jaunuolių arba darbingo amžiaus nedirbantys asmenys.

Tokia situacija rodo, jog nevyriausybinės organizacijos Visagino m. VVG teritorijoje pastaruoju metu susiduria su dideliais iššūkiais - dėl nepakankamo finansavimo stokoja galimybų viešinti savo veiklas, neturi aiškios organizacinės struktūros ir etatinių darbuotojų, nuolat vystančių veiklas. NVO sudėtinga pritraukti ir savanorius, įtraukti į šias veiklas jaunus asmenis ar darbingo amžiaus nedirbančius asmenis. Šias NVO veiklos spragas galima užpildyti papildomomis veiklomis įgyvendinant Visagino miesto vienos plėtros strategiją 2016-2022 m. ir suteikiant galimybę strategijos tikslinių grupių atstovams realizuoti save aktyviai prisijungiant prie įvairių sričių nevyriausybinių organizacijų veiklų. Jauniems nedirbantiems ir nesimokantiems asmenims tokiu būdu būtų suteikiama galimybė įgyti reikalingos darbinės veiklos patirties, papildomų kompetencijų bei gebėjimų, o ilgesnį laiką nedirbusiems asmenims suteiktų galimybę sugržti į aktyvų socialinį gyvenimą bei palengvintų jų integraciją į darbo rinką. Tuo pačiu socialinėje srityje veikiančios nevyriausybinės organizacijos galėtų reikšmingai praplėsti teikiamų socialinių paslaugų spektrą bei pagerinti šių paslaugų kokybę.

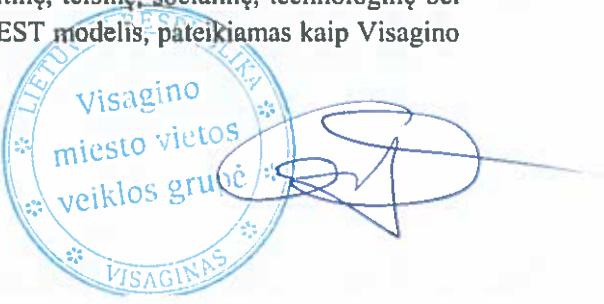
Teigiamą nevyriausybinių bei visuomeninių organizacijų įtraukimo į strategijos kūrimo ar įgyvendinimo veiklas pagrindžia ir ankstesnė Visagino patirtis: 2002 - 2009 metais mieste aktyviai veikė visuomeninė Visagino vystymo taryba, vienijusi 22 miesto visuomenines organizacijas. Taryba buvo sukurta kaip strateginės miesto plėtros vystymo įtraukiant miesto gyventojus instrumentas. Pirmą kartą Lietuvoje 2004 metais iniciatyvos „iš apačios“ tvaraus vystymo principu buvo sukurta miesto vystymo strategija, kurią kuriant dalyvavo daugiau nei 150 miesto gyventojų, nevyriausybinių organizacijų, verslo ir valdžios atstovų. Pasibaigus strategijos įgyvendinimo laikotarpui tarybos veikla buvo sustabdyta, nes Respublikoje jau buvo įtvirtintas būtinasis reikalavimas įtraukti visuomenę į strateginio planavimo procesus. 6 Visagino miesto VVG nariai aktyviai dalyvavo visuomeninės Visagino vystymo tarybos veiklose.

Nuo 2012 m. Visagino kūrybos namuose veikia Atviras jaunimo centras (kaip biudžetinės įstaigos struktūrinė dalis), ši įstaiga ne tik organizuoja jaunimo veiklas, bet ir teikia paramą (patalpomis, priemonėmis ir įranga, žmogiškaisiais ištekliais) nevyriausybinėms organizacijoms, kitoms biudžetinėms įstaigoms.

Utenos regiono integruotų teritorijų vystymo programoje nurodyta, jog Visagine trūksta daugiafunkcinių centrų NVO ir bendruomenių veiklos bei verslo projektų vykdymui, bendruomeniškumo ir verslumo ugdymui.

Svarbiausi Visagino miesto VVG teritorijos socialinei ir ekonominei būklei darantys įtaką veiksniai

Išorinės aplinkos analizė apima tokias sritis kaip ekonominę, politinę, teisinę, socialinę, technologinę bei kitas aplinkas, todėl dažnai išorinei aplinkai analizuoti naudojamas PEST modelis, pateikiamas kaip Visagino miesto vienos plėtros strategijos Priedas Nr. 2.

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

Visagino m. VVG stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė

Surinkta objektyvi statistinė informacija, išryškėję Visagino miesto gyventojų poreikiai buvo svarstomi miesto VVG tarybos posėdžiu, susitikimų su gyventojais, savivaldos atstovais ir vienos verslininkais metu, apibendrinti ir identifikuoti. 2015 m. rugsėjo 22 d. Visagino m. VVG taryba sukvietė visus pageidaujančius dalyauti rengiant strategiją visaginečius į bendrą diskusiją, kurios metu buvo apibrėžtos svarbiausios Visagino stiprybės, silpnybės, grėsmės ir galimybės. Susitikime dalyvavo 83 įvairių organizacijų ir vienos gyventojų atstovų (13 nevyriausybinių organizacijų atstovų, 12 švietimo įstaigų atstovų, po 9 verslo organizacijų ir viešojo sektoriaus institucijų atstovus, po 5 socialines paslaugas teikiančių organizacijų ir tautines mažumas vienijančių NVO atstovus, po 4 vienos gyventojų, kultūros įstaigų ir kultūros srityje veikiančių NVO atstovus, po 3 atstovus iš Ignalinos atominės elektrinės ir saviveiklos kolektyvų, po 2 atstovus iš Visagino policijos komisariato bei sodų bendrijų, po 1 atstovą iš Utenos teritorinės darbo biržos Visagino skyriaus, gyvūnų globos organizacijų, jaunimo organizacijos ir verslo inkubatoriaus atstovas, daugiabučių namų bendrijos atstovas bei menininkas.

2015 m. rugsėjo 22 d. susirinkusiems Visagino gyventojams buvo pristatyta detalii statistinė ekonominės, demografinės bei socialinės padėties Visagino teritorijoje informacija, kuria remdamiesi dalyviai ir formulavo SSGG analizę, pateikiamą žemaičioje lentelėje. Susitikimo dalyviai reitingavo identifikuotas stiprybes, silpnybes, grėsmes ir galimybes vertindami jas 5 balų sistemoje, kai 1 balas reiškia, jog problema nėra prioritetenė, o 5 balais vertinti tie aspektai, kurie turi didelės reikšmės Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. įgyvendinimui. Visagino m. VVG teritorijos SSGG analizę pateikiama kaip Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. Priedas Nr. 3.

Vienos plėtros strategijos sėsdėja su Visagino m. VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir integruotuose teritorijos vystymo programuose

Stengiantis užtikrinti, kad Visagino m. VVG parengta Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m. atitinka kitus strateginius teritorijos plėtros dokumentus ir integruotoje teritorijos vystymo programoje numatytas priemones, atlikta analizę, kurios metu apibrėžtos ir išryškintos sėsdėjos su minėtajais dokumentais:

- Visagino VPS sėsdėja su Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginiu plėtros planu

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas (toliau – strateginiu plėtros planu), atsižvelgiant į 2015 m. kovo 26 d. Visagino savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-25 patvirtintą Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros plano rengimo grafiką, plėtros plano projekto paskelbimas ir viešasis svarstymas numatytas 2015 m. gruodžio mėnesį, tačiau 2015 m. gruodžio 15 d. dar nebuvu paskeltas viešajam svarstymui. Atsižvelgiant į šį nuo Visagino m. VVG nepriklausantį vėlavimą, Visagino VPS sėsdėjos su Visagino savivaldybės strateginio planavimo dokumentais buvo atliekamas vadovaujantis Visagino savivaldybės 2015-2017 metų strateginio plėtros plano projektu.

- Visagino VPS sėsdėja su Utenos regiono 2014–2020 metų integruotu plėtros planu

Utenos regiono 2014-2020 m. integruotas plėtros planas galioja nuo 2014 m. sausio 1 d. ir yra patvirtintas 2013 m. spalio 15 d. Utenos regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 51/7S-88, atnaujintas 2014 m. gruodžio 19 d. Utenos regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 51/7S-47 ir patikslintas 2015 m. spalio 13 d. Utenos regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 51/7S-24. Visagino VPS sėsdėjos su Utenos regiono 2014-2020 m. integruotu plėtros planu naudota aktualiai atnaujinta plėtros plano redakcija.

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2020 m. sasajos su miesto teritorijos strateginiais dokumentais ir integruotos teritorijos vystymo programa prioritetu, tikslu ir uždaviniu lygmenimis pateikiama Priede Nr.4.

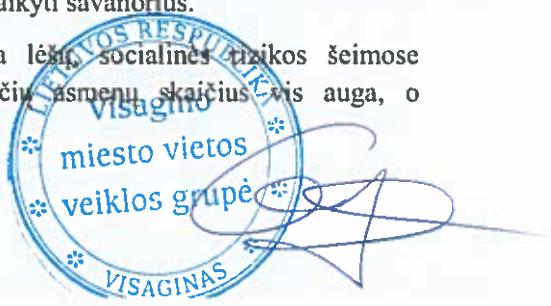
III. Vietos plėtros strategijos tikslai, uždaviniai ir jų įgyvendinimo stebesenos rodikliai bei integruoto ir novatoriško strategijos pobūdžio apibūdinimas

Visagino m. VVG teritorijos plėtros vizija. Įvertinus Visagino m. VVG teritorijos būklę ir atskirų sektorių plėtros galimybes bei tendencijas, suformuluota teritorijos strateginė vizija:

Visaginas - šiuolaikiškas subalansuotas ir stabilius plėtros europietiškas miestas, kuriame bendruomenės narių gyvenimo kokybė atitinka šiuolaikinj Europos Sąjungos lygi. Tai unikalus Lietuvoje ir Europoje daugiakultūrinis regionas, darniai integruota Lietuvos dalis, kurioje atsiskleidžia įvairių tautybių gyventojų tautinis identitetas. Čia sukurta aukštomas ir intelektualiomis technologijomis grindžiama infrastruktūra palanki smulkiam ir vidutiniui verslui vystyti ir energetinės srities inovacijoms kurti, aktyviai sportuoti ir ilgėti.

Atsižvelgiant į suformuluotą Visagino strateginę viziją, Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m. siekiama spręsti šias svarbias miestui problemas:

1. Visagino nevyriausybinės organizacijos neapima kai kurių socialinę atskirtį patiriančių gyventojų grupių (pvz., maža organizacijų, dirbančių su vienišomis mamomis, pagyvenusiais gyventojais ir kai kuriomis kitomis socialinės atskirties gyventojų grupėmis), o dalis socialiai pažeidžiamų asmenų negali pasinaudoti teikiamomis paslaugomis.
2. Visagine veikia daug nevyriausybinių organizacijų, tačiau informacijos apie jų veiklą stokojama, o pačios organizacijos menkai bendradarbiauja tarpusavyje. Tokiu būdu plačiau neišnaudojama organizacijų sukaupta geroji praktika, o pačiomis organizacijomis reikia daugiau lėšų, stengiantis pasiekti tas pačias gyventojų grupes. Neišvengiama NVO veiklų dubliavimo, kas neužtikrina teikiamų paslaugų kokybės bei pasiekiamumo.
3. Mieste veikiančios nevyriausybinės organizacijos ne visuomet turi savo veikloms pritaikytas patalpas, o ir turinčios tokias patalpas organizacijos nėra sukoncentruotos vietoje, kuri būtu patogi socialinėmis paslaugomis norintiems pasinaudoti asmenims. Tokia situacija trukdo efektyviai skleisti informaciją apie teikiamas socialines paslaugas bei riboja socialinę atskirtį patiriančių gyventojų galimybes vienoje vietoje gauti ir pačias socialines paslaugas, tiek ir informaciją apie NVO turimas galimybes.
4. Mieste vyrauja dvikalbystė, kai dalis žmonių neturi reikalingų valstybinės kalbos įgūdžių, o kitiems sunkiai suprantama rusų kalba pateikiamą informaciją. Būtinybė teikti informaciją dvem kalbomis riboja naudojamą komunikacijos kanalų arsenalą, didina informacijos skliaudai reikalingų finansinių išteklių poreikį bei apsunkina informacijos perdavimą socialinę atskirtį patiriantiems gyventojams.
5. Nemaža dalis nevyriausybinių organizacijų veiklą plėtoja fragmentiškai (veikla vykdoma atskirų projektų rėmuose, pasibaigus projektui, nutrūksta ir vykdytos veiklos arba keičiasi jų pobūdis), todėl socialinę atskirtį patiriantys gyventojai netiki, kad jų veikla gali efektyviai padėti spręsti konkretias jų problemas ilgesnį laiką. Dėl fragmentinio veiklos pobūdžio atsiranda ir papildomų komunikacijos trikdžių tarp NVO ir socialinę atskirtį patiriančių gyventojų, tampa sudėtinga pritraukti bei ilgesnį laiką išlaikyti savanorius.
6. Socialinėms paslaugoms teikti savivaldybei nepakanka lėčių socialinės tuzikos šeimose augančių, socialines paslaugas ir pašalpas gaunancių asmenų skaičius vis auga, o

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

nevyriausybiniame sektoriuje naujos socialinių paslaugų rūšys taip pat menkai plėtojamos. Stokojama paslaugų, padedančių grąžinti socialinę atskirtį patiriančius žmonės į normalaus gyvenimo vėžes ir paskatinti jų socialinius įgūdžius.

7. Visagino mieste gyvena 43 tautybių žmonės, turintys skirtingą mentalitetą bei kultūrinę patirtį, tačiau dėl bendruomenės polinkio į saviizoliaciją nesiimant aktyvių veiksmų, kuriais būtų siekiama išsaugoti gyventojų identitetą, žmonės vis labiau mieste nesijuicia savo gyvenimo šeimininkais, prastėja jų gyvenimo kokybę lemianti didėjanti emigruojančių gyventojų skaičių.
8. Visagino nevyriausybinėms organizacijoms sudėtinga pritraukti savanorių, pageidaujančių teikiti socialines paslaugas, o esami savanoriai neretai būna trumpalaikiai.
9. Nors Visagine nedarbas yra didesnis, nei Lietuvos vidurkis, mieste trūksta kvalifikuotų darbuotojų, o miesto galimybės pritraukti jaunus kvalifikuotus specialistus yra ribotos dėl nepatrauklaus miesto įvaizdžio. Šios priežastys riboja verslininkų galimybes plėtoti savo veiklas ir kurti naujas darbo vietas.
10. Mieste yra ribotas kvalifikacijos kėlimo ir mokymo galimybės (kai kurias ribotas suaugusiųjų neformaliojo švietimo paslaugas teikia Visagino valstybinės kalbos centras, taip pat asociacija Trečiojo amžiaus universiteto Visagino filialas, veikianti nuo 2000 m.), menkai išvystytos neformaliojo ugdymo ir profesinio rengimo veiklos, o esama neformaliojo ugdymo sistema skirta daugiau vaikų neformaliajam ugdymui.
11. Vidutinio ir smulkaus verslo įmonės, sudarančios daugumą Visagine veikiančių įmonių, neturi galimybų pasiūlyti praktinių įgūdžių tobulinimo darbo vietose programų dėl ribotų finansinių ir personalo galimybių. Visagino įmonės suinteresuotos priimti į darbą asmenis, turinčius konkretaus darbo patirties bei reikalingų įgūdžių, tačiau profesinio rengimo mokyklas baigę jaunuoliai tokios patirties neturi.
12. Visagine nėra profesinio orientavimo sistemos, kuri suteiktų jaunuoliams galimybes įvertinti, kokia profesija jiems atrodytų patraukliausia ir kokios yra kiekvienos profesijos teikiamas galimybes mieste ir Lietuvoje.
13. Menki gyventojų valstybinės kalbos įgūdžiai apsunkina galimybes naudotis Lietuvoje veikiančiomis verslo konsultavimo paslaugomis, o nuošali miesto geografinė padėtis tampa kliūtimi pritraukiant įvairių sričių verslo konsultavimo specialistus iš kitų Lietuvos miestų ar aukštojo mokslo įstaigų.
14. Neišnaudota esama miesto infrastruktūra, reikalaujanti renovacijos ir atnaujinimo.
15. Dėl nepalankios geografinės padėties, ribotų transporto ir logistikos galimybių bei menkai išvystyto gyventojų verslumo mažėjantis naujai besiteigiančių įmonių skaičius.
16. Ribotas jaunimo dalyvavimas Visagino visuomeniniame gyvenime ir jaunimo aktyvumo darbo rinkoje stoka.
17. Didėjantis bedarbių ir išankstines senatvės pensijas gaunančių asmenų skaičius, susijęs su Ignalinos AE uždarymu (atleidžiami Ignalinos AE darbuotojai bei mažinamas Ignalinos AE paslaugas teikusių įmonių darbuotojų skaičius).

Įvertinus Visagino m. VVG teritorijos išskirtinumą, miesto silpnybes, stiprybes, grėsmes ir galimybes, pasirinkti šie Visagino m. VVG strategijos prioritetai:

I prioritetas

- Socialinės atskirties mažinimas.

II prioritetas

- Visagino m. gyventojų įsidarbinimo galimybių gerinimas.

III prioritetas

- Gyventojų verslumo skatinimas.

Formuluojant Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. tikslus ir uždavinius bei apibrėžiant jų įgyvendinimo stebėsenos rodiklius, svarstyti alternatyvūs variantai (ne mažiau kaip po du kiekvienam tikslui ir uždavinui). Pasirinkti tikslai ir uždaviniai vertinti kaip geriausias ir ekonomiškai naudingiausias variantas sprendžiant konkretias vienos gyventojų problemas, išryškėjusias atliekant SSGG analizę. Detalus stebėsenos rodiklių sąrašas pateikiamas Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. skyriuje „Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. stebėsenos rodikliai“.

	Alternatyva 1	Alternatyva 2	Stiprybių, galimybių išnaudojimo ar gresmių sumažinimo būdai
1. TIKSLAS - Sukurti naujas, plėtoti esamas bei teikti socialines ir sociokultūrines paslaugas socialinę atskirų patiriančių darbingo amžiaus Visagino miesto gyventojų socialinei atskirčiai mažinti.	Kurti ir igyvendinti kovos su skurdu priemones.	Didinti organizacijų, teikiančių socialines paslaugas, finansinį savarankiškumą.	NVO Tiksli siekiama sumažinti socialinių paslaugų trūkumą dėl jų centralizavimo ar finansinių išteklių stokos savivaldybėje (mažinti 12 slpnybę).
Tikslo pasirinkimo pagrindimas: Nepaisant to, jog skurdas yra viena iš esminiu socialinės atskirties priežasčių, atsisakyta Visagino miesto vietos plėtros strategijos 2016-2022 m. remuoose didesnį dėmesį skirto kovai su skurdu, kadangi toks požiūris perteikia vertinai socialines problemas ir sprrendžia tik dalį socialinė atskirų patiriančių asmenų problemų. Alternatyvaus tikslo didinti NVO organizacijų finansinių savarankiškumą atsisakyta dėl netiesioginio poveikio strategijos tiksliams (didesnį savarankiškumą įgijusios NVO gebėtų teikti ir daugiau socialinių paslaugų, tačiau socialinės paslaugos šiuo atveju tampa šalutiniu produkту).	Tiksli sprendžiamą problema: Socialinėms paslaugoms teikti savivaldybei nepakanka leš, o nevyriausybiniame sektoriuje naujos socialinių paslaugų rūšys taip pat menkai plėtojamos. Stokojama paslaugų, padedančių gražinti socialinę atskirą patiriančius žmones į normalaus gyvenimo vėžes ir ugdyti jų socialinius ižgudžius.	Alternatyva 1	Stiprybių, galimybių išnaudojimo ar gresmių sumažinimo būdai
Uždavinys 1.1. Teikti socialines paslaugas socialinę atskirų patiriantiems darbingiemis gyventojams ar darbingų gyventojų šeimos nariams, kurie dėl amžiaus, neįgalumo ar kitų priežasčių negali savarankiškai riūpintis asmeniniu gyvenimu ir pilnavertiškai dalyvauti visuomenės gyvenime.	Plečioti labdarysties idėjas ir per paramą (finansinę ir daiktą) mažinti socialinę atskirų patiriančių darbingo amžiaus Visagino miesto gyventojų skurdą.	Stiprinti bendruomeniškumą ir socialinėms problemoms spiešti išnaudoti bendruomenių, kaip juridinių asmenų, turimas galimybes.	Uždaviniu siekiama išnaudoti 15 stiprybę - pasinaudoti stiprių socialinės paslaugas teikiančių organizacijų patirtimi bei galimybėmis teikti socialinės paslaugas ir mažinti 18, 25 ir 26 slpnybes (patenkinti augantį socialinių paslaugų poreikį).

Uždavinio pasirinkimo pagrindimas: Nors labdaros kultūros ugdymas ir gali spręsti dalį socialinių tikslinių grupių problemų, sprendžiant socialines miesto

problemas svarbu užtikrinti socialinės pagalbos kompleksiumą bei būtinybę suteikti konkrečiam asmeniu visokeriopą pagalbą bei jo palydėjimą i aktyvų socialinį gyvenimą. Bendruomeniškumo skatinimo, kaičiau vienos iš galimybių mažinti tikslinių grupių socialinę atskiriją bei spręsti socialines problemas, atsišakytą dėl didelės Visagino miesto gyventojų fragmentacijos, susijusios su skirtingų tautų mentalitetu. Mieste nėra nė vienos veikiančios bendruomenės, neįsivertino ir seniūnaičių institutas, todėl bendruomeniškumo stiprinimas šiam mieste dar turi pribresti.

Uždavinio sprendžiamą problema: Nepaisant to, jog Visaginė socialinį paslaugų sektorius yra pakankamai išvystytas, dalis socialinę atskiriją patiriančių žmonių lieka dabartinių socialinių paslaugų veiklos užribiuose dėl psichologinių, informacinių, kultūrinių ar kitų barjerų.

	Alternatyva 1	Alternatyva 2	Stiprybių, galimybų išnaudojimo ar gresnių sumažinimo būdai
Uždavinys 1.2. Teikti sociokultūrines paslaugas socialinę atskiriją patiriantems darbingiems asmenims didinant jų socialinę integraciją.	Remti tautinių mažumų pagrindu susivienijusių grupių ir organizacijų veiklas bei didinti jų įsitraukimą į bendruomeninių gyvenimą.	Remti Visagino gyventojų integracijos į Lietuvos kultūrinių bei visuomeninių gyveniminių veiksmus ir veiklas.	Uždavinio siekiama mažinti 8 gresmę bei ugdyti gyventoju pilietiškumą, aktyvumą bei gebėjimą savarankiškai spręsti socialines problemas (išnaudoti 12 galimybę).

Uždavinio pasirinkimo pagrindimas: Siekiant didinti Visagino gyventojų integraciją, visgi atsisakyta alternatyvos remti tautiniu pagrindu susiformavusias grupes ir organizacijas siekiant užtikrinti bendras tokijų organizacijų veiklas ir siekių ieškoti bendryų interesų, požiūrių bei galimybių ir tokiu būdu įtvirtinti savo išskirtinumą. Mégiminamas papildomomis priemonėmis integruoti Visagino gyventojus į Lietuvos visuomeninį gyvenimą yra rizikingas dėl didelių Visagino gyventojų kultūrinių skirtumų, ribotų valstybinės kalbos įgūdžių, be to, tokios veiklos mažintų Visagino, kaip multikultūriniu miestu, išskirtinumą.

Uždavinio sprendžiamą problema: Visagino mieste gyvena 43 tautybų žmonės, turintys skirtingą mentalitetą bei kultūrinę patirtį, tačiau dėl bendruomenės šeimininkų i savizioliaciją nesiuimant aktyvių veiksmų, kuriais būtų siekiama išsaugoti gyventojų identitetą, žmonės vis labiau mieste nesijuicia savo gyvenimo

	Alternatyva 1	Alternatyva 2	Stiprybių, galimybų išnaudojimo ar gresnių sumažinimo būdai
2. TIKSLAS - Didinti Visagino m. gyventojų įsidarbinimo galimybes įgyvendinant nesformaliojo ugdymo, praktinių darbo įgūdžių tobulinimo bei profesinio orientavimo programas.	Didinti darbo vietų skaičių mieste pritraukiant naujas investicijas.	Palaikyti naujos Ignalinos atominės elektinės starybos projekta.	Tikslu siekiama didinti kvalifikuotų specialistų skaičių bei parengti įmonėms reikalingų specialistų (mažinama 7, 13 ir 17 silpnynės).

Tikslo pasirinkimo pagrindimas: Siekiant gerinti Visagino gyventojų išdarbinimo galimybes mieste, svarstyta galimybė didinti darbo vietų skaičių įgyvendinant investicinių pritraukimo mechanizmus, tačiau atsišakytą šios alternatyvos dėl nepalankios miesto geografinės padėties ir su atominės elektrinės veikla (uždarymu, branduolinėmis saugyklosmis ir pan.) susijusią riziką. Miestui sudėtinga pritraukti naujas investicijas ir dėl ribotų galimybių pritraukti kvalifikuotų specialistų iš kitų Lietuvos miestų ar užsienio žalių. Nors naujos atominės elektrinės statyba išspręstų daugelio energetikos specialistų, gyvenančių Visagine, išdarbinimo klausimus bei paspartintų darbo vietų atsiradimą, tokia alternatyva peržengia Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. galimybes (tai valstybės reikšmės sprendimas, kurį prima ne pats miestas).

Tiksliu sprendžiamą problema: Tam tikros kvalifikacijos darbuotojų stoka bei menkos miesto galimybės pritraukti jaunus kvalifikuotus specialistus dėl nepatrauklaus miesto įvaizdžio bei geografinės miesto padėties (tolи nuo didžiųjų Lietuvos miestų bei apskrities centrų).

	Alternatyva 1	Alternatyva 2	Stiprybių, galimybų išnaudojimo ar gresmių sumažinimo būdai
Uždavinys 2.1. Sudaryti palankias sąlygas neaktyviems darbingo amžiaus Visagino miesto gyventojams įgyti ir / ar tobulinti darbo rinkos poreikius atitinkančius profesinius bei praktinius darbo įgūdžius, didinančius šios tikslinės grupės išdarbinimo galimybes.	Papildyti verslo technologijų profesinio rengimo programas naujomis programomis, atitinkančiomis praktinius imonių poreikius.	Sudaryti palankias sąlygas Visagine steigti techninės krypties mokymo įstaigų filialus ir organizuoti gyventojų perkyvalifikavimą juose.	Šiuo uždaviniu siekiama sumažinti 2 (didelė gyventojų emigracija) ir 15 (menki gyventojų valstybinės kalbos įgūdžiai) silpnybes.

Uždavinio pasirinkimo pagrindimas: Verslo technologijų profesinio rengimo centras negali siūlyti naujų programų, kurios atitiktų praktinius imonių poreikius, nes neturi reikalangos techninės įrangos bei tokias programas įgyvendinti galinčių darbuotojų. Techninės krypties aukštojo, aukštesniojo ir profesinio rengimo įstaigoms nenaudinga atidaryti Visagine savo filialus (noris mieste daug patalpų, kurios galėtų būti pritaikytos tokioms reikmėms, būtų sudėtinga pritraukti pageidaujančius čia studijuoti ar dėstyti).

Uždaviniiu sprendžiamą problema: Mieste yra ribotos kvalifikacijos kėlimo ir mokymo galimybės (kai kurias ribotas suaugusiujujų neformaliojo švietimo paslaugas teikia Visagino valstybinės kalbos centras, taip pat asociacija Trečiojo amžiaus universiteto Visagino filialas, veikiantis nuo 2000 m.), menkai išvystytos neformaliojo ugdymo ir profesinio rengimo veiklos, o esama neformaliojo ugdymo sistema skirta daugiau vaikų neformaliajam ugdymui.

	Alternatyva 1	Alternatyva 2	Stiprybių, galimybų išnaudojimo ar gresmių sumažinimo būdai
Uždavinys 2.2.	Skatinti naujų darbo vietų	Didinti darbingo amžiaus	Uždaviniu siekiama mažinti ekonomiškai neaktyvų

Sudaryti palankias sąlygas ekonomiškai neaktyvų darbingo amžiaus gyventojų užimtumui didinti, kuriant ir igyvendinant ne pilnos darbo dienos ir darbo namuose skatinimo programas.	steigimą.	gyventojų judumą.	gyventojų skaičių (9 silpnybė).
Uždavinio pasirinkimo pagrindimas: Alternatyvūs uždaviniai skatinti naujų darbo vietų kūrimą Visagino mieste bei remti darbuotojų judumą atmetti dėl ekonomiškai neaktyvų miesto gyventojų struktūros: nemaižą dalį ekonomiškai neaktyvų gyventojų sudaro arba išankstiniés pensijos galimybę pasinaudojoti, asmenys (didžioji tokiaj asmenų dalis - vyresnio amžiaus buvę Ignalinos atominės elektrinės darbuotojai, turintys siaurą energetikos srities specializaciją), arba namų šeimininkės, auginančios vaikus. Iš esmės nemaža dalis ekonomiškai neaktyvų gyventojų būtų pasirengę grįžti į darbo rinką nepilnos darbo dienos ar darbo namuose salygomis, tačiau tokijų darbuotojų judumą nėra didelis. Galimą darbuotojų judumą taipogi riboja ir minėtosios priežastys, be to, miesto gyventojams dirbant kitose savivaldybėse ekonominė nauja pačiam miestui būtų mažesnė.			
Uždaviniiu sprendžiama problema: Didėjantis bedarbių ir išankstines senatvės pensijas gaunančių asmenų skaičius, susijęs su Ignalinos AE uždarymu (atleidžiami Ignalinos AE darbuotojai bei mažinamas Ignalinos AE paslaugas teikusių įmonių darbuotojų skaičius).			
Alternatyva 1	Alternatyva 2	Stiprybių, galimių išnaudojimo ar grėsmių sumažinimo būdai	Stiprybių, galimių išnaudojimo ar grėsmių sumažinimo būdai
3. TIKSLAS - Sudaryti palankias sąlygas naujų įmonių steigimui bei jų plėtrai, išskaitant savarankišką darbą, parentė lanksčiomis darbo sąlygomis.	Didinti Visagino smulkuijų ir vidutinių įmonių konkurencingumą.	Pritraukti investuotojus, suinteresuotus smulkiaus ir vidutinio verslo remimu Visagine.	Tikslu siekiama skatinti naujų įmonių steigimą bei darnią verslo plėtrą Visagine (mažinama 24 silpnybė).

Tikslu sprendžiama problema: Mažėjantis naujai steigiamų įvairių formų verslo įmonių skaičius.

Alternatyva 1	Alternatyva 2	Stiprybių, galimių išnaudojimo ar grėsmių sumažinimo būdai

<p>Uždavinys 3.1.</p> <p>Teikti ekonomiškai neaktyviems darbingo amžiaus gyventojams arba darbingiems gyventojams, kurių pajamos neviršija namų ūkio skurdo ribos, taip pat verslininkams, kurie yra pradėję vienos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje vykdysti ūkinę komercinę veiklą ne anksčiau kaip prieš 1 metus iki pradėjimo dalyvauti projekto veiklose bei tokų įmonių darbuotojams kompleksinę pagalbą verslo kūrimui (iskaitant savarankišką darbą pradedančius asmenis) ar pradedamo verslo plėtojimui.</p>	<p>Steigti verslo konsultavimo centrą.</p>	<p>Sukurti sistemą, kuri užtikrintų uždaromos Ignalinos AE atleidžiamų darbuotojų judumą bei galimybes išnaudoti jų kompetencijas kituose energetikos objektuose.</p>	<p>Šiuo uždaviniu siekiama kontroliuoti bei valdyti nedarbo ir naudojimosi galimybę gauti išankstingę senatvės pensijų problemą, kuriai kelia ankstesnis nei planuota Ignalinos AE uždarymas (19 silpnybė).</p>
---	--	---	---

Uždavinio pasirinkimo pagrindimas: Atsisakyta steigti verslo konsultavimo centrą, kadangi dali galimų tokio centro paslaugų jau galima gauti veikiančiam verslo inkubatoriuje arba teritorinės darbo biržos teikiamose paslaugose. Kadangi verslą steigti suinteresuotiemis gyventojams reikalinga specifinė pagalba ir konsultacijos, tačiau jos yra tik laikino pobūdžio (kol įmonė įsteigiamā ir pradeda veiklą), nėra tikslinga kurti nuolatinę struktūrą, o būtina rasti lankstų ir gyventojų poreikius atitinkančių sprendimą. Atsisakyta kurti sistemą Ignalinos AE atleidžiamų darbuotojų judumui užtikrinti, nes nemaža dalis atleidžiamų darbuotojų sunkiai prisitaikytų prie iš esmės pasikeitusių gyvenimo sąlygų ir sutikų keltis gyventi kitur, be to, dalis jų turi ribotus valstybinės plėtojimui.

Uždavinii sprendžiama problema: Menki gyventojų valstybinių kalbos išgūdžiai apsunkina galimybes naudotis Lietuvoje veikiančiomis verslo konsultavimo paslaugomis, o nuošali miesto geografinė padėtis tampa kliūtimi pritraukiant įvairių sričių verslo konsultavimo specialistus iš kitų Lietuvos miestų ar aukštojo mokslo įstaigų.

Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. veiklų pajėgumas įsitraukti į ekonomikos augimo ir inovacijų procesus

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m. orientuota į socialinių inovacijų kūrimą bei diegimą bendruomeninėje veikloje. Pagal plačiausiai naudojamą apibréžimą socialinės inovacijos aiškinamos kaip nauji socialinių poreikių tenkinimo būdai, galintys efektyviau nei viešosios intervencijos spręsti socialines problemas, įveikti socialinius iššūkius bei kuriantys naujus socialinių santykių, bendradarbiavimo modelius.

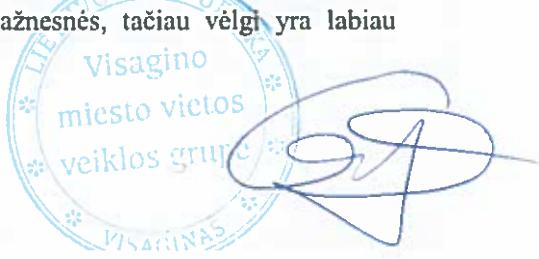
Kaip rodo Europos šalių praktika, socialinis verslas, vykdomas nevyriausybinių organizacijų (arba socialinės įmonės) ir orientuotas visų pirma į socialinių paslaugų teikimą bei jų kokybės gerinimą, o ne pelno siekimą (kai už suteiktas paslaugas gautas pelnas skiriamas visų pirma naujoms paslaugoms kurti), įgyvendina socialines inovacijas ir efektyviai sprendžia „minkštasių“ problemas. Europoje socialinio verslo sukuriama vertė ir suaušomos socialinėms problemoms spręsti naudojamos valstybių lėšos sudaro apie 10 proc. viso žemyno BVP. Lietuvoje socialinio verslo idėja yra ganėtinai nauja, tad neretai painiojama su socialinių įmonių veikla (socialinės įmonės – tai bendrovės, kurios gauna valstybės paramą, o už tai įdarbina neįgaluosius ar kitus socialiai pažeidžiamus asmenis).

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m. numato net keliais būdais remti socialinio verslo idėją bei socialinį verslą nusprendusias kurti naujas įmones – planuojama per nevyriausybinių organizacijų tinklaveiką teikti bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas (1.1 uždavinys), sudaryti palankias sąlygas neaktyvių žmonių užimtumui didinti (2.2. uždavinys), skatinti ekonomiškai neaktyvių (iš esmės – priešpensijinio amžiaus gyventojų, pasinaudojusių išankstinės pensijos galimybėmis), užimtumą (3.1. uždavinys) ir padėti šiai gyventojų grupei užsitikrinti papildomas pajamas.

Socialinio verslo modelis, tokios krypties verslo plėtros galimybės bei teikiama ES finansinių mechanizmų pagalba bus pristatoma ir įgyvendinant 3.1. uždavinį – tikslinėms grupėms teikiant kompleksinę pagalbą pradedant naują verslą, konsultuojant naujai įsteigtų įmonių vadovus bei darbuotojus, skleidžiant socialinio verslo idėjas jaunimo tarpe. Nors, kaip rodo praktika, socialinių inovacijų idėjos pasiteisinimui ar išbandymui reikalingi ne mažiau kaip 3 metai, Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. laikotarpis pakankamas, kad būtų galima pajusti įdiegtų inovacijų teikiamą naudą bei išbandyti naujų socialinių paslaugų teikimo modelį.

Socialiniai inkubatoriai bei nevyriausybinių organizacijų sudaromi socialiniai klasteriai šiuo metu Lietuvoje sutelkti daugiau miestuose ar apskričių centruose, todėl siekiant užtikrinti efektyvią tokį modelių veiklą būtinas jų perkėlimas į regionus bei panaudojimas socialiai atskirtų vietovių vystymo projektuose. Socialiniai klasteriai apibréžiami kaip teritoriniu pagrindu veikiančių tarpusavyje susijusių organizacijų tinklas, kuriame bent viena organizacija yra socialinių paslaugų teikėja. Šie klasteriai, kaip rodo Lietuvos ir užsienio šalių praktika, dažniausiai kuriami vaikų, senyvo amžiaus žmonių globos, mokymo ir ugdymo, psichinės ir fizinės sveikatos, pagalbos bedarbiams ar rizikos grupių asmenims srityse. Visagino miesto vienos plėtros strategijoje 2016-2022 m. didinti socialinių paslaugų prieinamumą skatinant nevyriausybinių organizacijų tinklaveiką (1.1. uždavinys) ir tikimasi, jog tai taps impulsu Visagino mieste atsirasti socialiniams inkubatoriui ar klasteriui.

Kitas inovatyvus Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. bruožas - siekis išnaudoti aktyvias meno srityje veikiančias organizacijas bei meno kolektyvus. Vakarų šalyse, ypač Didžiojoje Britanijoje ir Jungtinėse Amerikos Valstijose, jau beveik tris dešimtmečius bendruomenėmis paremti ir bendruomeniniai menai yra ne tik kultūros, bet ir socialinės politikos centre. Ir Lietuvoje dalyvavimo ar reliacine (santykių) estetika, bendradarbiavimu, bendruomenėmis paremtu meno (arba: socialiai angažuoto, intervencinio ar naujojo stiliaus viešojo meno) strategijos tampa vis dažnesnės, tačiau vėlgi yra labiau

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

koncentruotos didesniuose miestuose bei apskričių centruose, o mažesnių miestų bei socialiai atskirtų teritorijų patirtys šioje srityje dar yra pakankamai ribotos.

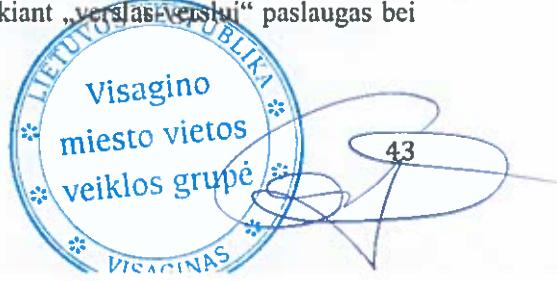
Dalyvavimo ar bendradarbiavimo su skirtingomis visuomenės grupėmis (etninėmis, religinėmis, seksualinėmis mažumomis, socialiai pažeidžiamomis grupėmis ir t.t.) strategijomis besiremiantys projektais vis dažniau užpildo galerijų, muziejų ir didžiųjų meno festivalių programas ir jau prieš keletą dešimtmečių tapo daugelio pasaulio valstybių kultūros politikos ašimi: meno projektais imti vertinti pirmiausia dėl reikšmės ir naudos, kurią jie teikia visuomenei. Daugelio Vakarų valstybių kultūros politikos gairėse, kultūros ir meno fondų programose menininkui suteikiamas aktyvaus visuomenės socialinės raidos procesų katalizatoriaus, galinčio stimuliuoti bendruomenės susidomėjimą ir pasididžiavimą savo istorija, vaidmuo. Meno ir bendruomenės bendradarbiavimas sudaro galimybę aktualizuoti neformalias erdves miesto pakraščiuose, darbininkų ir pramonės rajonuose, skatina menininkus ieškoti naujų bendradarbiavimo formų su bendruomenėmis ir įvairių sričių profesionalais. Vienu iš sėkmingų tokio bendradarbiavimo bei marginalių bendruomenės narių įtraukimo į meno veiklas pavyzdžių - Mary Jane Jacob kuruotas ir gausiai analizuotas renginys „Kultūra vyksme: naujas viešasis menas Čikagoje“ (Culture in Action: New Public Art in Chicago, 1993 m.), kuriamo projektu bendraautoriais tapo pažeidžiamų visuomenės grupių atstovai: vienišos mamos, fabrikų darbininkai, jaunimo grupuočių nariai ir pan.

Visaginas, kaip multikultūrinis miestas, kuriamo gyvena daugelio tautinių mažumų atstovai, yra vienas iš didžiausių potencialų vykdyti tokias veiklas turinčių miestų Lietuvoje. Ištvirtinės miesto, kaip potencialaus tautinių mažumų problemų šaltinio įvaizdis lemia bendruomenės saviizoliaciją ir atsiribojimą nuo aktyvaus gyvenimo šalies gyvenime. Stengiantis išsaugoti miesto unikalumą bei mažinti saviizoliaciją, Visagino miesto vienos plėtros strategijoje 2016-2022 m. numatyta teikti sociokultūrines paslaugas (1.2. uždavinys), į šias veiklas maksimaliai įtraukiant vienos meno kolektyvus bei pavienius menininkus. Tikimasi, jog įgyvendinant strategiją bus sukurtos naujos interaktyvios edukacinės pažintinės programos, padedančios atskleisti tautinių mažumų savitumą. Įgyvendinant minėtajį uždavinį bus kuriamas papildoma vertė bendruomenei per viešumo patirtis, atminties aktualizavimą, atsakomybės už viešą erdvę prisiėmimą.

Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. vienas iš prioritetų - siekis gerinti vietines gyventojų įsidarbinimo galimybes, plėtojant neformaliojo ugdymo veiklas bei kuriant ir įgyvendinant naujas praktinių darbo įgūdžių formavimo bei profesinio orientavimo formas. Numatytomis profesinio orientavimo paslaugomis bei priemonėmis, padedančiomis kurti praktinių darbo įgūdžių tobulinimo formas, siekiama padėti visiems asmenims neatsižvelgiant į jų amžių bei gyvenimo tarpsnį, ir ypač iš bendrojo lavinimo mokyklų „iškritusiems“ asmenims, jaunimui be profesinio pasirengimo bei asmenims, priskiriamiems prie socialiai pažeidžiamų grupių, pasirinkti ar keisti profesiją ir tapti atsakingiems už savo karjerą.

Siekiant aukščiau minėtujų tikslų, planuojama pasinaudoti visu spektru intervencijų ir darbo su kitais asmenimis bei per kitus asmenis (mokytojus, auklėtojus, tėvus, darbdavius ir kt.) metodų, todėl į veiklas planuojama įtraukti ne tik vidurinio bei profesinio rengimo mokyklas ir jų bendruomenę, bet ir verslo įmones. Tikimasi, jog profesinis orientavimas taps testiniu, daugiamatiui procesu, kuris prasideda mokyklose, tėsiams pereinamuoju į suaugusiuju gyvenimą ar jų darbo veiklą laikotarpiu ir yra pasiekiamas per visą suaugusiuju gyvenimą. Praktinių darbo įgūdžių formavimo bei profesinio orientavimo idėjos bei modeliai bus įgyvendinami per visuomenei atvirus centrus, atvirus karjeros planavimo renginius bei eksperimentines mokymo klases. Visos šios priemonės peržengia įprastas Teritorinių darbo biržos padalinį siūlomas profesinio orientavimo galimybes, todėl kuria naują, inovatyvų požiūrį į profesijos pasirinkimą įvairiais gyvenimo laikotarpiais, ir didina marginalių gyventojų grupių motyvaciją prisijungiti atsakomybę už savo profesinę veiklą bei realizuoti savo gebėjimus geriausiu ir priimtiniausiu būdu.

Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. 3.1. tikslas - kurti ir palaikyti verslo vertės kūrimo tinklus bei skatinti verslo įmonių (ypač - naujai įsteigtų) tinklaveiką, teikiant „verslo verslui“ paslaugas bei Visagino miesto vienos veiklos grupę

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

realizuojant mentorystės programas. Šiuolaikinis mentorystės modelis yra atėjęs iš Vakarų Europos šalių, kuris ypač sėkmingai buvo taikomas verslo srityje. Idėja, kai sukuriamos verslininkų poros: patyrusios, vadinamos mentorėmis (anglų kalboje *mentor*) ir pradedančios arba ketinančios pradeti verslą (anglų kalboje *mentee*), sistemingai susitinkančios, diskutuojančios ir sprendžiančios verslo įkūrimo ir įgyvendinimo klausimus – atvėrė sėkmės kelius daugeliui Suomijos verslininkų. Tai efektyviausias būdas užtikrinti stabilią, pelningą ir produktyvią įmonės veiklą net ir naujai įsteigtose įmonėse. Visame pasaulyje itin sparčiai populiarėjančios mentorystės programos diegiamos tokiose pažangiose kompanijose kaip Barclays, Coca Cola, The New York Times Corporation ir kt.

Remiantis atliktais organizacijų, įgyvendinusių mentorystės programas, tyrimais, per porą mentorystės programos įgyvendinimo metų skirtingų organizacijų programų dalyviai - mentoriai ir protežė - pasiekė 20 proc. geresnių rezultatų ir 23 proc. dažniau buvo paaukštinti nei tie darbuotojai, kuriems neteko dalyvauti organizacinės mentorystės programose (Forbes, 2011, How becoming a Mentor can boost your Career). Loyola Marymount universiteto Los Andžele (Kalifornija) vadybos profesorė Ellen A. Ensher teigia: „*Darbuotojai, kurie dalyvavo mentorystės programose, pasiekia geresnių rezultatų nei tie, kurie dirbo be mentorijų. Tai pagrįsta moksliniai tyrimai. Jie uždirba žymiai daugiau ir turi didesnį karjeros galimybių, todėl jaučia didesnį pasitenkinimą darbu*“.

Tikimasi, jog į mentorijų veiklas įtraukiamos ir marginalios gyventojų grupės paskatinis ir socialinės mentorystės tradicijas mieste. Tinkamai parinkti mentoriai gali padėti žmogui išspręsti problemas, nes veiksmingiausią postūmį keisti nusistovėjusį gyvenimą gali suteikti tas asmuo, kuris turėjo tokią pačią problemą ir ją pats sėkmingai išsprendė ir kuris sugeba parodyti savo ugdytinui, kur glūdi jo sėkmę. Socialinės mentorystės pasekmė – įsibarbinimas, savo verslo įkūrimas arba alternatyvi veikla: įsijungimas į visuomeninę veiklą, naujos specialybės įgijimas.

Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. pajėgumas įsitraukti į ekonomikos augimo procesą akivaizdus:

- Nevyriausybinių organizacijų teikiamos paslaugos taps svaria pagalba savivaldos socialinių paslaugų teikėjams bei mažins socialinėms reikmėms išleidžiamų valstybės biudžeto lėšų poreikį;
- Meno kolektyvų ir bendruomenės bendradarbiavimas padės mažinti socialinę Visagino m. gyventojų atskirtį ir palaikys miesto, kaip multikultūrinio unikumo, įvaizdį.
- Inovatyvi profesinio orientavimo sistema bei darbuotojų įgūdžių tobulinimui pritaikyta viešoji infrastruktūra padės mažinti bedarbių skaičių, ir skatins ekonomiškai neaktyvius gyventojus grįžti į darbo rinką;
- Verslo įmonių tinklaveika bei klasteriai didins Visagino įmonių vertę, tuo pačiu didindama įmonių galimybes įdarbinti didesnį skaičių gyventojų, augs Visagino įmonių sukuriama bendrojo vidaus produkto dalis;
- Suformuota verslo mentorystės kultūra ir tradicijos skatins naujų verslų atsiradimą, didins įmonių sukuriamą inovacijų skaičių.

IV. Gyvenamosios vietovės bendruomenės dalyvavimo, rengiant vienos plėtros strategiją, apibūdinimas

Visagino miesto vienos veiklos grupė

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

Vienas iš pagrindinių Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. rengėjų uždavinių - aktyviai dalyvauti rengiant 2015-2020 metų miesto VVG strategiją bei užtikrinti, kad parengta strategija atitinka gyventojų poreikius bei strategiją potencialiai galinčių įgyvendinti organizacijų galimybes.

Visagino miesto VVG atstovai dalyvavo visuose VRM organizuotuose strategijos rengimo mokymuose (2015-10-06 ir 2015-12-07), o mokymų metu gautą informaciją perdavė strategijos rengime dalyvaujančioms organizacijoms. Mokymų metu gauta informacija naudota konsultuojant gyventojus ir nevyriausybinių organizacijas bei verslo įmones formuluojant ir teikiant priešprojektinius siūlymus.

Viešinant strategijos rengimo eiga, informuojant gyventojus bei suinteresuotas ir dalyvaujančias rengiant strategiją organizacijas apie pasirinktas prioritetines strategijos kryptis, iškeltus tikslus, uždavinius bei pasirinktus veiksmus, kuriais bus įgyvendinta strategija bei siekiama užsibrėžtų tikslų, išnudotos visos viešinimo galimybės:

1. Visi su strategijos rengimu susiję dokumentai, informacija apie strategijos rengimo renginius bei jų rezultatai viešinti Visagino savivaldybės tinklapyje www.visaginas.lt;
2. Organizuotos 4 konsultacijos gyventojams ir organizacijoms apie strategijos tikslines grupes, finansuojamas veiklas bei finansavimo apimtį, stengiantis užtikrinti, kad gyventojų ir organizacijų teikiami pasiūlymai būtų struktūruoti ir atitiktų pagrindinius VRM nustatyti strategijos reikalavimus.
3. Informacija apie strategijos rengimo eiga bei kvietimai į bendrus renginius lietuvių ir rusų kalbomis publikuoti savaitraštyje „V každyj dom“ (skirtas Visagino gyventojams, nemokamai platinamas per pašto dėžutes visuose Visagino m. butuose) Savaitraštis leidžiamas 46.000 egzempliorių per mėnesį tiražu. Šiame savaitraštyje publikuoti 3 pranešimai.
4. Informacija apie strategijos rengimą viešinta Visagino internetinės žiniasklaidos portale web.tts.lt. Šis informacijos šaltinis turi daugiau nei 4500 prenumeratorių Visagine ir yra atviris visiems interneto vartotojams.
5. Parengti bei ištransliuoti 2 reportažai apie Visagino miesto VVG rengiamą strategiją bei gyventojų galimybes dalyvauti strategijos rengime per UAB "Sugardas" Visagino telelaidą, platinamą per TV. Reportažai „Dienos naujienų“ skiltyje transliuoti nuo 18.00 iki sekančios dienos 16.00 val. per 2 val. – po 7 kartus, lietuvių ir rusų kalbomis.
6. Organizuoti 4 vieši renginiai, kuriuose buvo kviečiami dalyvauti tiek Visagino gyventojai, tiek nevyriausybinių organizacijos, tiek ir verslo bei biudžetinės įstaigos. Renginiuose dalyvavo 149 asmenys.
7. Organizuoti 5 Visagino miesto VVG valdybos posėdžiai, kurių metu valdybos nariai teikė savo pastabas, siūlymus bei įžvalgas, reikalingas rengiant strategiją.
8. Parengti bei per UAB "Transteleservis" Visagino telelaidą ištransliuoti 4 reportažai rusų kalba apie Visagino miesto VVG rengiamą strategiją, asociacijos valdybos posėdžius bei juose priimtus sprendimus, susijusius su strategijos rengimus. Reportažuose pristatytos gyventojų, Visagino miesto nevyriausybinių organizacijų, verslo įmonių bei kitų institucijų galimybės dalyvauti strategijos rengime. Ši kabelinė televizija turi apie 2500 abonentų.

Visagino miesto vienos veiklos grupė

Visagino miesto vietas plėtros strategija 2016-2022 m.

9. Visagino mieste buvo pakabinti 3 plakatai A3 formato apie vietas strategijos rengimą: Parko g.7, Taikos pr.52 ir Taikos pr. 80A. Ten yra specialūs stovai gerai matomose Visagino vietose, kur nuolat pateikiama informacija gyventojams, plakatai matomi per stiklą.

Stengiantis užtikrinti kuo aktyvesnį gyventojų, nevyriausybinių organizacijų bei verslo įmonių dalyvavimą, visa su strategijos rengimu susijusi informacija buvo teikiama lietuvių ir rusų kalbomis. Gyventojams buvo sudaryta galimybė laisva forma teikti savo siūlymus lietuvių ar rusų kalbomis.

Viso strategijos rengimo metu Visagino miesto VVG valdybos nariai konsultavo strategijos rengime dalyvaujančias įmones ir organizacijas viešinimo renginių, asmeninių susitikimų metu, atsakė į klausimus elektroniniu paštu ir telefonu.

Prioritetų, tikslų, uždavinių formulavimas bei konkrečių strategijos įgyvendinimo veiksmų siūlymai buvo svarstomi Visagino m. VVG priklausančių nevyriausybinių organizacijų (tokius susitikimus organizavo 11 organizacijų, vienijančių ne mažiau kaip 240 narių), verslo įmonių (11 įmonių, kuriose dirba daugiau kaip 260 darbuotojų) susitikimuose.

Prieš patvirtinant Visagino m. VVG parengtą Visagino miesto vietas plėtros strategiją 2016-2022 m. vyko viešieji vietas plėtros strategijos projekto pristatymai, konsultuotasi su miesto VVG veiklos teritorijos gyventojais šiais būdais:

- ✓ 2015-09-29 vietas plėtros strategijos projekto pristatymas Visagino savivaldybės strateginio planavimo komisijai;
- ✓ 2015-12-18 kvietimas viesuomenei susipažinti su strategijos projektu laikraštyje „V každyj dom“ lietuvių ir rusų kalbomis ir tinklalapyje www.visaginas.lt lietuvių ir rusų kalbomis;
- ✓ Nuo 2015-12-19 strategijos projekto pristatymas interneto tinklalapyje www.visaginas.lt rusų ir lietuvių kalba;
- ✓ 2016-01-08 kvietimas dalyvauti susitikime strategijos pristatimui ir viešajam aptarimui 2016-01-15 laikraštyje „V každyj dom“ lietuvių ir rusų kalbomis ir tinklalapyje www.visaginas.lt lietuvių ir rusų kalbomis;
- ✓ 2016-01-14 telereportažai „Sugardas TV“lietuvių ir rusų kalbomis ir „Transteleservis TV“ rusų kalba;
- ✓ 2016-01-15 strategijos projekto pristatymas ir viešas aptarimas susitikime su Visagino gyventojais;
- ✓ 2016-01-19, 2016-01-20, 2016-01-25 vietas plėtros strategijos projekto pristatymas Visagino savivaldybės komisijų nariams.

Visagino miesto vietas veiklos grupė

Vietos plėtros strategijos rengimo etapai, gyventojų ištraukimo pobūdis ir viešinimo veiksmai

Strategijos rengimo etapas	Strategijos etapo laikas					Viešinimo veiksmai	Rezultatai
	Rugpjūtis	Rugsėjis	Spalis	Lapkritis	Gruodis		
Strategijos grafinio sudarymas ir darbo eigos nustatymas	x					VVG valdyba: Pristatyti pagrindiniai strategijos rengimo etapai, nustatytos bendros taisyklės bei darbų grafikas.	Straipsniai apie VVG veiklą ir strategiją Visagino laikraštyje „V kačių dom“ (lietuvių ir rusų kalbomis). Visagino savivaldybės tinklapyje www.visaginas.lt , Visagino interneto žiniasklaidos portale web.tts.lt.
Statistinės situacijos SSGG analizei rengimas ir apdorojimas, statistinių ižvalgų formulavimasis	x	x				VVG valdyba: Surinkti statistiniai duomenys, suformuotos užklausos Statistikos departamento bei kitoms statistinę informaciją valdančioms įstaigoms.	Parengtas Visagino miesto VVG teritorijos statistikos sayadas bei suformuluotos ižvalgos, reikalingos SSGG analizei atlikti.
SSGG analizė	x					VVG valdyba: SSGG analizės darbo grupių suformavimas, paskirstymas pagal terminus sričių bei darbo organizavimas.	Pries 2015-09-22 vykusią SSGG formulavimo sesiją - kvietimas dalyvauti SSGG ižvalgu formulavimo grupeje Visagino miesto laikraštyje „V kačių dom“ (lietuvių ir rusų kalbomis), Visagino savivaldybės tinklapyje www.visaginas.lt , Visagino interneto žiniasklaidos portale web.tts.lt.
							Po SSGG ižvalgų formulavimo renginio - vaizdo reportažai ir dalyvių interviu per UAB

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

Visagino miesto vietas veiklos grupė

Visagino miesto vietas plėtros strategija 2016-2022 m.

2022 m. viešas svarstymas			svarstymui ir surenka gyventojų vertinimus, papildymus bei pasiūlymus.
Konsultacijos telefonu su atsakingais Vidaus reikalų ministerijos darbuotojais rengiant Visagino miesto vietas plėtros strategijos 2016-2022 m.	x	Gyventojai ir organizacijų atstovai: ivertina strategiją bei teikia siūlymus jai tobulinti	VVG valdyba: gautos VRM pastabos, pagal kurias atliktos strategijos korekcijos ir reikalingi pakeitimai.
Visagino miesto vietas plėtros strategijos 2016-2022 m. koregovimas pagal gautas pastabas bei siūlymus	x	VVG valdyba: pagal gautus siūlymus koreguoja Visagino miesto vietas plėtros strategiją 2016-2022 m.	Parengta ir papildyta Visagino miesto vietas plėtros strategija 2016-2022 m.
Visagino miesto vietas plėtros strategijos 2016-2022 m. telkimas Visagino savivaldybei bei Regioninės plėtros departamento prie VRM Utenos skyriui	x	VVG valdyba: pagal gautus siūlymus koreguoja Visagino miesto vietas plėtros strategiją 2016-2022 m.	Parengta ir suderinta strategija iki 2016-02-15 patenkama Vidaus reikalų ministerijai.
Strategijos pagrįsiantys dokumentai prie VRM Utenos skyriaus pastabas.	x	VVG valdyba: pagal gautus siūlymus koreguoja Visagino mi. vietas plėtros strategiją 2016-2022 m., parengia strategijos pateikimui VRM reikalingus dokumentus bei teikia strategiją VRM.	

V. Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo veiksmų planas

1. TIKSLAS. Sukurti naujas, plėtoti esamas bei teiktai socialines ir sociokultūrines paslaugas socialinę atskirą patiriantių darbingo amžiaus Visagino miesto gyventojų socialinei atskirtai mažinti. Finansavimo porekis: Iki 174 064 EUR					
Užduaviniai	Veiksmai	Igyvendinimo pradžia*	Igyvendinimo pabaiga**	Veiksmo tikslinė grupė	Finansavimo porekis, EUR
1.1. Teikti socialines paslaugas socialinę atskirą patiriantiems darbingiemis gyventojams ar jų šeimos nariams, kurie dėl amžiaus, neįgalumo ar kitų pričesčių negali savarankiskai rūpintis asmeniniu gyvenimu ir pilnavertiškai dalyvauti visuomenės gyvenime.					
1.1.1. Teikti bendrašias ir specialiašias socialines paslaugas (asmeninės higienos ir pričiūros paslaugų organizavimo, pagalbos įnamus, psichosocialines pagalbos, socialinę išgūdžių ugdymo ir palaikymo ir kt.) socialinę atskirą patiriantiems darbingiemis gyventojams.	2018 m. vasaris	2021 m. birželis	Naudos gavėjai - socialinę atskirą patiriantys darbingi gyventojai ir jų šeimos nariai, neįgalieji, darbingi skurstantys gyventojai.	Iki 37032 EUR	
1.1.2. Sukurti ir igyvendinti socialinį išgūdžių tobulinimo programas tiksliniems gyventojoj grupėms, siekiant ugdyti bendravimo, namų ūkio tvarkymo, higienos, šeimos finansų valdymo, pozityvaus vaikų auklėjimo ir pan. gebėjimus.	2019 m. spalis	2020 m. rugpjūjis	Naudos gavėjai - socialinę atskirą patiriantys darbingi gyventojai ir jų šeimos nariai, neįgalieji, darbingi skurstantys gyventojai.	Iki 15 000 EUR	
1.1.3. Teikti informavimo ir tarpiniinkavimo paslaugas gaunant bendrašias ir specialiašias socialines paslaugas, sukuriant ir palaikant nevyriausybinių organizacijų, teikiančių tokias paslaugas, tinklaveika.	2020 m. spalis	2021 m. rugpjūjis	Naudos gavėjai - socialinę atskirą patiriantys darbingi gyventojai ir jų šeimos nariai, neįgalieji, darbingi skurstantys gyventojai.	Iki 15 000 EUR	
1.1.4. Organizuoti krizių įveikimo paslaugoms teikti savanorystės pagrindu veikiančias savipagalbos grupes, siekiant mažinti darbingų asmenų socialinę atskirtį.	2018 m. spalis	2020 m. rugpjūjis	Naudos gavėjai - socialinę atskirą patiriantys darbingi gyventojai ir jų šeimos nariai, neįgalieji, darbingi skurstantys gyventojai.	Iki 30 000 EUR	
1.2. Teikti sociokultūrines paslaugas socialinę atskirą patiriantiems darbingiemis asmenims didinant jų socialinę integraciją.					
1.2.1. Sukurti ir igyvendinti valstybinės kalbos išgūdžių tobulinimo programą, skirtą tikslinės grupės asmenims, kurie dėl nepakankamų valstybinės kalbos išgūdžių turi mažesnes bendravimo, asmenybės tobulinimo bei išdarbinimo galimybes ir	2018 m. kovas	2021 m. birželis	Naudos gavėjai - socialinę atskirą patiriantys darbingi gyventojai ir jų šeimos nariai, neįgalieji, darbingi skurstantys gyventojai.	Iki 41 032 EUR	

2021

	patiria socialinę izoliaciją.	2018 m. kovas	2020 m. gruodis	Naudos gavėjai - socialinę atskirtį patiriantys darbingi gyventojai ir jų šeimos narai, neįgalieji, darbingi skurstantys gyventojai, pabėgėliai.	Iki 36 000 EUR
2. TIKSLAS. Didinti Visagino m. gyventojų išdarbinimo galimybes išgyvendinant neformaliojo ugdymo, praktinių darbo įgūdžių tobulinimo bei profesinio orientavimo programas. Finansavimo poreikis: iki 178 542,81 EUR.					
Užduaviniai	Veiksmai	Igyvendinimo pradžia*	Igyvendinimo pabaiga**	Vieksmo tikslinė grupė	Finansavimo poreikis, EUR
2.1. Sudaryti palankias sąlygas neaktyviems darbingo amžiaus Visagino miesto gyventojams įgyti ir / ar tobulinti darbo rinkos poreikius	2.1.1. Suteikti iš/ arba tobulinti tikslinės profesinius išgūdžius, didinančius šios tikslinės grupės išdarbinimo galimybes.	2018 m. spalis	2020 m. gruodis	Naudos gavėjai - ekonominėkai neaktyvūs darbingi gyventojai.	Iki 100 542,81 EUR
	Visagino m. srityje (energetikos, daugiaabučių namų priežiūros, mažmeninės prekybos (taip pat ir internetu) bei telekomunikacijos sistemu bei vaizdo montavimo, redagavimo ir filmavimo srityse), sukuriant ir išgyvendinant pažangias neformaliojo ugdymo programas.	2019 m. vasaris		Naudos gavėjai - ekonominėkai neaktyvūs darbingi asmenys.	Iki 18 000 EUR
	2.1.2. Teikti neaktyviems darbingo amžiaus gyventojams mityrovimo ir profesinio orientavimo pastaugas, pasitelkiant veikiančio verslo įmonių tinklaveiką bei išnaudojant darbo įgūdžiams tobulinti skirtų erdviių teikiamas galimybes.	2020 m. vasaris		Naudos gavėjai - ekonominėkai neaktyvūs darbingi asmenys.	Iki 15 000 EUR
	2.1.3. Teikti informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ar kitas paslaugas apie išdarbinimo galimybes neaktyviems darbingo amžiaus gyventojams, siekiant padidinti šios tikslinės grupės išdarbinimo galimybes.	2020 m. vasaris			
2.2. Sudaryti palankias sąlygas ekonominėkai neaktyvūj darbingo amžiaus gyventojų užimtumui didinti, kuriant ir išgyvendinant ne pilnos darbo dienos ir darbo namuose skatinimo programas.					
	2.2.1. Teikti informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ar kitas paslaugas neaktyviems darbingiemis gyventojams išdarbinant ne pilną darbo dieną, sukuriant ir palaikant vienojo maitinimo įstaigų, siūlančių	2019 m. vasaris	2020 m. sausis	Naudos gavėjai - darbingi skurstantys gyventojai, ekonominėkai neaktyvūs asmenys.	Iki 15 000 EUR

Visagino miesto vietas plėtros strategija 2016-2022 m.

	ne pilnos darbo dienos darbą tikslinėms grupėms, bendradarbiavimo tinklai	2018 m. spalis	2019 m. rugpjūjis	Naudos gavėjai - darbingi skurstantys gyventojai, ekonomiškai neaktyvūs asmenys.	Iki 15 000 EUR
2.2.2. Organizuoti principu „Mamos mamos“ parentas vaikų priežiūros paslaugas, pasitelkiant neaktyvias mamas, auginančias mažamečius vaikus, bei skatinant jų užimtumą bei spartesnį grižimą į darbo rinką.					
2.2.3. Teikti informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo, motyvavimo ar kitas paslaugas ekonomiškai neaktyvioms mažamečius vaikus auginančioms mamos apie laikiną darbą namuose, sukuriant ir palaitant darbą namuose siūlančią įmonių tinklaveiką.	2020 m. sausis	2021 m. vasaris		Naudos gavėjai - darbingi skurstantys gyventojai, ekonomiškai neaktyvūs asmenys.	Iki 15 000 EUR
3. Sudaryti palankias sąlygas naujų įmonių steigimui bei jų plėtrai, išskaitant savarankišką darbą, parentų lanksčiomis darbo sąlygomis.					
Finansavimo poreikis: Iki 55 000 EUR	Uždavininkai	Igyvendinimo pradžia*	Igyvendinimo pabaiga**	Veiksmo tikslinės grupės	Finansavimo poreikis, EUR
3.1. Teikti neaktyviems darbingo amžiaus gyventojams arba darbingiemis gyventojams, kurių pajamos neviršija namų ūkio skurdo ribos, taip pat verslininkams, kurie yra pradėję vienos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje vykdysti ūkinę komercinę veiklą ne anksčiau kaip prieš 1 metus iki pradėjimo dalyvauti projekto veiklose bei tokiaj įmonijų darbuotojams kompleksinę pagalbą verslo kūrimui (išskaitant savarankišką darbą pradedančius asmenis) ar pradedamuo verslo plėtojimui.	2018 m. kovas	2019 m. vasaris		Naudos gavėjai - darbingi skurstantys gyventojai, neaktyvūs asmenys, naujai įkurtos įmonės.	Iki 15 000 EUR
3.1.1. Teikti tikslinės grupės atstovams konsultavimo pastaugas verslo kūrimo ir plėtros klausimais.	2018 m. spalis	2019 m. rugpjūjis		Naudos gavėjai - verslininkai, kurie yra pradėję vienos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje vykdysti ūkinę komercinę veiklą ne anksčiau kaip prieš 1 metus iki pradėjimo dalyvauti projekto veiklose..	Iki 25 000 EUR
3.1.2. Teikti „verslas-verslui“ paslaugas tikslinės grupės atstovams turizmo, energetikos, smulkaus ir vidutinio verslo bei kultūros ir meno srityse, pasitelkiant tinklaveiką bei mentorys.					
3.1.3. Teikti pagalbą surandant tiekėjus ar klientus jauno verslo atstovų sukurtiems produktams realizuoti, siekiant didinti šios tikslinės grupės verslumą ir užimtumą.	2020 m. rugpjūtis	2021 m. rugpjūjis		Naudos gavėjai - darbingi skurstantys gyventojai, neaktyvūs asmenys.	Iki 15 000 EUR

* - Veiksmo įgyvendinimo pradžia laikoma veiksmų įgyvendinimo projekto finansavimo sutarties pasirašymo data;

** - Veiksmo įgyvendinimo pabaiga laikoma veiksmų įgyvendinimo projekto finansavimo sutarties pasirašymo data;

** - Veiksmo įgyvendinimo pabaiga laikomas projekto galutinės ataskaitos patvirtinimas.

Visus veiksmus įgyvendinančios įmonės, institucijos ar organizacijos atrenkamos atviro konkurso būdu.

Aktyvus bendradarbiavimas su Zarasų VVG numatytas įgyvendinant 1.2 uždavinį („Teikti sociokultūrines paslaugas socialinę atskirti patiriantiems darbuotojams, kurių pajamos didinant jų socialinę integraciją“) ir 3.1 uždavinį („Teikti ekonomiškai neaktyviems darbuotojams arba darbuotojams gyventojams, kurių pajamos neviršija namų ūkio skurdo ribos, taip pat verslininkams, kurie yra pradėję vietas plėtros įgyvendinimo teritorijoje vykdant ūkinę komercinę veiklą ne anksčiau kaip pries vienerius metus iki pradėjimo dalyvauti projekto veiklose bei tokiu įmonių darbuotojams kompleksinę pagalbą pradedant nuosavą verslą (iskaitant savarankišką darbą pradedančius asmenis) ar jį plėtojant“).

Bendrasis Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. įgyvendinimo planas

El. Nr.	Plėtros strategijos įgyvendinimas	2016 m.				2017 m.				2018 m.				2019 m.				2020 m.				2021 m.			
		I	II	III	IV																				
1	Paruošiamasis etapas																								
1.1.	Visagino miesto plėtros projektinių pasiūlymų atrankos kriterijų ir vidaus tvarkos aprašo nustatymas ir suderinimas su VRM																								
1.2.	Strategijos įgyvendinimą administruojančių asmenų atranka ir įdarbinimas																								
1.3.	Visagino miesto plėtros projektinių pasiūlymų paraškų vertinimo, vertinimo ataskaitų rengimo ir teikimo Visagino miesto VVG valdybai vidutus tvarkos nustatymas.																								
2	Vietos projektų inicijavimas ir vertinimas																								
2.1.	Kvietimų teikti vietos projektų paraškų dokumentacijos rengimas ir suderinimas su VRM																								
2.2.	Kvietimų teikti vietos projektų paraškų skelbimas																								

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

	Pareiškėjų ir projektų vykdymo mokymas ir konsultavimas								
2.2.	Vietos projektų vertinimas, projektų atranka bei paramos sumos nustatymas, prioritetu suteikimas								
2.3.	Visagino miesto plėtros projektų sarašų (siūlomų finansuoti ir rezervinių) sudarymas bei ketimas								
2.4.	Vietos projektų vykdymo sutarčių sudarymas (VRM)								
2.5.	Vietos projektų įgyvendinimo kontrolė								
3	Strategijos įgyvendinimo stebėsenai								
4	Strategijos įgyvendinimo vertinimas								
5	Strategijos keitimasis (galimybė) vertinimas								
6	Strategijos keitimasis (galimybė)								
7	Visagino miesto VVG darbuotojų, valdymo organų atstovų kompetencijų stiprinimas								
8	Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo metinės ir galutinės atauskaitų rengimas ir pateikimas VRM								
9	Strategijos įgyvendinimo viešinimas								
9.1.	Metinės ataskaitos pristatymas gyventojams								
9.2.	Informacijos skelbimas interneto puslapyje www.visaginas.lt								
9.3.	Informacijos skelbimas laikraštyje "V každy dom"								
10	Strategijos įgyvendinimo administravimas								

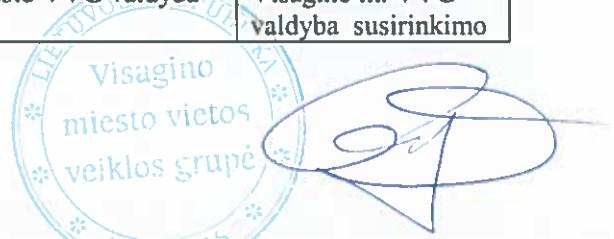
VI. Vietos plėtros strategijos valdymo ir stebėsenos tvarka

Už Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. rengimą, strategijos įgyvendinimą bei veiklų koordinavimą ir stebėseną yra atsakinga Visagino miesto VVG, kuri administruoja strategiją, apibrėžia ir nustato nediskriminuojančius ir skaidrius Visagino miesto vienos plėtros strategijai 2016-2022 m. įgyvendinti reikalingų projektų atrankos kriterijus bei atrankos procedūras. Visagino m. vienos veiklos grupė taipogi atrenka projektus, sudaro prioritetinių bei rezervinių finansuojamų projektų sąrašus, kuriuos teikia Vidaus reikalų ministerijai tvirtinti, bei tvirtina projektų paramos sumas. Siekdama užtikrinti projektų atrankos skaidrumą bei kuo didesnį vienos gyventojų, nevyriausybinių organizacijų bei verslo atstovų, taip pat kitų suinteresuotų dalyvauti įgyvendinant Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. veiksmus organizacijų dalyvavimą, Visagino m. VVG skelbia ir viešiną kvietimus teikti vienos plėtros projektinius pasiūlymus. Pradėjus Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. įgyvendinimą, Visagino m. VVG yra atsakinga už metinės ir galutinės ataskaitos rengimą bei savalaikį ir tinkamą pateikimą VRM, taip pat užtikrina ir kontroliuoja vienos plėtros strategijos bei projektų įgyvendinimo vykdymą.

Stengiantis garantuoti, jog visos Visagino VVG kompetencijai priskirtos strategijos įgyvendinimo veiklos bei funkcijos būtų vykdomos maksimaliai sklandžiai, skaidriai ir racionaliai ekonominiu požiūriu, atskiros funkcijos priskirtos atitinkamieems atsakingiems Visagino m. VVG valdymo organams, kurių atsakomybės apibrėžtos žemiau pateiktoje lentelėje (Žr. Skyrių „Atsakingi Visagino miesto VVG organai“).

Atsakingi Visagino miesto VVG organai

Eil. Nr.	Veiksmo pavadinimas	Vykdytojas	Atsakingas Visagino m. VVG organas arba asmuo
1.	Visagino miesto plėtros projektinių pasiūlymų atrankos kriterijų nustatymas	Strategijos įgyvendinimo darbo grupė	Visagino miesto VVG valdyba visuotinio susirinkimo sprendimu
2.	Visagino m. vienos plėtros projektinių pasiūlymų paraiškų vertinimo, vertinimo ataskaitų rengimo ir teikimo Visagino m. VVG valdybai vidaus tvarkos nustatymas.	Strategijos įgyvendinimo darbo grupė	Visagino miesto VVG valdyba
3.	Kvietimo teikti vienos plėtros projektinius pasiūlymus atrankai parengimas ir paskelbimas lietuvių ir rusų kalbomis interneto tinklapyje www.visaginas.lt ir www.tts.lt , bei Visagino laikraštyje „V každyj dom“	Strategijos vadovas	Visagino miesto VVG valdyba
4.	Visagino m. plėtros rengėjų ir vykdytojų gebėjimų, reikalingų rengti ir administruoti vienos plėtros projektus, stiprinimas (pareiškėjų ir projektų vykdytojų mokymas, konsultavimas)	Strategijos įgyvendinimo darbo grupė	Strategijos vadovas
5	Visagino miesto plėtros projektų priėmimas	Administratorius	Strategijos vadovas
6	Visagino miesto plėtros projektų tikslinimas	Vertintojų komitetas	Visagino m. VVG paskirtas vertintojų komitetas
7	Visagino miesto plėtros projektų vertinimas ir vertinimo ataskaitų rengimas.	Vertintojų komitetas	Visagino m. VVG paskirtas vertintojų komitetas
8.	Visagino miesto plėtros projektų atranka bei paramos sumos nustatymas	Visagino miesto VVG valdyba	Visagino m. VVG valdyba susirinkimo

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

			sprendimu
9.	Prioriteto suteikimas vienos plėtros projektams pagal bendro finansavimo indėlio dydį į vienos plėtros strategiją	Visagino miesto VVG valdyba	Visagino miesto VVG valdyba
10.	Visagino miesto plėtros projektų sąrašų (siūlomų finansuoti projektų ir rezervinių) sudarymas bei keitimas	Visagino miesto VVG valdyba	Visagino miesto VVG valdyba
11.	Strategijos įgyvendinimo stebėsenai pagal nustatytą tvarką	Stebėsenos komisija	Visagino m. VVG valdyba susirinkimo sprendimu
12.	Vienos projektų patikrų organizavimas	Asmuo, atsakingas už vienos plėtros strategijos priežiūrą	Asmuo, atsakingas už vienos plėtros strategijos priežiūrą
13.	Strategijos įgyvendinimo vertinimas	Visagino miesto VVG valdyba	Visagino m. VVG visuotinis susirinkimas
14.	Visagino miesto vienos strategijos keitimas	Strategijos įgyvendinimo darbo grupė	Visagino m. VVG visuotinis susirinkimas
15.	Visagino miesto VVG darbuotojų, valdybos narių kompetencijų stiprinimas	Visagino m. VVG strategijos vadovas	Visagino m. VVG valdybos pirmininkas
16.	Visagino miesto bendruomenės (įskaitant Visagino m. plėtros projektų rengėjus ir vykdytojus) informavimas (Visagino m. VVG sprendimų, vienos plėtros projektų atrankos kriterijų, vienos plėtros projektų atrankos procedūrų ir įgyvendinamų vienos plėtros projektų viešinimas).	Administratorius	Visagino m. VVG strategijos vadovas
17.	Visagino miesto plėtros strategijos įgyvendinimo koordinavimas	Visagino miesto VVG valdyba	Visagino m. VVG valdyba susirinkimo sprendimu
18.	Visagino m. plėtros strategijos administruavimas	Visagino m. VVG strategijos vadovas, Vienos plėtros strategijos finansininkas, Administratorius	Visagino m. VVG strategijos vadovas
19.	Komunikavimas su Zarasų rajono VVG	Visagino m. VVG valdybos pirmininkas	Visagino m. VVG strategijos vadovas
20.	Duomenų apie pasiektą stebėsenos rodiklio reikšmę registravimas bei apskaičiavimas	Asmuo, atsakingas už vienos plėtros strategijos priežiūrą	Visagino m. VVG strategijos vadovas
21.	Vienos plėtros strategijos įgyvendinimo metinės ir galutinės ataskaitų rengimas	Visagino m. VVG strategijos vadovas Vienos plėtros strategijos finansininkas Asmuo, atsakingas už vienos plėtros strategijos priežiūrą	Visagino m. VVG strategijos vadovas
22.	Vienos plėtros strategijos įgyvendinimo metinės ir galutinės ataskaitų pateikimas	Visagino m. VVG strategijos vadovas	Visagino m. VVG strategijos vadovas
23.	Metinės ataskaitos rengimas ir pristatymas gyventojams	Strategijos vadovas	Visagino miesto VVG valdyba

Visagino miesto vienos veiklos grupė

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

Atsižvelgiant į aukščiau pateiktas kai kuriems Visagino m. VVG darbuotojams priskirtas veiklas bei atsakomybes įgyvendinant Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m., žemaiu pateikiamos šių atsakingų asmenų atliekamos funkcijos bei apibrėžiami tokiems darbuotojams keliami kompetencijos reikalavimai.

Pareigybė	Funkcijos ir kompetencija
Strategijos vadovas	<ul style="list-style-type: none"> - koordinuoja, kontroliuoja, vykdo strategijos įgyvendinimą, užtikrina savalaikį strategijos įgyvendinimą pagal veiklos planą; - rengia metinę ataskaitą gyventojams; - nuolat prižiūri visus projekto įgyvendinimo aspektus, teikia informaciją tarybai apie numatomas arba esamas problemas rengiant ir įgyvendinant vienos projektus; - bendrauja su vienos projektų pareiškėjais, informuoja, teikia metodinę pagalbą; - kontroliuoja vienos projektų įgyvendinimą; - užtikrina terminų laikymąsi strategijos įgyvendinimo laikotarpiu, laiku teikiamų dokumentų ir duomenų teisingumą; - užtikrina tinkamą strategijos įgyvendinimo ataskaitų parengimą; - užtikrina tinkamą strategijos įgyvendinimo dokumentų parengimą, registravimą, vykdymą, kontrolę; - organizuoja ir vykdo prekių, paslaugų ir darbų viešųjų pirkimų procedūras; - palaiko glaudžius ryšius su LR VRM, ESFA, Visagino m. savivalda, bendruomenėmis, verslininkais, rēmėjais ir kitomis organizacijomis, dalinasi informacija, patirtimi sprendžiant strategijos įgyvendinimo klausimus; - sprendžia iškilusius strategijos įgyvendinimo juridinius klausimus; - kelia kvalifikaciją, gilina žinias, reikalingas tinkamai atlikti strategijos vadovo darbą; - formuluoja užduotis ir pavedimus pavaldieiams asmenims, ruošia ir pasirašo įsakymus; - ruošia medžiagą Vietos veiklos grupės visuotiniams ir tarybos susirinkimams, vykdo miesto VVG pirmininko įsakymus, tarybos raštiškus pavedimus; - nagrinėja organizacijų ir kitų asmenų prašymus, pareiškimus, siūlymus, skundus ir savo kompetencijos ribose nustatyta tvarka teikia atskymus. <p>Reikalingas išsilavinimas ir kompetencija: Turėti aukštajį išsilavinimą ir ne mažesnę nei 3 m. darbo patirtį projektų valdymo srityje.</p>
Strategijos buhalteris arba finansininkas	<ul style="list-style-type: none"> - laikydamas buhalterinės apskaitos taisyklį ir instrukciją, organizuoja finansinę – buhalterinę apskaitą, užtikrina finansinių – ūkinį operacijų teisėtumo, organizacijos lėšų naudojimo įstatymų nustatyta tvarka ir tinkamo dokumentų įforminimo kontrolę; - laiku ir kokybiškai parengia ir pateikia finansines ataskaitas reikiamais instancijoms; - taiko apskaitos ir skaičiavimo darbų kompiuterizavimo šiuolaikines priemones, tobulesnes buhalterinės apskaitos formas bei metodus; - rengia ir teikia informacinię, konsultacinię ir metodinę pagalbą vienos projektų rengėjams finansiniais klausimais; - atlieka viešuosius pirkimus, susijusius su administravimo išlaidomis ir rengia kontraktus ir sutartis; - rengia finansines ataskaitas ir kitus atskaitomybės dokumentus pagal ESFA reikalavimus; - rengia projektų biudžetus, ruošia mokėjimų prašymus ESFA, rengia informaciją projekto vadovui apie projekto biudžeto vykdymą; - rengia Visagino miesto vienos strategijos įgyvendinimo paramos sutarties pakeitimus; - dalyvauja materialinių vertybių inventorizacijų darbe; - rengia dokumentus darbuotojų priėmimui ir atleidimui iš darbo, pildo darbo apskaitos žiniaraščius, teisingai ir laiku apskaičiuoja ir išmoka darbuotojams darbo užmokestį. <p>Reikalingas išsilavinimas ir kompetencija: Turėti ne mažesnę negu 3 m. darbo patirtį buhalterinės apskaitos tvarkymo ir (arba) finanšų valdymo srityje.</p>
Administratorius	<ul style="list-style-type: none"> - vykdo strategijos įgyvendinimą;

Visagino miesto vienos veiklos grupė

Visagino miesto vietas plėtros strategija 2016-2022 m.

	<ul style="list-style-type: none"> - rengia įvairių vidaus teisės aktų bei tvarkos dokumentų projektus; - registruoja vietas projektų paraiškas, pildo vietas projektų paraiškų registracijos žurnalą; - rengia medžiagą ir informaciją valdybos posėdžiams; - teikia informacinię, konsultacinię ir metodinę pagalbą vietas projektų pareiškėjams; - organizuoja ir vykdo procedūras, susijusias su Visagino miesto bendruomenės (įskaitant Visagino miesto plėtros projektų rengėjus ir vykdytojus) informavimu apie strategijos įgyvendinimo eigą ir rezultatus lietuvių ir rusų kalbomis; - rengia pranešimus visuomenei apie miesto VVG vykdomą veiklą ir VPS įgyvendinimą, iniciatyvas ir jų poveikį gyventojams; - organizuoja ir rengia viešinamasių konferencijas, miesto VVG veiklos pristatymus: sudegina renginių dalyviams tinkamą laiką, parengia scenarijų ir darbotvarkę, ją išplatina renginio dalyviams; - laiku teikia išsamią informaciją žiniasklaidai; - atsako į suinteresuotų asmenų ir organizacijų klausimus apie miesto VVG vykdomą veiklą ir strategijos įgyvendinimą; - tvarko Visagino miesto VVG gaunamus ir siunčiamus dokumentus pagal raštvedybos reikalavimus; - pildo vietas projektų patikrų ataskaitas; - pildo vietas projektų (metinių, galutinių ir užbaigtų) vertinimo ataskaitas; - pagal strategijos vadovo užduotis verčia dokumentus iš arba į rusų kalbą. <p>Reikalingas išsilavinimas ir kompetencija: Turėti aukštajį išsilavinimą ir ne mažesnę negu 3 m. darbo patirtį projektų valdymo srityje; rusų kalbos mokėjimas.</p>
Asmuo, atsakingas už vietas plėtros strategijos priežiūrą	<ul style="list-style-type: none"> - duomenų apie pasiekta stebėsenos rodiklio reikšmę registravimas bei apskaičiavimas; - projekto įgyvendinimo tikrinimas projekto vykdymo vietoje; - dalyvauja rengiant vietas plėtros strategijos įgyvendinimo metinę ir galutinę ataskaitą. <p>Reikalingas išsilavinimas ir kompetencija: Turėti aukštajį išsilavinimą ir ne mažesnę negu 2 m. darbo patirtį projektų vykdymo srityje; rusų kalbos mokėjimas.</p>
Strategijos įgyvendinimo darbo grupė	<ul style="list-style-type: none"> - rengia Visagino miesto plėtros projektinių pasiūlymų atrankos kriterijų aprašą, kvietimo bei paraiškos formas; - rengia Visagino miesto plėtros projektinių pasiūlymų paraiškų vertinimo, vertinimo ataskaitų rengimo ir teikimo Visagino miesto VVG valdybai vidaus tvarką ir daro jo aprašą; - dalyvauja pareiškėjų ir projektų vykdytojų mokyme. <p>Reikalavimai: Darbo grupę sudaro ne mažiau kaip 3 asmenys, išlaikant proporcinguo principą tarp verslo ir nevyriausybinių organizacijų atstovų bei lyčių. Darbo grupės pirmininkas privalo Būti Visagino m. VVG valdybos narys, o vienas iš grupės narių - strategiją renges konsultantas.</p>
Vertintojų komitetas	<ul style="list-style-type: none"> - pagal poreikių tikslina Visagino miesto plėtros projektus bei su jais susijusią informaciją; - vertina Visagino miesto plėtros projektų paraiškas; - rengia projektų vertinimo ataskaitas pagal iš anksto nustatytus projektų vertinimo kriterijus; - pristato vertinimo rezultatus Visagino miesto VVG valdybai. <p>Reikalavimai: Vertintojų komitetą suformuoja Visagino m. VVG. Komitetas sudaromas iš 5 ekspertų, iš kurių vienas - strategijos administratorius. Vertintojų komiteto nariais negali būti Visagino m. VVG valdybos nariai. Visi komiteto nariai privalo turėti aukštajį išsilavinimą ir ne mažesnę negu 3 m. darbo patirtį projektų valdymo srityje.</p>
Stebėsenos komisija	<ul style="list-style-type: none"> - stebi strategijos įgyvendinimo eigą ir informuoja apie padaryta pažangą bei nukrypimus nuo plano;

Visagino miesto vietas veiklos grupė

	- teikia siūlymus strategijos įgyvendinimui tobulinti; - turi teisę susipažinti su vienos projektų vykdytojų ataskaitomis, peržiūrėti parengtas strategijos įgyvendinimo ataskaitas bei gauti kitą informaciją, susijusią su strategijos įgyvendinimu.

Reikalavimai: Komisiją sudaro 3 Visagino miesto VVG nariai, išlaikant proporcinguo principą tarp verslo ir nevyriausybinių bei jaunimo organizacijų atstovų ir lyčių. Komisijos pirmininkas – valdybos narys.

Projektų atrankos kriterijai

Vienos plėtros projektinius pasiūlymus vertina Visagino miesto VVG valdybos paskirtas Vertintojų komitetas. Jis rengia ir Visagino miesto VVG valdymai teikia vienos plėtros projektinių pasiūlymų vertinimo ataskaitas. Pateikti vienos plėtros projektiniai pasiūlymai vertinami pagal projektų vykdytojams nustatytus reikalavimus ir atrankos kriterijus. Prieš atlikdamas vertinimą ir siekdamas nesukelti interesų konflikto, kiekvienas vertintojų komiteto narys turi patvirtinti savo konfidencialumą ir nešališkumą pasirašydamas konfidencialumo ir nešališkumo deklaraciją, kuria įspareigoja būti nešališkas ir laikytis konfidencialumo.

Vienos plėtros projektinių pasiūlymų vertinimo metu Vertintojų komitetas gali atlikti vienos plėtros projekto patikrą vietoje.

Paraiškų vertinimo procesą sudarys 2 etapai: 1. administracinės atitikties vertinimas; 2. naudos ir kokybės vertinimas.

Atliekant administracinės atitikties vertinimą bus tikrinama, ar kiekvienas pateiktas projektas:

- atitinka projekto paraiškos pildymo reikalavimus;
- pateikiant vienos plėtros projektą kartu pateikti ir visi reikalingi papildomi dokumentai.
- atitinka projekto paraiškos pateikimo leistinu būdus ir terminus.

Administracinės atitikties vertinimo metu vertintojų komitetas patikrina, ar vienos plėtros projektinio pasiūlymo visi laukai užpildyti, ar pridėti visi pasiūlymo formoje nurodyti dokumentai.

Vienos projekto paraiškos vertintojų komitetui nustačius, kad projekto paraiška netinkamai užpildyta arba su ja pateikti ne visi specialiosiose taisyklėse pareiškėjams nurodyti dokumentai, pareiškėjui siunčiamas arba įteikiamas raštas, kuriame prašoma per nustatyta terminą pateikti trūkstamą informaciją arba/ir dokumentus. Per nustatyta terminą nepateikus ar pateikus ne visus prašomus dokumentus arba/ir informaciją, pareiškėjui raštu siunčiamas pranešimas apie priimtą sprendimą atmesti projekto paraišką, nurodant atmetimo priežastis.

Jeigu paraiška atitinka visus administracinės atitikties reikalavimus, ji teikiama kitam vertinimo etapui - atliekamas paraiškos naudos ir kokybės vertinimas.

Nustatyti šie projektinių pasiūlymų naudos ir kokybės vertinimo kriterijai:

- Atitiktis Visagino miesto vienos plėtros strategijos tikslams, uždaviniams, veiksmams.
- Užtikrintas projekto įgyvendinamas Visagino miesto teritorijoje;

Visagino miesto vienos veiklos grupė

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

- Projektu siekiama aiškių ir realių kiekybinių ir kokybinių uždavinių, atitinkančių konkrečiam projektui keliamus stebėsenos rodiklių reikalavimus;
- Atliktis projektų finansavimo sąlygų aprašui;
- Projekto pareiškėjas ir partneris (-iai) yra pajęgūs įgyvendinti projektą ir atitinka jam (jiems) keliamus reikalavimus;
- Projekto veiksmų pagrįstumas, išdėstymas laike, atsakomybės už projekto įgyvendinimą bei rezultatų pasiekimą paskirstymas;
- Projekto išlaidų kofinansavimo šaltinių aiškumas ir pagrįstumas bei užtikrinimas, kad projekto finansavimo atveju projektą įgyvendinanti institucija bus pajęgi užtikrinti pakankamą projekto finansavimą;
- Projekto naudos ir rezultatų pagrįstumas:
  - vienos plėtros projektų prisiadėjimo prie vienos plėtros strategijoje numatyti rodiklių pasiekimo pagrįstumas;
  - ar projekto nauda atitinka sąnaudas, kurių reikia planuojamams projekto rezultatams pasiekti;
- Pagrindimas, kaip bus užtikrintas projekto tēstinumas;
- Pagrindimas, kad projektas, be jam įgyvendinti skirtų lėšų, negalėtų būti įgyvendintas tokios pat apimties, per tokį pat laikotarpį ir tokios pat kokybės;
- Projektiniame pasiūlyme numatytos tinkamos finansuoti projekto išlaidos nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų nacionalinių programų ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų.
- Pagrindimas, kad projekto rezultatai bus prieinami Visagino bendruomenei;
- Pagrindimas, kad, įgyvendinus projektą, galutiniai naudos gavėjai bus vienos plėtros strategijos dalyje „Viegos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija ir gyventojų, kuriems taikoma vienos plėtros strategija, apibrėžtis“ nurodyti gyventojai.

Atliekant projektinių pasiūlymų naudos ir kokybės vertinimą, bus taikoma dviejų tipų vertinimo sistema: bus vertinamas dalies kriterijų atitikimas reikalavimams (vertinimo metu netaikoma balų sistema), o kitoje dalyje nustatyti kriterijai bus vertinami balais.

Ne balų vertinimo kriterijai yra šie:

Kriterijus	Vertinimas
Ar projektas įgyvendinamas Visagino miesto teritorijoje?	Taip / Ne
Ar projektinis pasiūlymas atitinka Visagino miesto vienos plėtros strategijos tikslus, uždavinius, veiksmus?	Taip / Ne
Ar projektiniame pasiūlyme numatytos tinkamos finansuoti projekto išlaidos nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų nacionalinių programų ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų?	Taip / Ne
Ar projekto pareiškėjas ir partneris (-iai) yra pajęgūs įgyvendinti projektą ir atitinka jam (jiems) keliamus reikalavimus?	Taip / Ne
Ar projektinis pasiūlymas atitinka projektų finansavimo sąlygų aprašo reikalavimus?	Taip / Ne
Ar projekto išlaidų kofinansavimo šaltiniai aiškiai nustatyti ir užtikrinti?	Taip / Ne

Visagino miesto vienos veiklos grupė

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

Nustacių, jog pateiktieji projektiniai pasiūlymai atitinka aukščiau nurodytus reikalavimus, toliau atliekamas jų vertinimas balais. Balais vertinami kriterijai yra šie:

- Projektu siekiama aiškių ir realių kiekybinių ir kokybinių uždavinių;
- Projekto veiksmai pagrįsti, tinkamai išdėstyti laike, nustatytos projektą įgyvendinančių asmenų ar organizacijų atsakomybės už projekto įgyvendinimą;
- Projekto nauda ir rezultatai pagrįsti:
  - vienos plėtros projektai prisideda prie vienos plėtros strategijoje numatytių rodiklių pasiekimo;
  - projekto nauda atitinka sąnaudas, kurių reikia planuojamiems projekto rezultatams pasiekti.
- Užtikrintas projekto tēstinumas;
  - Pagrīsta, kad projektas be jam įgyvendinti skirtų lėšų negalėtų būti įgyvendintas tokios pat apimties, per tokį pat laikotarpijį ir tokios pat kokybės;
  - Pagrīsta, kad projekto rezultatai bus prieinami Visagino miesto bendruomenei, o įgyvendinus projektą galutiniai naudos gavėjai bus vienos plėtros strategijos dalyje „Viešosios plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija ir gyventojų, kuriems taikoma vienos plėtros strategija, apibrėžtis“ nurodyti gyventojai.

Naudos ir kokybės vertinimą vertintojų komitetas atlieka pagal vertinimo ir atrankos vidaus tvarkos aprašą. Viešosios tvarkos aprašas nustato vienos plėtros projektinių pasiūlymų parašą vertinimo, vertinimo ataskaitų rengimo ir teikimo miesto VVG valdymo organui vidaus tvarką. Naudos ir kokybės vertinimo procedūros užtikrins, kad finansavimas bus skiriamas geriausiai suplanuotiems projektams, kuriuose lėšos planuoamos panaudoti efektyviai ir kurie bus prieinami Visagino bendruomenei ir duos apčiuopiamą naudą tikslinių grupių atstovams, kaip numatyta rengiant Visagino miesto vienos plėtros strategiją 2016-2022 m.

Prieš skelbiant kvietimą atrankai atrankos procedūros gali būti keičiamos siekiant efektyvesnio vienos plėtros strategijos įgyvendinimo ir (arba) atsižvelgiant į vienos plėtros strategijos pakeitimus. Paskelbus kvietimą atrankai ir vienos plėtros projektinių pasiūlymų vertinimo metu atrankos procedūros nebus nekeičiamos.

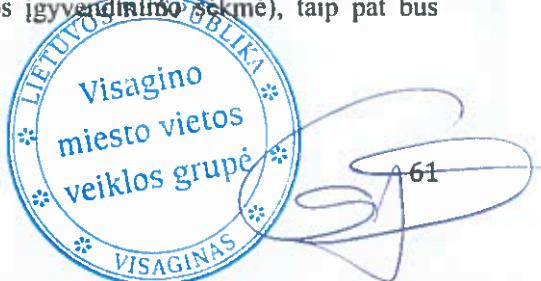
Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. įgyvendinimo procedūra

Planuojamas Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. įgyvendinimo laikotarpis - 2018 m. kovas - 2021 m. rugsėjis. Iš viso išskiriama 4 pagrindinės strategijos įgyvendinimo veiklos:

1. pasirengimas strategijos įgyvendinimui;
2. vienos projektų atrankos ir įgyvendinimo administravimas;
3. strategijos įgyvendinimo administravimas;
4. strategijos įgyvendinimo viešinimas.

1. Pasirengimo strategijos įgyvendinimui metu bus suformuota strategijos įgyvendinimo administravimo komanda (nuo parinkto personalo didele dalimi priklausys strategijos įgyvendinimo veikmė), taip pat bus

Visagino miesto vienos veiklos grupė

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

įrengtos VVG patalpos, parengta kvietimų teikti paraiškas dokumentacija ir su Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. įgyvendinimu susijusių VVG vidaus tvarkų aprašas.

2. Svarbiausia Visagino m. VVG veiklos sritis – vienos projektų paraiškų surinkimas, projektų atranka ir jų įgyvendinimo koordinavimas. Planuojama organizuoti tris kvietimus teikti vienos projektų paraiškas (po vieną kvietimą teikti projektinius pasiūlymus kiekvienam strategijos prioritetui). Visi kvietimai teikti paraiškas skelbiami 2016 m. ketvirtasis ketvirtis. Visiems pareiškėjams bus sudarytos vienodos sąlygos gauti informaciją apie projektų paraiškų teikimo sąlygas. Bus ne tik atliekamas administracinis darbas, kai projektai tik surenkami, vertinami, pasirašomos sutartys ir atliekamos kitos administravimo procedūros, tačiau Visagino m. VVG įsipareigoja taikyti „vedimo už rankos“ metodiką, t.y. nuolat ir projektinių pasiūlymų rengimo, ir projektų įgyvendinimo bei atsiskaitymo už atlikus darbus metu teikti išsamias konsultacijas vienos projektų paraiškėjams, aktyvinti juos ir skatinti dalyvauti strategijos įgyvendinimo veiklose.

3. Visagino m. VVG atliks įprastas strategijos įgyvendinimo administravimo procedūras, privalomas pagal nacionalinių teisės aktų reikalavimus. Mokėjimo prašymai bei kita informacija, susijusi su finansavimo administravimu bus rengiama atsižvelgiant į VRM pateiktus reikalavimus ir sąlygas. Jei bus sudaryta galimybė gauti avansinį mokėjimą, šia galimybe bus pasinaudota. Vadovaujantis Vietos plėtros strategijų administravimo taisyklėmis, Vidaus reikalų ministerijai nustatytu periodiškumu ir apimtimi bus tiekiamos strategijos įgyvendinimo ataskaitos.

VVG numato laikotarpio viduryje atlikti tarpinį strategijos vertinimą ir esant poreikiui – koreguoti strategijoje numatytus veiksmus, siekiant užtikrinti maksimalų užsibrėžtų tikslų pasiekimą.

4. Strategijos įgyvendinimo viešinimas. Visa informacija apie strategijos įgyvendinimo eiga bei su strategija susiję dokumentai lietuvių ir rusų kalbomis (šis reikalavimas būtinus įvertinus Visagino m. bendrają situaciją) bus talpinama interneto svetainėje www.visaginas.lt, Visagino laikraštyje „V každyj dom“ (lietuvių ir rusų kalbomis), Visagino interneto žiniasklaidos portale web.tts.lt. Svarbesnės su strategijos įgyvendinimu susijusios žinios bei informacija apie įgyvendinamus ir baigtus įgyvendinti projektus bus skelbiamos ir vietinės televizijos žinių bei specialiųjų reportažų metu.

Eil. Nr.	Procedūros pavadinimas	Procedūros aprašas
1.	Parengiamasis etapas	<ul style="list-style-type: none"> - Visagino miesto plėtros projektinių pasiūlymų atrankos kriterijų ir vidaus tvarkos aprašo nustatymas ir suderinimas su VRM; - Vietos strategijos įgyvendinimą administruojančių asmenų atranka ir įdarbinimas; - Biuro įrengimas; - Visagino miesto plėtros projektinių pasiūlymų paraiškų vertinimo, vertinimo ataskaitų rengimo ir pateikimo Visagino miesto VVG valdybai vidaus tvarkos nustatymas; - Kvietimų teikti vienos projektų paraiškas dokumentacijos rengimas ir suderinimas su VRM; - Vietos plėtros strategijų įgyvendinimo viešinimas.
2.	Vietos projektų inicijavimas	<ul style="list-style-type: none"> - Kvietimų teikti vienos projektų paraiškas skelbimas; - Pareiškėjų ir projektų vykdytojų mokymas ir konsultatinas; - Vietos plėtros strategijų įgyvendinimo viešinimas.
3.	Vietos projektų vertinimas	<ul style="list-style-type: none"> - Vietos projektų vertinimas:<ol style="list-style-type: none"> 1. administracinių atitinkties vertinimas; 2. naudos ir kokybės vertinimas.

Visagino miesto vienos veiklos grupė

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

4.	Visagino miesto plėtros projektų atranka ir sarašų sudarymas bei keitimas	<ul style="list-style-type: none"> - Vietos projektų atranka; - Vietos projektų paramos sumos nustatymas; - Prioritetų suteikimas vienos plėtros projektams; - Iš ES struktūrinių fondų lėšų bendrai siūlomą finansuoti bendruomenės inicijuotą vienos plėtros projektų sąrašo sudarymas; - Rezervinio vienos plėtros strategijos įgyvendinimo projektų sąrašo sudarymas. - Sąrašų pateikimas VRM. - Vietos plėtros strategijų įgyvendinimo viešinimas.
5.	Vietos projektų patikrinimas ir vienos plėtros strategijos įgyvendinimo stebėsenai	<ul style="list-style-type: none"> - Įgyvendinimo procedūros pradžia po vienos projektų vykdymo sutarčių sudarymo ir pasirašymo su VRM; - Stebėsenos komisijos darbo reglamento nustatymas; - Duomenų apie pasiekta stebėsenos rodiklio reikšmę registravimas bei apskaičiavimas; - Projekto įgyvendinimo tikrinimas vietoje; - Strategijos įgyvendinimo eigos vertinimas; - Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo metinės ir galutinės ataskaitų rengimas ir pateikimas VRM; - Vietos plėtros strategijų įgyvendinimo viešinimas.
6.	Strategijos įgyvendinimo keitimas	<ul style="list-style-type: none"> - Strategijos įgyvendinimo procedūra atitinka vienos strategijos rengimo procedūrą; - Vietos plėtros strategijų įgyvendinimo viešinimas. <p><i>Strategijos keitimo procedūra pradedama susidarius iš anksto nustatytomis aplinkybėmis (skyriuje „Visagino vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. strategijos pakeitimų inicijavimo tvarka“ nurodytais atvejais) ir iš anksto raštu sudeinamas būtinybė keisti strategiją arba jos dalis su VRM.</i></p>
7.	Visagino miesto VVG darbuotojų, valdymo organų atstovų kompetencijų stiprinimas	<ul style="list-style-type: none"> - Visagino miesto VVG darbuotojų bei valdymo organų atstovų mokymas; - Apsikeitimas geraja patirtimi su kitomis VVG.
8.	Strategijos įgyvendinimo viešinimas	<ul style="list-style-type: none"> - Metinės ataskaitos rengimas ir pristatymas gyventojams; - Informacijos skelbimas interneto puslapyje www.visaginas.lt; - Informacija savaitraštyje "V každyj dom" (lietuvių ir rusų kalbomis).

Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. stebėsenos tvarka

Miesto VVG atlikdama vienos plėtros strategijos stebėseną vieną kartą per kalendorinius metus parengia metinę ataskaitą. Metinę ataskaitą tvirtina visuotinis miesto VVG narių susirinkimas arba kolegialus valdymo organas, jeigu jam visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs šią teisę.

Miesto VVG metinę ataskaitą rengia pagal Taisyklių 4 priede nustatytą Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo metinės / galutinės ataskaitos formą (toliau – metinė ataskaita). Ministerijai minėtosios formos strategijos įgyvendinimo ataskaita teikiama iki einamujų metų balandžio 1 d.

Visagino miesto vienos veiklos grupė

Visagino miesto vietas plėtros strategija 2016-2022 m.

Sėkmingą vietas plėtros strategijos įgyvendinimą užtikrins VVG strategijos įgyvendinimo stebėsenai. Šiam tikslui iš VVG narių bus suformuota Strategijos įgyvendinimo stebėsenos komisija (toliau – Komisija), kuriai vadovaus vienas iš valdybos narių. Komisijos veikla bus organizuota pagal VVG valdybos patvirtintą Komisijos darbo reglamentą.

Pagrindinė Komisijos paskirtis – vadovaujantis strategijos įgyvendinimo planu bei įgyvendinimo rodikliais stebeti strategijos įgyvendinimo eiga ir informuoti apie padarytą pažangą bei nukrypimus nuo plano, teikti pasiūlymus dėl strategijos įgyvendinimo tobulinimo. Komisija turi teisę susipažinti su vietas projektų vykdymo ataskaitomis, peržiūrėti miesto VVG administracijos parengtas strategijos įgyvendinimo ataskaitas bei gauti kitą informaciją, susijusią su strategijos įgyvendinimu. Asmuo, atsakingas už vietas plėtros strategijos priežiūrą registruoja duomenis apie pasiektais stebėsenos rodiklio reikšmes bei apskaičiuoja bendrasias tokį rodiklių reikšmės, tikrina projekto įgyvendinimą vietoje.

Strategijos įgyvendinimo pažangai įvertinti bus naudojamas strategijos įgyvendinimo stebėsenos rodiklių sąrašas, pateikiamas žemiau esančioje lentelėje.

	Rodiklio pavadinimas	Matavimo vienetas
1.1.	Parengtas Visagino miesto plėtros projektinių pasiūlymų atrankos kriterijų ir vidaus tvarkos aprašo nustatymas ir tvarka suderinta su VRM.	TAIP/ NE
1.2.	Parengtas Visagino miesto plėtros vietas plėtros projektinių pasiūlymų vertinimo ir atrankos vidaus tvarkos aprašas.	TAIP/ NE
1.3.	Vykdyta strategijos įgyvendinimą administruojančių asmenų atranka ir įdarbinimas.	TAIP/ NE.
1.4.	Pasirašyta strategijos įgyvendinimą administruojančių asmenų darbo sutartys.	TAIP/ NE
1.5.	Parengta ir suderinta su VRM dokumentacija kvietimams teikti vietas projektų paraiškas.	TAIP/ NE
1.6.	Paskelbti kvietimai teikti vietas projektų paraiškas	TAIP/ NE
1.7.	Suteiktos konsultacijos potencialiems projektų pareiškėjams/projektų vykdymo ataskaitoms	Skaičius
1.8.	Kelta Visagino miesto VVG darbuotojų, valdymo organų atstovų kompetencija	Skaičius
1.9.	Pateikta projektų paraiškų atrankai Strategijai įgyvendinti pateiktų paraiškų finansinė vertė	Skaičius/proc. EUR
	Atmesta vietas projektų paraiškų	Skaičius
	Atmestų vietas projektų paraiškų finansinė vertė	EUR
1.10.	Atlikta projektų vertinimo procedūra	TAIP/ NE
1.11.	Sudarytas Visagino miesto plėtros projektų sąrašas	TAIP/ NE
1.12.	Strategijos įgyvendinimo viešinimas: - Informacijos skelbimas interneto puslapyje www.visaginas.lt - Informacijos skelbimas laikraštyje "V každyj dom" - Parengtos ir pristatytos gyventojams metinės ataskaitos	TAIP/ NE, atnaujinimų skaičius Kartai TAIP/ NE, kartai
	Organizuotas vietas projektų patikrinimas	kartai
	Igyvendintų projektų finansinė vertė	EUR
	Parengtos ir pateiktos VRM vietas plėtros strategijos įgyvendinimo metinės/galutinės ataskaitos	TAIP/ NE, ataskaitų skaičius
	Parengta ir įgyvendinta projektų	Skaičius
	BIVP projektų veiklų dalyvių, kurių padėtis darbo rinkoje pagerėjo praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose, dalis	Proc., apskaičiuojama pagal VRM nustatytą metodiką

Visagino miesto vietas veiklos grupė

Visagino miesto vietas plėtros strategija 2016-2022 m.

	Socialinių partnerių organizacijose ar NVO savanoriaujančių dalyvių (vietos bendruomenės narių) dalis praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose	Proc., apskaičiuojama pagal VRM nustatytą metodiką
	Darbingi asmenys (vietos bendruomenės nariai), kurių socialinė atskirtis sumažėjo dėl projekto veiklų dalyvių dalyvavimo projekto veiklose (praėjus 6 mėnesiams po projekto veiklų dalyvių dalyvavimo ESF veiklose)	Proc., apskaičiuojama pagal VRM nustatytą metodiką
	BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes)	Skaičius, apskaičiuojama pagal VRM nustatytą metodiką
	Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO, skaičius	Skaičius, apskaičiuojama pagal VRM nustatytą metodiką

Visagino miesto vietas plėtros strategijos 2016-2022 m. stebėsenos rodikliai

Siekiant užtikrinti visišką ir pilną Visagino miesto vietas plėtros strategijos 2016-2022 m. įgyvendinimą, strategijos įgyvendinimo stebėsenos rodikliai nustatyti vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministro 2015 m. kovo 6 d. įsakyme IV-164 „Dėl Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioritetų įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ nustatytus bendrus vietas strategijų stebėsenos rodiklius bei atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Finansų ministro 2010 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 1K-330 „Dėl strateginio planavimo dokumentuose naudojamų vertinimo kriterijų sudarymo ir taisymo metodikos patvirtinimo“ nustatytą metodiką.

Vadovaujantis minėtaisiais dokumentais ir nustatant Visagino miesto vietas plėtros strategijos 2016-2022 m. stebėsenos rodiklius bei efekto, rezultato bei produkto vertinimo kriterijus, siekta išlaikyti dvi sąlygas:

- Priežastingumo sąlyga – skirtinų lygmenų vertinimo kriterijai siejami aiškiais loginiais ryšiais – efektų vertinimo kriterijų įvykdymas priklauso nuo rezultatų, o pastaruju – nuo produkto vertinimo kriterijų įvykdymo.
- Naudingumo sąlyga – vertinimo kriterijai leidžia įvertinti tuos institucijos veiklos rezultatus, kurie yra svarbūs visuomenei ir kuriems pasiekti skiriama lėšų.

Vertinimo kriterijai formuluojami taip, kad nesudarytų sąlygų skirtinoms interpretacijoms, apskaičiuojant kriterijų reikšmes naudojami patikimi duomenų šaltiniai (naudojamas Statistikos departamento pateikiamais duomenimis, o jei Statistikos departamentas tokios informacijos nekaupia, naudojamas kitais viešai prieinamais ir patikimaus šaltiniais). Numatytos tarpinės ir galutinės vertinimo kriterijų reikšmės, kurias apskaičiuojant vadovaujamas ta pačia metodologija;

Naudojami efekto, rezultato ir produkto vertinimo kriterijai, kurie sudaromi pagal hierarchinių principų: efekto vertinimo kriterijai vertina strategijos tikslą, rezultato vertinimo kriterijai – strategijos uždavinių, produkto vertinimo kriterijai – strategijos įgyvendinimui reikalingų veiksmų įgyvendinimą.

Efekto vertinimo kriterijumi vertinamas Visagino m. VVG strateginių tikslų pasiekimą ir parodo naudą, kurią, įgyvendinus atitinkamą strateginį tikslą, gauna ne tik tiesioginiai programos naudos gavėjai, bet ir visuomenė.

Visagino miesto vietas veiklos grupė

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

Rezultato vertinimo kriterijus yra Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. tikslų pasiekimo vertinimo kriterijus, kuris rodo naudą, kurią gauna tiesioginiai programos naudos gavėjai įgyvendinės strategiją. Rezultato vertinimo kriterijai nustatomi visiems strategijoje numatytiems tikslams ir jais įvertinamos pagrindinės strategijos veiklos, todėl jie parodo strategijos turinį ir tiesioginius jos rezultatus. Rezultato ir efekto vertinimo kriterijai tarpusavyje susieti loginiu ryšiu. Rezultato vertinimo kriterijai matuoja svarbiausius veiksnius, kurie daro įtaką efekto vertinimo kriterijų pasiekimui, t. y. rezultato vertinimo kriterijai matuoja naudą, kuri pasiekama tikslingai panaudojant strategijai skirtus asignavimus įsigyjant paslaugas ar sukuriant produktus.

Produkto vertinimo kriterijus – uždavinio įgyvendinimo vertinimo kriterijus, t. y. materialinis ar intelektinis produktas ir (ar) paslaugos, kurie atsiranda tikslingai naudojant išteklius uždavinui įgyvendinti. Produkto vertinimo kriterijų skaičius atitinka Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. uždavinijų skaičių, nes produkto vertinimo kriterijus leidžia įvertinti strategijos uždavinio pasiekimą. Produkto vertinimo kriterijai parodo konkretios uždavinijų įgyvendinsiančios institucijos ar organizacijos tiesioginius įsipareigojimus, todėl jų pasiekiamumas priklauso tik nuo uždavinijų įgyvendinančios institucijos.

Rezultato rodikliai:

- ✓ BIVP projektų veiklų dalyvių, kurių padėtis darbo rinkoje pagerėjo praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose, dalis procentais (toliau lentelėje - A);
- ✓ Socialinių partnerių organizacijose ar NVO savanoriaujančių dalyvių (vietos bendruomenės narai) dalis praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose, procentais (toliau lentelėje - B);
- ✓ Darbingi asmenys (vietos bendruomenės narai), kurių socialinė atskirtis sumažėjo dėl projekto veiklų dalyvių dalyvavimo projekto veiklose (praėjus 6 mėnesiams po projekto veiklų dalyvių dalyvavimo ESF veiklose), procentais (toliau lentelėje - C).

Produkto rodikliai:

- ✓ BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes), asmenys (toliau lentelėje 1);
- ✓ Projekty, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO, skaičius (toliau lentelėje 2).

Visagino miesto vienos veiklos grupė

Visagino miesto vienos veiklos grupė

Visagino miesto plėtros strategijos 2016-2022 m. stebėsenos rodikliai

Esfekto rodiklis	Rezultato rodiklis	Produkto rodiklis
1. TIKSLAS. Sukurti naujas, plėtoti esamas bei teikti socialines ir sociokultūrines paslaugas socialinę atskirčių patiriantių darbino amžiaus Visagino miesto gyventojų socialinei atskirčiai mažinti.	Socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičius, tenkantis 1000 gyventojų.	B - 10%; C - 10%
1.1. Užduavimas. Teikti socialines paslaugas socialinę atskirij patiriantiems - darbingiemis gyventojams ar jų šeimos nariams, kurie dėl amžiaus, neįgalumo ar kitų priežasčių negali savarankiskai rūpintis asmeniniu gyvenimu ir pilnavertiškai dalyvauti visuomenės gyvenime	2014 m. pabaigos duomenys - Lietuvos Respublika - 6,68, Visagino m. - 6,83.	1 - 39; 2 - 6.
1.1.1. Teikti bendrasias ir specialiajias socialines paslaugas (asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimo, pagalbos į namus, psychosocialinės pagalbos, socialinių išgūdžių ugdymo ir palaikymo ir kt.) socialinę atskirij patiriantiems darbingiemis gyventojams.	Steiktinas 2022 m. rodiklis - 6,60.	1 - 19; 2 - 2.
1.1.2. Sukurti ir igyvendinti socialinių išgūdžių tobulinimo programas tikslinėms gyventojų grupėms, siekiant ugdyti bendravimo, namų iškio tvarkymo, higienos, šeimos finansų valdymo, pozityvaus vaikų auklejimo ir pan. Įtakėjimus.	B - 10%; C - 10%	1 - 5; 2 - 1.
1.1.3. Teikti informavimo ir tarpininkavimo paslaugas gaunant bendrasias ir specialiajias socialines paslaugas, sukuriant ir palaikant nevyriausybinių organizacijų tinklaveiką.		1 - 5; 2 - 1.
1.1.4. Organizuoti krizių iveikimo paslaugoms teikti savanorystės pagrindu veikiančias savipagalbos grupes, siekiant mažinti darbingų asmenų socialinę atskirij		1 - 10; 2 - 2.
1.2. Užduavimas. Teikti sociokultūrines pastaugas socialinę atskirij patiriantiems darbingiemis asmenims didinant jų socialinę integraciją		1 - 39; 2 - 4.
1.2.1. Sukurti ir igyvendinti valstybinės kalbos išgūdžių tobulinimo programą, skirtą tikslinės grupės asmenims, kurie dėl nepakankamų valstybinės kalbos išgūdžių turi mažesnies bendravimo, asmenybės tobulinimo bei išdarbinimo galimybes ir patiria socialinę izoliaciją		1 - 21; 2 - 2.
1.2.2. Organizuoti edukacines-pažintines programas tautinių mažumų savirealizacijai ir savitumu atskleisti, siekiant didinti marginalių bendruomenės grupių integraciją.		1 - 18; 2 - 2.
2. TIKSLAS. Didinti Visagino m. gyventojų išdarbinimo galimybes įgyvendinant neformaliojo ugdymo, praktinių darbo išgūdžių tobulinimo bei profesinio orientavimo programas	Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis procentais Visagino m.	A - 20%.
2.1. Užduavimas. Sudaryti palankias salvegas neaktyviems darbingo amžiaus Visagino orientavimo programas		A - 20%.
		1 - 60.

Visagino miesto vietas plėtros strategija 2016-2022 m.

	miesto gyventojams ižyti ir / ar tobulinti darbo rinkos poreikius atitinkančius profesinius bei praktinius darbo išūdžius, didinančius šios tikslinės grupės išdarbinimo galimybės.	2014 m. pabaigos duomenys - Lietuvos Respublika - 9,5%, Utenos apskritis - 12,8%, Visagino m. - 13,1%. Siektinas 2022 m. rodiklis - 12,5%
2.1.1.	Suteikti ir/ arba tobulinti tikslinės grupės profesinius išūdžius 4 svarbiausiose Visagino m. srityse (energetikos, daugiaubčių namų priežiūros, mažmeninės prekybos (taip pat ir internetu) bei telekomunikacijos sistemų bei vaizdo montavimo, redagavimo ir filmavimo srityse), sukuriant ir igyvendinant pažangias neformaliojo ugdymo programas.	1 - 50.
2.1.2.	Teikti neaktyviems darbingo amžiaus gyventojams motyvavimo ir profesinio orientavimo paslaugas, pasielkiant veikiančio verslo įmonių tinklaveikai bei išnaudojant darbo išūdžiamus tobulinti skirto erdvų galimybes.	1 - 5.
2.1.3.	Teikti informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ar kitas paslaugas apie išdarbinimo galimybes neaktyviems darbingo amžiaus gyventojams, siekiant padidinti šios tikslinės grupės išdarbinimo galimybes.	1 - 5.
2.2.	Užduavinys. Sudaryti palankias sąlygas ekonomiškai neaktyvių darbingo amžiaus gyventojų užimtumui didinti, kuriant ir igyvendinant ne pilnos darbo dienos ir darbo namuose skatinimo programas.	1 - 15.
2.2.1.	Teikti informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ar kitas paslaugas neaktyviems darbingiems gyventojams išdarbinant ne pilna darbo dieną, sukuriant ir paraikant višejo maitinimo įstaigą, siūlančią ne pilnos darbo dienos darbą tikslinėms grupėms, bendradarbiavimo tinklą.	1 - 5.
2.2.2.	Organizuoti principu „Mamos mamoms“ paremtas vaikų priežiūros paslaugas, pasielkiant ekonomiškai neaktyvių mamų, auginančias mažamečius vaikus, bei skatinant jų užimtumą bei prijimimą į darbo rinką.	A - 20%.
2.2.3.	Teikti informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo, motyvavimo ar kitas paslaungas ekonomiškai neaktyvioms mažamečių vaikus auginančiomis mamomis apie laikiną darbą, namuose, sukuriant ir paraikant darbą namuose siūlančiu įmonių tinklaveikai.	1 - 5.
3.	TIKSLAS. Sudaryti palankias sąlygas naujų įmonių steigimui bei jų plėtrai, išskaitant savarankiską darbą, paremtą lankstomis darbo sąlygomis.	Veikiančių ūkio subjektių, tenkančių 1000-čiui gyventojui, skaičius.
3.1.	Užduavinys. Teikti neaktyviems darbingo amžiaus gyventojams arba darbingiemis gyventojams, kurių pajamos neviršija namų ūkio skurdo ribos, taip pat verslininkams, kurie yra pradėję vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje vykdysti ūkinę komercinę veiklą ne anksčiau kaip prieš 1 metus iki pradėjimo dalyvaujant projekto veiklose bei tokijų įmonių darbuotojams kompleksinę pagalbą verslo kūrimui (išskaitant savarankiską darbą pradedančius asmenis), ar pradedaamo verslo plėtojimui.	2014 m. pabaigos duomenys - LR - 31,8, Utenos aps. - 18,1, Visagino m. - 21,0. Siektinas rodiklis 2022 m. - 24,0.

Visagino miesto vietas plėtros strategija 2016-2022 m.

	3.1.1. Teikti tikslinės grupės atstovams konsultavimo paslaugas verslo kūrimo ir plėtros klausimais.			1-5; 2-1
	3.1.2. Teikti „verslas-verslui“ paslaugas tikslinės grupės atstovams turizmo, kultūros ir meno srityse, pasitelkiant tinklaveiką bei mentorysię			1-9; 2-1.
	3.1.3. Teikti pagalbą surandant tiekėjus ar klientus jauno verslo atstovų sukuriuojams produktams realizuoti, siekiant didinti šios tikslinės grupės verslumą ir užimtumą.			1-5; 2-1

Visagino miesto vietas veiklos grupė

Visagino vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. strategijos pakeitimų iniciavimo tvarka

Visagino miesto VVG gali inicijuoti vienos plėtros strategijos keitimą. Vietos plėtros strategijos pakeitimus tvirtina Visagino miesto VVG valdyba pagal visuotinis narių susirinkimo sprendimą. Vietos plėtros strategijos keitimas turi būti raštu suderintas su LR VRM. Keitimas gali būti padarytas tik po raštiško LR VRM Regioninė politikos departamento atsakymą apie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro priimtą teigiamą sprendimą.

Miesto VVG gali keisti vienos plėtros strategiją, kai:

- strategiją būtina keisti dėl teisės aktų, reglamentuojančių vienos plėtros strategijų įgyvendinimą, pakeitimų;
- strategiją būtina keisti suplanuotų lėšų paskirstymą tarp vienos plėtros strategijos uždavinį ir veiksmo sričių;
- būtina keisti didžiausią galimą paramos sumą vienam vienos plėtros strategijos veiksmui įgyvendinti pagal skirtinges vienos plėtros strategijos uždavinius;
- būtina patikslinti vienos plėtros strategijos veiksmų sąrašą, siekiant įgyvendinti vienos plėtros strategijos numatytais rodikliais.

Prieš tvirtinant vienos plėtros strategijos pakeitimą turi būti įvykę viešieji vienos plėtros strategijos projekto pristatymai ir konsultuotasi su Visagino miesto VVG teritorijos gyventojais bent dviem iš išvardytų būdų: per viešus gyventojų susirinkimus; televizijos laidas, informacinių straipsnių spausdinimą spaudoje, kartu kviečiant teikti pasiūlymus arba atsklausus gyventojų nuomonės miesto VVG nare esančios savivaldybės ir kitų miesto VVG narių (juridinių asmenų) interneto svetainėse; atlikus reprezentatyvią gyventojų apklausą. Vietos plėtros strategijos pakeitimų projektas turi būti pristatytas Utenos regiono plėtros tarybai ir gauta regiono plėtros tarybos sprendimu patvirtinta išvada, kad vienos plėtros strategijos projektas atitinka regiono plėtros plano prioritetus, tikslus ir uždavinius. Tuo atveju, jei vienos plėtros strategijai įgyvendinti numatyta naudoti savivaldybės biudžeto lėšas, vienos plėtros strategijos projektui turi būti pritarusi ir Visagino miesto savivaldybės taryba.

VII. Vietos plėtros strategijos finansinis planas

Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. finansinis planas parengtas atsižvelgiant į įvertinus skirtinges lėšų poreikio šaltinius, finansavimo intensyvumą pagal strategijoje numatytais veiksmus bei jų įgyvendinimo laikotarpį bei funkcijas, reikalingas atliekant strategijos įgyvendinimo administravimą.

Lėšų poreikis iš skirtinguoju šaltiniu

Savivaldybės biudžeto lėšos: Visagino miesto vienos plėtros strategijai 2016-2022 m. įgyvendinti bus skirti Visagino savivaldybės biudžeto indėliai, kurių bendra vertė visų strategijai įgyvendinti reikalingų lėšų krepšelyje sudaro **7,5 procentų**.

Projekto vykdytojų jnašą gali sudaryti kitos *viešosios lėšos* arba *privačios lėšos*. *Kitos viešosios lėšos* – tai projekto vykdytojo indėlis (iš esmės taikomas numatytioms I prioriteto veikloms įgyvendinti). *Privačios lėšos* – tai projekto vykdytojo (verslo įmonių) indėlis, reikalingas numatytioms II ir III prioritetų veikloms įgyvendinti. Ir viešosioms lėšoms, ir privačioms lėšoms priskiriami projektus įgyvendinančių organizacijų, įmonių ar institucijų indėliai gali būti tiek finansiniai, tiek ir natūriniai, tačiau bet kuriuo atveju finansinio indėlio forma turi atitinkti finansuotinų veiklų pobūdį pagal Atminėje „Apie numatyamas projektų

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

finansavimo pagal 2014-2020 m. Europos Sajungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ įgyvendinimo priemonę Nr. 08.6.1-ESFA-V-911 „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ sėlygas“ numatytais finansuotinų veiklų reikalavimus. Projekto vykdymo indėlis sudaro ne mažiau kaip 8 procentus projekto lėšų.

Atitinkamai *Valstybės biudžeto lėšos ir ES struktūrinių fondų lėšos*, įgyvendinant Visagino miesto vienos plėtros strategiją 2016-2022 m. nesudarys daugiau kaip 84,5 procentų. Finansiniame plane šios strategijos įgyvendinimo veiksmams reikalingos lėšos paskirstytos proporcingai taip, kad tuo atveju, jei visi finansiniai ištekliai sudarytų 92,5 procento, tai 85 procentus jų sudarytų ES struktūrinių fondų lėšos, o 7,5 procento sudarytų valstybės biudžeto lėšos. Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. įgyvendinimo finansiniame plane valstybės biudžeto lėšos sudaro 8,11 procento, o ES struktūrinių fondų lėšos sudaro 91,89 procento.

Finansavimo intensyvumas pagal veiksmus ir metus

Finansavimo intensyvumas finansiniame plane atspindi strategijos įgyvendinimo terminus, numatytais strategijos įgyvendinimo plane. Strategijoje numatyta veiksmų įgyvendinimo pradžia numatyta metų pradžioje, pirmojo ketvirčio pabaigoje ir trečiojo ketvirčio pradžioje. Tais atvejais, kai strategijoje numatyti veiksmai pradedami įgyvendinti metų pradžioje ir baigiami metų pabaigoje, visas veiksmui įgyvendinti skirtas finansavimas skiriamas projekto pradžioje. Tais atvejais, kai strategijoje numatyti veiksmai pradedami vykdyti vienais metais, o baigiami kitais - veiksmo įgyvendinimui skirtas finansavimas dalinamas į dvi lygias dalis, kurios skiriamos pradedant įgyvendinti veiksmą ir baigiamaisiais veiksmo įgyvendinimo metais.

Strategijos administravimo funkcijų finansinis planavimas

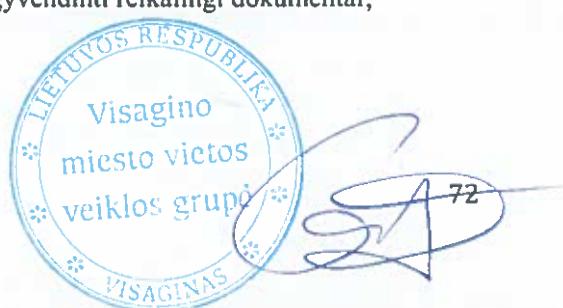
Strategijos administravimui reikalingos lėšos buvo planuojamos įvertinus šias aplinkybes:

1. Strategiją įgyvendinančiai Visagino m. VVG prireiks ne mažesnių kaip 20 kv.m. patalpų. Vertinant minimalias tokio dydžio negyvenamosios paskirties patalpų nuomas Visagine kainas bei komunalines išlaidas patalpų išlaikymui (taip pat ir patalpoms šildyti žiemos laikotarpiu), biuro išlaikymas sudarys ne mažiau kaip 1100-1200 eurų per metus.
2. Siekiant užtikrinti aktyvų gyventojų bei Visagine veikiančių įmonių, organizacijų ir institucijų dalyvavimą įgyvendinant strategiją, bus būtinas jų informavimas ne tik valstybine, tačiau ir rusų kalba. Toks tik Visagino m. būdingas poreikis lemia papildomas išlaidas tekštų vertimams bei dubliuojamoms publikacijoms spaudoje. Vertimas į rusų kalbą bus būtinas ir siekiant užtikrinti teikiamų konsultacijų kokybę pradedant įgyvendinti strategiją (konsultacijos bus reikalingos ne tik lietuvių, tačiau ir rusų kalbomis). Šis aspektas itin svarbus stengiantis užtikrinti aktyvų verslo įmonių dalyvavimą įgyvendinant strategiją.
3. Dabartinis minimalaus darbo užmokesčio dydis (nevertinant potencialios jo augimo perspektyvos) leidžia strategijai įgyvendinti samdyti darbuotojus tik nepilnai darbo dienai arba tik kelioms dienoms per mėnesį. Vienam strategiją administruojančiam darbuotojui pilnai darbo dienai nusamdyti reikalingi iki 5500 eurų per metus.

Vertinant ir planuojant strategijos administravimui reikalingų finansinių išteklių intensyvumą, buvo atsižvelgta į šiuos svarbius faktorius:

- strategijos įgyvendinimo pradžioje, antrojoje 2016 m. pusėje, privalo būti suformuota strategiją administruosianti komanda, įrengtas biuras bei parengti strategijai įgyvendinti reikalingi dokumentai;

Visagino miesto vienos veiklos grupė

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

- 2016 metų pabaigoje planuojama pradėti mokymus, skirtus įmonėms ir organizacijoms, pageidaujančioms teikti konkursinius strategijos įgyvendinimo veiksmų projektų pasiūlymus. Šis mokymų kursas bus tēsiamas ir 2017 m. 2017 m. planuojama atlikti pateiktų projektinių siūlymų vertinimą, kuriam bus suburta atskira darbo grupė. Finansiniame plane taip pat įvertintas ir didesnis konsultavimo paslaugų poreikis potencialiems projektų vykdytojams rengiant projektinius pasiūlymus. Nuo 2018 iki 2021 m. planuojamas pakankamai proporcingsas administravimo lėšų poreikis, kuris tuo pačiu bus ir mažesnis, nei strategijos įgyvendinimo pradžioje. Įvertinus aukščiau išvardytus aspektus, planuojamas neproporcingsas administravimo lėšų poreikis atitinkamais strategijos įgyvendinimo metais.

Visagino m. VVG planuoja padengti dalį strategijai administruoti reikalingų lėšų iš Visagino m. VVG nario mokesčių, kaip natūrinjų indėlių (kai dalis administravimo funkcijų bus atliekama kaip savanoriškas darbas). Tuo atveju, jei nurodytų ištaklių nepakaks, tokį lėšų poreikis bus kompensuojamas savivaldybės biudžeto lėšomis.

Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. įgyvendinimo veiksmų plano įtaka rengiant strategijos finansinį planą

Rengiant finansinį Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. planą atsižvelgta į šiuos aspektus:

- Strategijai įgyvendinti numatyti veiksmų trukmę;
- Administravimo veiksmų intensyvumas įgyvendinant strategiją;
- Pagristas finansavimo poreikis strategijoje numatytiems veiksmams įgyvendinti;
- Finansavimo šaltiniai, atitinkantys atskiriems strategijos prioritetais numatytaus finansavimo šaltinių reikalavimus.

Strategijai įgyvendinti numatyti veiksmų trukmę. Vertinant ir nustatant strategijoje numatyti veiksmų įgyvendinimo trukmę, atsižvelgta į Visagino m. VVG veiklose dalyvaujančių nevyriausybinių organizacijų turimą praktiką bei Visagino m. VVG tarybos narių, atstovaujančių verslo įmones, rekomendacijas, kurios buvo aptartos Visagino m. VVG tarybos posėdžio metu. Nuspresta, jog strategijos įgyvendinimo veiksmai turėtų trukti ne ilgiau kaip 12 mėnesių.

Administravimo veiksmų intensyvumas įgyvendinant strategiją. Į ši faktorių buvo atsižvelgta vertinant bei nustatant konkrečių veiksmų įgyvendinimo pradžios bei pabaigos terminus. Nustatant projektų įgyvendinimo pradžią 2018 m. sausio mėnesį buvo atsižvelgta į strategijos įgyvendinimo grafiką bei įvertinta tai, jog VRM pateikus pagrindinį siūlomų finansuoti projektų sąrašą prieiks laiko tinkamai parengti reikalingą projektinę dokumentaciją ir pasirašyti sutartis su atrinktais projektų vykdytojais. Dėl šių priežasčių 2018 m. pradžioje numatyta pradėti įgyvendinti tik mažą dalį strategijoje numatyti veiksmų.

Taip pat atsižvelgta ir į tai, jog strategijos įgyvendinimo stebeseną ir reikalingų ataskaitų rengimą bus galima atlikti efektyviau tuo atveju, jei projektų įgyvendinimas prasidės ne vienu metu. Dėl šios priežasties strategijoje numatyti veiksmų įgyvendinimo pradžia numatyta metų pradžioje, pirmojo ketvirčio pabaigoje ir trečiojo ketvirčio pradžioje. Vasaros laikotarpiu neplanuojama pradėti naujų strategijos įgyvendinimo veiksmų, nes rodo projektinės veiklos praktika, tokis pasirinkimas mažai efektyvus dėl vasaros atostogų įtakos.

Pagristas finansavimo poreikis strategijoje numatytiems veiksmams įgyvendinti. Vertinant ir nustatant strategijoje numatyti veiksmų finansavimo poreikį, atsižvelgta į Visagino m. VVG veiklose dalyvaujančių

Visagino miesto vienos veiklos grupė

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

Įmonių ir organizacijų turimą projektų vykdymo praktiką, Visagino m. VVG tarybos narių, atstovaujančių verslo įmones, rekomendacijas, Visagino mieste taikomas vidutines nuomos kainas bei LR VRM specialistų rengiant strategiją pateiktas rekomendacijas. Detalus lėšų poreikio pagrindimas bei veiksmams įgyvendinti skiriamų lėšų suma detalizuota Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. *Priede Nr. 10*.

Finansavimo šaltiniai, atitinkantys atskiriems strategijos prioritetais numatytais finansavimo šaltinių reikalavimus. Įgyvendinant strategiją planuojama naudoti tokias lėšas:

- Savivaldybės biudžeto lėšos, sudarysiančios 7,5 visų strategijai įgyvendinti reikalingų lėšų. Pagrindas: 2016-01-26 Visagino savivaldybės tarybos sprendimas dėl Visagino m. VVG parengtos Visagino miesto vienos plėtros strategijos 2016-2022 m. įgyvendinimo.
- Projekto vykdytojų įnašas - ne mažiau kaip 8 procentai visų strategijai įgyvendinti reikalingų lėšų. Projekto vykdytojų įnašu gali būti viešosios lėšos arba privačios lėšos.
- Valstybės biudžeto lėšos ir ES struktūrinių fondų lėšos, atitinkamai sudarys ne daugiau kaip 84,5 procentų. Šios lėšos bus skirtos priėmus atitinkamą sprendimą dėl strategijos įgyvendinimo ir finansavimo. Be valstybės biudžeto ir ES struktūrinių fondų finansinės paramos Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m. negalės būti įgyvendinta.

Visagino miesto vienos veiklos grupė

Bendras Visagino miesto vietas plėtros strategijos 2016-2022 m. finansinis planas

VEIKSMAS	LEŠŲ POREIKIS	2016 m. 7-12 mėn.	2017	2018	2019	2020	2021	Iš viso
1. TIKSLAS. Sukurti naujas, plėtoti esamas bei teikti socialines ir sociokulūrines paslaugas atskirai patiriančių darbingo amžiaus Visagino miesto gyventojų socialinei atskirtai mažinti.								
Savivaldybės biudžeto lėšos								
Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	3367,73	2812,50	4841,14	1576,82	12598,19	
Valstybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	3098,72	2164,17	4097,07	1335,56	10695,62	
Kitos viešosios lėšos	0,00	0,00	7315,90	5831,83	5163,92	1681,96	19993,61	
Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Europos Sąjungos struktūrinų fondų lėšos	0,00	0,00	38217,64	26691,50	50530,69	16472,06	131911,89	
Iš viso:	0,00	0,00	51999,99	37500,00	64632,82	21066,40	175199,21	
Uždavinys 1.1. Telkti socialines paslaugas socialinę atskirtį patiriantiems darbingiemis gyventojams ar jų šeimos nariams, kurie dėl amžiaus, neįgalumo ar kitų priežasčių negali savarankiškai rūpintis asmeniniu gyvenimu ir pilnavertiskai dalyvauti visuomenės gyvenime.								
1.1.1. Teikti bendrašias ir specialiasias socialines paslaugas (asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimo, pagalbos į namus, psichosocialinės pagalbos, socialinių išgydžių ugdymo ir palaikymo ir kt.) socialinę atskirtį patiriantiems darbingiemis gyventojams.								
Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	817,73	0,00	788,41	788,41	2394,95	
Valstybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	950,62	0,00	667,13	667,78	2286,19	
Kitos viešosios lėšos	0,00	0,00	1507,27	0,00	840,98	840,98	3189,23	
Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Europos Sąjungos struktūrinų fondų lėšos	0,00	0,00	11 724,38	0,00	8610,36	8610,37	28196,44	
Iš viso:	0,00	0,00	15 000,00	0,00	11015,99	11016,01	22032,00	
1.1.2. Sukurti ir igyvendinti socialinų ligdžių tobulinimo programas tiksliniems gyventojų grupėms, siekiant ugdyti bendravimo, namų ūkio tvarkymo, higienos, šeimos finansų valdymo, pozityvaus vaikų auklėjimo ir pan. gebėjimus.								
Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	562,50	562,50	0,00	0,00	1 125,00	
Valstybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	475,31	475,31	0,00	0,00	950,62	
Kitos viešosios lėšos	0,00	0,00	600,00	600,00	0,00	0,00	1 200,00	
Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Europos Sąjungos struktūrinų fondų lėšos	0,00	0,00	5 862,19	5 862,19	0,00	0,00	11 724,38	
Iš viso:	0,00	0,00	0,00	7 500,00	7 500,00	0,00	15 000,00	
1.1.3. Teikti informavimo ir tarpininkavimo paslaugų gaunant								
Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	1125,00	0,00	1 125,00	
Valstybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	950,62	0,00	950,62	

Visaginas
Lietuva

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

bendrašias ir speciaaliųjų socialinės paslaugas, išraukiant nevyriausybinių organizacijų tinklelaveiką.	Kitos viešosios įstaigos Privačios įstaigos Europos Sąjungos struktūrinų fondų įstaigos	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	1200,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	1 200,00 0,00 0,00
	Iš viso:	0,00	0,00	0,00	0,00	15000,00	0,00	15 000,00
1.1.4. Organizuoti krizių įveikimo paslaugoms tekti savanorystės pagrindu veikiančias savipagalbos grupes, siekiant mažinti darbingų asmenų socialinę atskiriją	Savivaldybės biudžeto įstaigos Valstybės biudžeto įstaigos Kitos viešosios įstaigos Privačios įstaigos Europos Sąjungos struktūrinų fondų įstaigos	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	0 0 0 0 0	2250 1688,86 5231,83 0 0	0 0 0 0 0	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	2 250,00 1688,86 5231,83 0,00 0,00
	Iš viso:	0,00	0,00	0	30000	0	0,00	30 000,00
Uždavinys 1.2. Telkti sociookultūrinės pastlaugos socialinę atskiriją patiriantiems darbingiemis asmenims didinant jų socialinę integraciją.								
1.2.1. Sukurti ir išgyvendinti valstybinės kalbos ligdžių tobulinimo programą, skirtą tikslinės grupės asmenims kurie dėl nepakankamų valstybinės kalbos ligdžių turinėja mažesnes bendravimo, asmenybės tobulinimo bei išsardarinimo galimybes ir patria socialinę izoliaciją.	Savivaldybės biudžeto įstaigos Valstybės biudžeto įstaigos Kitos viešosios įstaigos Privačios įstaigos Europos Sąjungos struktūrinų fondų įstaigos	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	1 200,00 1007,37 4368,40 0,00 12424,23	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	788,41 667,79 840,98 0,00 8236,03	788,41 667,78 840,98 0,00 8236,03	2776,82 2342,94 6131,00 0,00 28896,29
	Iš viso:	0,00	0,00	19000,00	0,00	10533,21	10533,20	40066,41
1.2.2. Organizuoti edukacines-pažintines programas tautilinių mažumų savirealizacijai ir savitumui atskleisti, siekiant didinti originaliai bendruomenės grupių integraciją.	Savivaldybės biudžeto įstaigos Valstybės biudžeto įstaigos Kitos viešosios įstaigos Privačios įstaigos Europos Sąjungos struktūrinų fondų įstaigos	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	1 350,00 1 140,73 1 440,23 0,00 14 069,03	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	1576,82 1335,56 1681,96 0,00 14226472,06	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	2926,82 2476,29 3122,19 0,00 30541,09
	Iš viso:	0,00	0,00	17999,99	0,00	21066,40	0,00	39066,39
Uždavinys 2. TIKLAS. Didinti Visagino m. gyventojų išdarbinimo galimybes įgyvendinant neformaliojo ugdymo, praktinių darbo įgūdžių tobulinimo bei profesinio orientavimo programas.								
	Savivaldybės biudžeto įstaigos Valstybės biudžeto įstaigos Kitos viešosios įstaigos Privačios įstaigos Europos Sąjungos struktūrinų fondų įstaigos	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	4 312,50 3 644,06 5270,88 3287,05 4143,52	6300,74 1200,00 1681,95 1200,00 1681,95	2701,81 0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	13315,05 11201,12 4487,05 10425,47 138147,48

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

	Iš viso:	0,00	0,00	57 500,00	84009,80	36066,37	0,00	177576,17
Uždavinys 2.1. Sudaryti palankias sąlygas neaktyviems darbingo amžiaus šios tikslinės grupės išidarbinimo galimybes.								
2.1.1. Suteikti ir/ arba tobulinti tikslinės grupės profesinius ižgudžius 4 svarbiausiose Visagino m. srityse (energetikos, daugiaubiučių namų priežiūros, mažmeninės prekybos (taip pat ir internetu) bei telekomunikacijos sistemų bei vaizdo montavimo, redagavimo ir filmavimo srityse), sukuriant ir igyvendinant pažangias neformaliojo ugdymo programas.	Savivaldybės biudžeto lėšos Valstybės biudžeto lėšos Kitos viešosios lėšos Privačios lėšos	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	3 750,00 3 168,75 0,00 4 000,00	2 138,24 1 806,81 0,00 2 280,78	1576,81 1335,56 0,00 17681,95	0,00 0,00 0,00 0,00	7565,05 6311,12 0,00 7962,73
2.1.2.. Teikti neaktyviems darbingo amžiaus gyventojams motyvavimo ir profesinio orientavimo paslaugas, pasitelkiant veikiančio verslo įmonių tinklaveiką bei išnaudojant darbo ižgudžiamus tobulinti skirtų erdvų teikiamas galimybes.	Savivaldybės biudžeto lėšos Valstybės biudžeto lėšos Kitos viešosios lėšos Privačios lėšos Europos Sąjungos struktūrinų fondų lėšos	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00 39 081,25	50 000,00 1 350,00 1 140,75 1 440,00 22 283,97	28 509,80 0,00 0,00 0,00 176472,05	21066,37 0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 1 350,00 1 140,75 1 440,00 77837,27	99576,17
2.1.3. Teikti informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ar kitas paslaugas apie išidarbinimo galimybes neaktyviems darbingo amžiaus gyventojams, siekiant padidinti šios tikslinės grupės išidarbinimo galimybes.	Savivaldybės biudžeto lėšos Valstybės biudžeto lėšos Kitos viešosios lėšos Privačios lėšos Europos Sąjungos struktūrinų fondų lėšos	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	18 000,00 1125,00 902,09 1847,05 11125,86	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	18 000,00 1125,00 902,09 1847,05 11125,86	14 069,25 1125,00 902,09 1847,05 11125,86
Uždavinys 2.2. Sudaryti palankias sąlygas ekonomiškai neaktyvių darbingo amžiaus gyventojų užimtumui didinti, kuriant ir igyvendinant ne pilnos darbo dienos ir darbo namuose skatinimo programas.								
2.2.1. Teikti informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ar kitas paslaugas neaktyviems darbingiemis gyventojams išidarbinant ne pilną darbo dieną, sukuriant ir palaikant viešojo maitinimo istaigą, siūlančią ne pilnos darbo dienos	Savivaldybės biudžeto lėšos Valstybės biudžeto lėšos Kitos viešosios lėšos Privačios lėšos Europos Sąjungos struktūrinų fondų lėšos	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	1 125,00 950,62 0,00 1 200,00 11 724,38	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	1 125,00 950,62 0,00 1 200,00 11 724,38

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

darbą tikslinėms grupėms, bendradarbiavimo tinklą							
	13 viso:	0,00	0,00	0,00	15 000,00	0,00	15 000,00
2.2.2. Organizuoti principu „Mamos mamoms“ paremtas vaikų priežūros paslaugas, pasitelkiant ekonominiskai neaktyviams mamas, auginančias mažamečius vaikus, bei skatinant ju užintumą bei spartesnį grįžimą į darbo rinką.	Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	562,50	562,50	0,00	1 125,00
	Valstybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	475,31	470,61	0,00	945,92
	Kitos viešosios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Privačios lėšos	0,00	0,00	600,00	662,74	0,00	1262,74
	Europos Sąjungos struktūrinų fondų lėšos	0,00	0,00	5 862,19	5804,15	0,00	11666,34
	13 viso:	0,00	0,00	7 500,00	7 500,00	0,00	15 000,00
2.2.3. Teikti informavimą, konsultavimą, tarpinių kavimą, motyvavimą ar kitas paslaugas ekonominiskai neaktyvioms mažamečių vaikus auginančioms mamas apie laikiną darbą namuose, sukuriant ir palankiant darbą namuose siūlančių imonių tinklaveiką.	Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	1 125,00	0,00
	Valstybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	950,62	0,00
	Kitos viešosios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	1 200,00	1 200,00
	Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Europos Sąjungos struktūrinų fondų lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	11 724,38	0,00
	13 viso:	0,00	0,00	0,00	0,00	11 724,38	0,00
3. TIKSLAS. Sudaryti palankias sąlygas naujių imonių steigimui bei ių plėtrai, išskaitant savarankišką darbą, paremtą tanksciomis darbo sąlygomis.							
	Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	2062,50	937,50	562,50	4125,00
	Valstybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	1742,81	792,19	475,31	3485,62
	Kitos viešosios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Privačios lėšos	0,00	0,00	2199,92	1000,00	600,00	4399,92
	Europos Sąjungos struktūrinų fondų lėšos	0,00	0,00	21494,61	9770,31	5 862,19	42989,30
	13 viso:	0,00	0,00	27499,84	12500,00	7 500,00	54999,84
Uždavinys 3.1. Teikti neaktyviems darbingiemis gyventojams, kurių pajamos neviršija namų ūkio skurdo ribos, taip pat verslininkams, kurie yra pradėję vienos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje vykdysti ūkinę komercinę veiklą ne anksčiau kaip prieš 1 metus iki pradėjimo dalyvauti projekto veikloje bei tokį imonių darbuotojams kompleksine pagalba verslo kūrimui (išskaitant savarankišką darbą pradedančius asmenis) ar pradedamo verslo plėtojimui.							
3.1.1. Teikti tikslinės grupės atstovams konsultavimo paslaugas verslo kūrimo ir plėtros klausimais.	Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	1 125,00	0,00	0,00	1 125,00
	Valstybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	950,62	0,00	0,00	950,62
	Kitos viešosios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Privačios lėšos	0,00	0,00	1199,92	0,00	0,00	1199,92
	Europos Sąjungos struktūrinų fondų	0,00	0,00	11 724,30	0,00	0,00	11 724,30

Visagino miesto
veiklos grupė

Visagino miesto vienos plėtros strategija 2016-2022 m.

	Iešos	Iš viso:	0,00	0,00	14999,84	0,00	0,00	0,00	14999,84
3.1.2. Teikti „verslas-verslui“ paslaugas tikslinės grupės atstovams turizmo bei kultūros ir meno srityje, pasitelkiant tinklaveiką bei mentorysię.	Savivaldybės biudžeto iešos Valstybės biudžeto iešos Kitos viešosios iešos Privačios iešos Europos Sąjungos struktūrinų fondų iešos	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	937,50 792,19 0,00 1 000,00 9 770,31	937,50 792,19 0,00 1 000,00 9 770,31	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	1 875,40 1 584,38 0,00 2 000,00 19 540,62
3.1.3. Teikti pagalbą surandant tiekėjus ar klientus jauno verslo atstovų sukurtiems produktams realizuoti, siekiant didinti šios tikslinės grupės verslumą ir užimtumą.	Iš viso:	0,00	0,00	12 500,00	12 500,00	0,00	0,00	0,00	25 000,00
STRATEGIJOS ADMINISTRAVIMAS	Savivaldybės biudžeto iešos Valstybės biudžeto iešos Kitos viešosios iešos Privačios iešos Europos Sąjungos struktūrinų fondų iešos	1 060,13 895,81 1 130,80 0,00 11 048,26	1 590,31 1 343,81 1 696,33 0,00 16 573,63	662,61 559,90 706,78 0,00 6 905,49	662,61 559,90 706,78 0,00 6 905,49	662,61 559,90 706,78 0,00 6 905,49	662,61 559,90 706,78 0,00 6 905,49	662,61 559,90 706,78 0,00 6 905,49	5 300,88 4 479,22 5 654,25 0,00 55 243,85
VISAGINO MIESTO VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS 2016-2022M. BIUDŽETAS	Iš viso:	14 135,00	21 204,08	8 834,78	8 834,78	8 834,78	8 834,78	8 834,78	70 678,20

